

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут – Економіки, управління і бізнесу
ім. Г.Е. Вейнштейна

Кафедра – Бізнесу і торгівлі

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «Управління проєктом підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства»

KPM.BiT.1.510-03.I.1.3

Здобувач: _____ Драчков Микола Олександрович
Підпис *(ПІБ)*

Керівники: _____ д.т.н., проф. Верхівкер Я.Г.
Підпис (науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Підпис к.е.н., доц. Шалений В.А.
(науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від _____ 2025 р., протокол № _____

Завідувач кафедри

Бізнесу і торгівлі _____ Наталія БАСЮРКІНА
_____ Підпис

Одеса – 2025 р.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ ім. Г. Е. Вейнштейна

Кафедра – Бізнесу і торгівлі
Ступінь вищої освіти – другий (магістр)
Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Бізнесу і торгівлі

д.е.н., проф. Басюркіна Н.Й.
202 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

здобувача Миколи ДРАЧКОВА
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Тема роботи: «Управління проектом підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства» затверджена наказом ОНТУ від 08.11.2024 р. № 704-03, перезатверджена наказом ОНТУ від 29.09.2025 р. № 510-03.
2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 11.12.2025 р.
3. Вихідні дані роботи: дані Державної служби статистики України, методичні вказівки кафедри ТПТмУБ ОНТУ, підручники і посібники, монографічний матеріал, аналітичні дані спеціалізованих Інтернет-видань, ЗМІ, дані харчових підприємств України
4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра: Анотація. Зміст. Вступ. Розділ 1. Теоретико-методологічні аспекти інвестиційної привабливості підприємства. Розділ 2. Оцінка інвестиційної привабливості кондитерських підприємств, Розділ 3. Розробка проекту підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко». Розділ 4. Охорона праці. Список використаних джерел, Додатки.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): таблиць – 43, рисунків – 4.
6. Дата видачі завдання 08.11.2024 р.

Керівники:

	<u>д.т.н., професор Яков ВЕРХІВКЕР</u>
Підпис	(науковий ступень, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
	<u>к.е.н., доцент Володимир ШАЛЕНИЙ</u>
Підпис	(науковий ступень, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Завдання прийняв до виконання _____ Микола ДРАЧКОВ
Підпис *(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Робота з літературними джерелами по теоретико-методологічним основам оцінки інвестиційної привабливості підприємств	09.11.24 р. – 04.03.25 р.	<i>виконано</i>
2.	Дослідження і формування методичних основ оцінки інвестиційної привабливості підприємств написання розділу 1	05.03.25 р. – 14.09.25 р.	<i>виконано</i>
3.	Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища кондитерських підприємств, оцінка інвестиційної привабливості підприємства і написання розділу 2	15.09.25 р. – 19.10.25 р.	<i>виконано</i>
4.	Розробка та оцінка ефективності проєкту підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства і написання розділу 3	20.10.25 р. – 05.11.25 р.	<i>виконано</i>
4.	Написання розділу 4 з охорони праці	06.11.25 р. – 24.11.25 р.	<i>виконано</i>
5.	Формулювання висновків до роботи	25.11.25 р. – 01.12.25 р.	<i>виконано</i>
6.	Оформлення роботи та її рецензування	02.12.25 р. – 04.12.25 р.	<i>виконано</i>

Керівники: _____ д.т.н., професор Яков ВЕРХІВКЕР
Підпис *(науковий ступень, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)*

_____ к.е.н., доцент Володимир ШАЛЕНИЙ
Підпис *(науковий ступень, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)*

Завдання прийняв до виконання _____ Микола ДРАЧКОВ
Підпис *(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)*

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Микола ДРАЧКОВ
Підпис *(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)*

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра

КРМ містить 122 сторінки, 53 таблиці, 4 рисунки, список використаних джерел з 69 найменувань, 1 додаток.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних підходів до управління інвестиційним проєктом, спрямованим на підвищення інвестиційної привабливості підприємства кондитерської галузі в сучасних умовах господарювання.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступають процеси управління проєктом підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні рекомендації щодо управління проєктом підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства.

Завданням роботи передбачено дослідити сутність, зміст та теоретичні засади інвестиційної привабливості підприємства та методів управління інвестиційними проєктами; провести аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності кондитерського підприємства (на прикладі ТОВ «Домінік Ко») та визначити фактори, що впливають на ефективність управління проєктом; провести аналіз ефективності господарської діяльності та оцінити інвестиційну привабливість ТОВ «Домінік Ко»; розробити проєкт підвищення інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства; оцінити економічну ефективність проєкту та оцінити його вплив на інвестиційну привабливість підприємства; розглянути питання охорони праці при впровадженні проєкту.

За результатами виконаної роботи сформульовані висновки та рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Одержані результати можуть бути використані на підприємстві як заходи по вдосконаленню їх роботи.

Рік виконання роботи 2025.

Рік захисту роботи 2025.

THE SUMMARY

at the Master's Work

The MW contains 122 pages, 53 tables, 4 figures, a list of sources used from 69 titles, 1 application.

The aim of the work is to provide a theoretical justification and develop practical approaches to investment project management aimed at increasing the investment attractiveness of a confectionery company in the current economic conditions.

The object of analysis, generalization, and research is the process of managing a project to increase the investment attractiveness of a confectionery enterprise.

The subject of research is the theoretical and methodological foundations and practical recommendations for managing a project to increase the investment attractiveness of a confectionery enterprise.

The task of the work is to investigate the essence, content, and theoretical foundations of the investment attractiveness of an enterprise and methods of investment project management; to analyze the external and internal environment of a confectionery enterprise (using the example of Dominik Co LLC) and identify factors that influence the effectiveness of project management; to analyze the effectiveness of economic activity and assess the investment attractiveness of Dominik Co. LLC; to develop a project to increase the investment attractiveness of the enterprise under study; to assess the economic efficiency of the project and evaluate its impact on the investment attractiveness of the enterprise; to consider occupational safety issues during the implementation of the project.

Based on the results of the work performed, conclusions and recommendations were formulated to increase the investment attractiveness of the enterprise. The results can be used in enterprises as measures to improve their work.

Year of implementation of work – 2025.

Year of presentation of work – 2025.

ЗМІСТ

Вступ	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної привабливості підприємства	11
1.2. Фактори формування інвестиційної привабливості підприємства	22
1.3. Методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства	27
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КОНДИТЕРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	38
2.1. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку кондитерської галузі України	38
2.2. Техніко-економічна характеристика ТОВ «Домінік Ко»	47
2.3. Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко»	50
Висновки до розділу 2	81
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОЄКТУ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ДОМІНІК КО»	83
Висновки до розділу 3	103
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ	104
Висновки до розділу 4	109
ВИСНОВКИ	110
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	114
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Сьогодні промисловість України відіграє провідну роль у забезпеченні продовольчої безпеки, формуванні внутрішнього ринку та зміцненні експортного потенціалу держави. Особливе місце у її структурі посідає харчова промисловість, зокрема кондитерське виробництво, яке характеризується стійким попитом, високим рівнем конкуренції та потребою постійного оновлення технологій, асортименту й підходів до управління. Разом з тим повномасштабна війна, що триває на території України з 2022 року, суттєво ускладнила умови господарювання для вітчизняних підприємств цієї галузі. Руйнування логістичних ланцюгів, зростання вартості ресурсів, скорочення внутрішнього ринку та необхідність адаптації до підвищених ризиків зумовлюють потребу у пошуку нових форм управління розвитком і зміцненням конкурентних позицій.

В таких умовах питання забезпечення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської промисловості набуває особливої значущості та актуальності. Підприємства галузі, прагнучи утримувати стабільність та демонструвати належний рівень конкурентоспроможності як на внутрішньому так і зовнішньому ринках, мають активно впроваджувати проєктні підходи до управління змінами. Від здатності залучати інвестиції, обґрунтовувати ефективність інвестиційних програм, удосконалювати виробничі процеси та нарощувати потенціал залежить не лише економічна результативність, а й життєздатність бізнесу в довгостроковій перспективі. Особливої актуальності це набуває в умовах підвищеної невизначеності та ризику, коли управління проєктами стає інструментом адаптації до швидких трансформацій ринку, її інституційного й ресурсного середовища.

Разом з тим підвищення інвестиційної привабливості є складним багатоаспектним завданням, яке передбачає комплексний аналіз виробничого потенціалу підприємства, конкурентних переваг, фінансових результатів та можливостей розвитку. Управління стратегічними інвестиційними проєктами кондитерських підприємств потребує системності, ґрунтовної аналітики та

використання сучасних методів проєктного менеджменту. Сьогодні ефективна реалізація інвестиційних ініціатив стає стратегічним механізмом отримання додаткової вартості, зміцнення конкурентоспроможності та інтеграції у європейський економічний простір, що є особливо актуальним для України у період відновлення та післявоєнного розвитку.

Отже, дослідження теоретико-методологічних аспектів управління проєктами підвищення інвестиційної привабливості підприємств є своєчасним та теоретично і практично значущим. Воно дозволяє поглибити наукові підходи до оцінки інвестиційного потенціалу підприємств харчової промисловості, розробити дієві інструменти управління розвитком та визначити ефективні механізми реалізації інвестиційних проєктів в умовах турбулентності та воєнних викликів. Тема роботи має важливе значення для забезпечення стійкості вітчизняних підприємств, посилення їх ринкових позицій та формування передумов для посткризового зростання економіки України.

У науковій літературі питання підвищення інвестиційної привабливості підприємств, а також управління проєктами їх розвитку розглядалися значною кількістю вітчизняних і зарубіжних дослідників. У працях таких закордонних науковців, як Г. Кліланд, Г. Керцнер, М. Портер, П. Друкер, Р. Джонсон та ін., ґрунтовно висвітлено методологічні підходи до стратегічного управління, розвитку конкурентних переваг, інвестиційного аналізу та проєктного менеджменту. Дослідники наголошують, що в умовах зміни зовнішнього середовища управління інвестиційними програмами має спиратися на системність, адаптивність, точну оцінку ризиків та ефективні моделі прийняття управлінських рішень. Вітчизняні вчені, серед яких В. Герасимчук, О. Амоша, І. Бланк, Н. Делова, І. Ансофф, В. Дикань, Л. Лігоненко, М. Тарасюк та інші, також присвятили значну увагу дослідженню механізмів підвищення інвестиційної привабливості підприємств, особливостям управління їх виробничим та інноваційним потенціалом, впливу зовнішніх чинників на результативність господарської діяльності. Разом з тим вітчизняні дослідження останніх років акцентують увагу на проблемах, пов'язаних із впливом воєнних дій на економіку

України, фінансові ризики, порушення логістичних ланцюгів, зміни ринкової кон'юнктури та необхідність адаптації підприємств до нових умов функціонування. Однак, незважаючи на значний науковий доробок, низка питань залишається недостатньо розробленою. Зокрема, потребують подальшого поглиблення прикладні підходи до управління проєктами підвищення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі в умовах воєнної економіки, визначення інструментів адаптації бізнесу до зростання ризиків, а також розроблення методик інтегрованої оцінки результативності інвестиційних ініціатив у нестабільному середовищі. Недостатньо дослідженими залишаються також аспекти впровадження інноваційних управлінських рішень та механізмів операційної трансформації підприємств, спрямованих на зміцнення ринкових позицій та забезпечення довгострокового розвитку.

Об'єктом дослідження є процес управління проєктом підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні рекомендації щодо управління проєктом підвищення інвестиційної привабливості кондитерського підприємства.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних підходів до управління інвестиційним проєктом, спрямованим на підвищення інвестиційної привабливості підприємства кондитерської галузі в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення мети були поставлені такі завдання:

- дослідити сутність, зміст та теоретичні засади інвестиційної привабливості підприємства та методів управління інвестиційними проєктами;
- провести аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності кондитерського підприємства (на прикладі ТОВ «Домінік Ко») та визначити фактори, що впливають на ефективність управління проєктом;
- провести аналіз ефективності господарської діяльності та оцінити інвестиційну привабливість ТОВ «Домінік Ко»;

- розробити проєкт підвищення інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства;
- оцінити економічну ефективність проєкту та оцінити його вплив на інвестиційну привабливість підприємства;
- розглянути питання охорони праці при впровадженні проєкту на ТОВ «Домінік Ко».

Теоретичною та методологічною основою дослідження є загальнонаукові методи пізнання, методи економічного аналізу, інструменти стратегічного та проєктного менеджменту, методи техніко-економічного обґрунтування, статистичного та порівняльного аналізу. В роботі використано напрацювання зарубіжних і вітчизняних науковців з питань управління інвестиціями, стратегічного розвитку підприємств, формування конкурентних переваг та впровадження інноваційних управлінських рішень.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативні акти України, статистичні дані Державної служби статистики та профільних галузевих асоціацій, показники діяльності підприємств кондитерської промисловості, наукові монографії, фахові статті та аналітичні огляди.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної привабливості підприємства

В умовах сучасної економіки, що характеризується високим рівнем конкуренції, прискореним науково-технічним прогресом та зростанням нестабільності зовнішнього середовища, інвестиції стають ключовим інструментом забезпечення стійкого розвитку підприємств. Особливої актуальності це питання набуває для українських підприємств, діяльність яких здійснюється в умовах ринкової турбулентності, постійного посилення вимог покупців, технологічних змін та обмеженості доступних ресурсів. На тлі повномасштабної війни, порушення логістичних зв'язків, дефіциту фінансових ресурсів і зростання ризиків питання залучення інвестицій постає не лише як інструмент розвитку, а як фактор економічної життєздатності та здатності підприємства адаптуватися до викликів зовнішнього середовища. За таких умов особливого значення набуває дослідження економічної сутності інвестицій і формування інвестиційної привабливості підприємства, що виступає визначальним чинником для потенційних інвесторів, кредиторів, стратегічних партнерів та внутрішнього менеджменту. Розуміння змісту цих категорій є основою для оцінки ефективності інвестиційних рішень, формування конкурентних переваг, розроблення стратегій розвитку та забезпечення довгострокової стійкості підприємства.

Історично корені поняття інвестицій пов'язані з класичною політичною економією й процесом накопичення капіталу, які набули системного осмислення в епоху промислової революції. Вкладення в засоби праці розглядалися як основа процесу суспільного відтворення й джерело економічного зростання – позиція, що знайшла формулювання в працях А. Сміта та його послідовників, котрі підкреслювали роль нагромадження капіталу для підвищення продуктивності й

розвитку спеціалізації. Зазначене історичне підґрунтя лишається важливим для розуміння «реальних» інвестицій як вкладень у фізичний капітал [1].

В подальшому розвиток економічної теорії розширив предмет інвестиційного аналізу: поряд із реальними вкладеннями почали акцентувати увагу на фінансових інвестиціях, управлінських і інформаційних аспектах руху капіталу, а також на зовнішньоекономічних формах – зокрема прямих іноземних інвестиціях. У ХХ столітті, разом із розвитком національних статистик і макроекономічної методології, поняття «інвестиції» отримало формалізовану інтерпретацію як валове утворення капіталу – зокрема через категорію валових інвестицій у основний капітал, яка використовується в системах національних рахунків і в статистиці міжнародних організацій [2]. Такий макроекономічний підхід підкреслює роль інвестицій у процесі накопичення та відтворення економічних ресурсів.

В сучасній науковій і практичній літературі паралельно співіснують принаймні дві взаємодоповнювальні парадигми розуміння інвестицій. Перша – «реально-економічна» – акцентує інвестиції як вкладення у виробничі активи, технології, інфраструктуру, людський капітал; друга – «фінансова» – розглядає інвестицію як придбання активу з очікуванням майбутнього доходу або приросту вартості (підхід, типовий для фінансового аналізу та інвестиційних ринків). Практичний інструментарій інвестора чи менеджера потребує синтезу обох підходів: розуміння технологічної цінності вкладення й оцінки його фінансової рентабельності. Фінансовий аспект підкреслюється через очікування доходності та управління ризиком, що важливо для оперативних інвестиційних рішень [3].

Вітчизняна нормативно-правова база та українська наукова думка додають до цього загального контексту важливий аспект – широкий юридико-економічний підхід до терміну «інвестиції», який включає майнові, немайнові та інтелектуальні цінності, що вкладаються в різні об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання доходу або соціального ефекту. Українське законодавство (зокрема Закон «Про інвестиційну діяльність» [4]) дає формальне визначення, що розширює трактування поняття порівняно з класичною економічною традицією та підкреслює політико-правову складову інвестиційної діяльності. Така

юридична дефініція є важливою для практичних питань регулювання, захисту прав інвесторів і стимулювання інвестиційних потоків. Водночас сучасні наукові дослідження вказують на низку проблем при застосуванні традиційних визначень у сучасних умовах: поява інтелектуального та нематеріального капіталу, трансформація ролі фінансових інструментів, глобалізація потоків капіталу й посилення ролі інституційних факторів вимагають уточнення змісту поняття і розробки адаптивних методик оцінки. Українські праці, що досліджують генезис та еволюцію трактувань інвестицій, наголошують на потребі систематизації підходів та врахуванні секторних особливостей (зокрема для харчової і переробної промисловості), що має безпосереднє значення для формування адекватних управлінських рішень з підвищення інвестиційної привабливості [5, с. 21]. Продовжуючи дослідження економічної сутності інвестицій, доцільно на нашу думку зупинитись на особливостях їх визначення з позицій трьох ключових теоретичних перспектив – економічної теорії, стратегічного управління та державного регулювання. З точки зору класичної та інноваційної економічної теорії, інвестиції часто розглядають як вкладення капіталу з метою створення нових ресурсів і активів. Й. Шумпетер, один із провідних теоретиків інноваційного розвитку, підкреслював, що рушійною силою інвестицій є нововведення: підприємці-новатори вкладають капітал у нові комбінації ресурсів, сприяючи економічному зростанню й отримуючи прибуток як винагороду за ризик і творчість [6]. За Шумпетером, інвестиції – це не просто механізм накопичення, але динамічна категорія, пов'язана з циклічністю економіки, кредитом, підприємництвом та інноваціями. З іншого боку, у контексті стратегічного управління інвестиції набувають значення як елемент стратегії підприємства. Вони розглядаються як механізм реалізації стратегічних планів, що дозволяє компаніям формувати конкурентні переваги, оновлювати технологічну базу або розвивати нові ринки. В працях з теорії стратегічного розвитку підкреслюють, що інвестиції повинні бути частиною системної інвестиційної та інноваційної стратегії – вони не просто фінансовий потік, а компоненти довгострокового управління потенціалом підприємства [7;8;9]. Ще один вимір – це підхід державного регулювання, де інвестиції розглядають як інструмент

державної політики економічного розвитку. В теорії державної інвестиційної політики Л. Гриценко відзначає, що держава може формувати стимули (податкові, кредитні, нормативні) для залучення інвестицій у пріоритетні галузі [10]. Згідно з дослідженнями В. Ячменьової та З. Зіньо, державна інвестиційна політика має свої власні цілі, серед яких – стимулювання зростання національної економіки, підтримка інновацій, забезпечення соціального розвитку, а також мінімізація інвестиційних ризиків [11, с. 107]. У такому контексті інвестиції – це не лише приватний процес, але й суспільно значущий чинник, за якого держава формує умови для мобілізації капіталу та його ефективного використання. Важливим теоретико-методологічним аспектом є систематизація видів інвестицій, що дає можливість глибше зрозуміти їх роль у діяльності підприємства, визначити відмінності за джерелами формування, напрямками вкладення, рівнем ризику, строками окупності, формами власності та іншими критеріями (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація інвестицій за основними ознаками

Ознака класифікації	Види інвестицій	Характеристика
За об'єктом вкладення	Реальні	Вкладення у матеріальні та нематеріальні активи (основні засоби, технології, модернізацію виробництва тощо)
	Фінансові	Вкладення у фінансові інструменти – цінні папери, депозити, частки у статутному капіталі
За формою власності інвестора	Державні	Здійснюються органами державної влади
	Приватні	Здійснюються фізичними та юридичними особами недержавної форми власності
	Змішані	Спільне фінансування держави та приватного сектору
За джерелами формування	Власні	Амортизаційні відрахування, нерозподілений прибуток та інші внутрішні ресурси
	Залучені	Банківські кредити, інвестиційні фонди, випуск облігацій
	Позикові	Залученні кошти на умовах повернення і плати за використання
За характером участі інвестора	Прямі	Передбачають участь інвестора в управлінні об'єктом інвестування
	Портфельні	Придбання фінансових активів без участі в управлінні
За періодом вкладення	Коротко-строкові	Термін окупності до 1 року
	Середньо-строкові	Термін окупності 1–5 років
	Довго-строкові	Термін понад 5 років
За регіональним напрямом	Внутрішні	Здійснюються на території країни інвестора
	Закордонні	Вкладення в підприємства інших країн

Продовження таблиці 1.1

За економічним призначенням	Відтворювальні	Спрямовані на оновлення виробничих фондів
	Розширювальні	Спрямовані на збільшення виробничого потенціалу
	Інноваційні	Спрямовані на впровадження нових технологій, продуктів, методів

Джерело: складено автором на основі [10-19].

Резюмуючи представлену в таблиці інформацію, можна відзначити, що по-перше, інвестиції є багатогранною економічною категорією, яка поєднує фінансові, стратегічні, інституційні та виробничі аспекти. По-друге, класифікаційні ознаки дозволяють уніфікувати підходи до обліку та аналізу інвестицій, що є необхідним для планування інвестиційної діяльності підприємства. По-третє, правильна класифікація дає можливість більш точно оцінювати інвестиційні ризики, терміни окупності та стратегічні переваги, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємства й ефективності прийняття управлінських рішень.

В цілому інвестиції виступають ключовим механізмом нарощування виробничого потенціалу та зростання продуктивності праці. Міжнародні дослідження OECD показують, що інвестиції в інновації, організаційний капітал і людський капітал тісно пов'язані з підвищенням продуктивності на рівні галузей і підприємств, і саме такі вкладення забезпечують стійкий приріст ефективності діяльності [20].

Інвестиції також мають стратегічне значення в контексті формування конкурентних переваг. Інвестиційні проєкти, спрямовані на розробку нових продуктів, освоєння експортних ринків або створення унікальних виробничих компетенцій, перетворюють ресурси підприємства на важконаслідувані активи й дозволяють займати вигідні нішеві позиції. Так, Л. Галько підкреслює, що без системної інвестиційної стратегії окремі капіталовкладення можуть мати обмежений ефект, тоді як інтегровані інвестиційні програми створюють синергетичний результат [21].

З огляду на ризиковість сучасного бізнес-середовища інвестиції виконують функцію підвищення економічної безпеки підприємства. Вітчизняні дослідження наголошують, що інвестиційна діяльність є одним із елементів забезпечення

економічної безпеки й стабільності підприємницької діяльності, особливо в умовах високої невизначеності [22].

Окремої уваги потребує роль інвестицій у стимулюванні інноваційної спроможності підприємства. Інвестиції в НДДКР, навчання персоналу, цифрові рішення й модернізацію технологій створюють передумови для генерації нових продуктів і процесів [23, с. 211]. Дослідження, присвячені взаємозв'язку інвестицій, інновацій та розвитку підприємництва, показують, що саме інвестиційно-інноваційні програми є фундаментом відновлення та трансформації в післякризовий період [20]. Для кондитерського підприємства це означає, що вкладення в рецептурні інновації, інвестиції у пакування, логістику й онлайн-канали можуть істотно підвищити ринкову привабливість продукції.

Критичний огляд літературних джерел дозволяє також виокремити протиріччя та обмеження ролі інвестицій у розвитку підприємства. По-перше, ефект інвестицій не є автоматичним – він залежить від якості управління проектами, відповідності інвестиційної політики стратегії підприємства та наявності компетенцій для впровадження змін. По-друге, існує дисбаланс між очікуваннями інвесторів (швидка рентабельність) і природною тривалістю окупності інноваційних й інфраструктурних проектів, що може обмежувати готовність бізнесу вкладати в довгострокові програми. По-третє, в умовах нестабільної макроекономіки та воєнних загроз доступ до зовнішнього фінансування може бути ускладнений, що змушує підприємства шукати альтернативні внутрішні джерела інвестицій або адаптувати масштаб проектів. Такий комплекс обмежень вимагає від менеджменту системного підходу до планування інвестицій і ретельного управління ризиками [24].

Отже, для практики управління інвестиційною привабливістю підприємства важливо не лише притягувати капітал, а й забезпечувати його ефективне використання через чітко сформульовані інвестиційні стратегії, проектний менеджмент і механізми контролю результатів.

Аналіз ролі інвестицій у діяльності підприємства підводить до усвідомлення того, що здатність суб'єкта господарювання забезпечувати успішну реалізацію інвестиційних процесів значною мірою визначається не лише

внутрішніми можливостями, а й його позиціями у зовнішньому економічному середовищі. Поступове ускладнення умов ведення бізнесу, зміна ринкових параметрів, зростання ризиків і конкуренції обумовлюють потребу у поглибленому вивченні чинників, які впливають на сприйняття підприємства потенційними інвесторами, кредиторами та іншими стейкхолдерами. За таких обставин особливої уваги набуває категорія інвестиційної привабливості, яка відображає рівень готовності та здатності підприємства залучати інвестиційні ресурси та ефективно їх використовувати.

Історично категорія «інвестиційна привабливість» виникла в руслі вивчення інвестиційного клімату та факторів, що визначають притік капіталу в ті чи інші економічні одиниці – країни, регіони, галузі. На макрорівні інститути на кшталт Світового банку й міжнародних організацій заклали основу підходів до поліпшення «інвестиційного клімату»: ці дослідження звертали увагу на сукупність інституційних, правових, макроекономічних і соціальних умов, що визначають готовність інвесторів вкладати капітал. Саме з цих робіт виросла практична потреба в інструментальних методиках оцінки «привабливості» як показника, що трансформує абстрактні характеристики середовища у вимірювані параметри [25]. У подальшому розвиток теорії й практики показав, що поняття привабливості має багаторівневий характер. На відміну від первісного, більш «економетричного» підходу, який орієнтувався на макроіндикатори (інвестиційний потік, ВВП, відсоткові ставки), сучасні концепції підкреслюють необхідність врахування інноваційної привабливості, якості інституцій, людського капіталу та екологічних параметрів. ОЕСР та інші міжнародні інституції зробили значний внесок у формалізацію підходів до «привабливості для інновацій» та «привабливості регіонів», що розширило поля застосування категорії від країн до регіонів і окремих секторів економіки. Ця трансформація відображає зміну пріоритетів – від кількості вкладень до якості й сталості інвестицій.

На корпоративному рівні поняття «інвестиційна привабливість підприємства» поступово виділилося як окрема наукова й практична проблема. Якщо в 1990–2000-х роках акцент зроблено на фінансових показниках

(ліквідність, рентабельність, структура капіталу), то в останні десятиліття до переліку критеріїв додано нематеріальні фактори: управлінська команда, інноваційний потенціал, корпоративна культура, наявність прозорих процедур корпоративного управління та екологічні і соціальні стандарти. Українські дослідження відзначають, що у вітчизняному контексті важливим є також врахування галузевих особливостей (наприклад, для переробної промисловості – логістика, сировинна база, енергозалежність) та впливу зовнішніх шоків (політичних чи воєнних) [26].

Критичний погляд на генезис категорії виявляє низку протиріч та методологічних викликів. По-перше, існує розрив між універсальними індикаторами «привабливості», що використовуються у міжнародних рейтингах, й інструментами, релевантними для аналізу окремого підприємства чи галузі: глобальні індекси підсилюють порівнюваність, але іноді «згладжують» секторні чи місцеві ризики. По-друге, методики ранжування більшості аналітичних агенцій орієнтовані на привабливість з погляду іноземних прямих інвестицій; це може не відображати нюансів внутрішніх інвестиційних процесів або специфіки малих і середніх підприємств. По-третє, у разі країн з високою волатильністю (включно з воєнними ризиками) традиційні методи оцінки вимагають адаптації: потрібно вводити сценарний аналіз, стрес-тестування і глибший інституційний аналіз, щоб уникнути помилкової занадто оптимістичної оцінки. Зазначені зауваження підкреслюють необхідність міждисциплінарних методик, що поєднують макроіндикатори, фінансову аналітику та якісні експертні оцінки [27].

Важливим сучасним трендом є орієнтація міжнародних і національних політик не лише на залучення «кількісних» потоків капіталу, а й на підвищення якості інвестицій (сталі, екологічні, орієнтовані на інновації інвестиції). Світові звіти, зокрема сучасні випуски World Investment Report [27], наголошують на потребі залучення «якісних» інвестицій, які сприяють трансферу технологій, сталому розвитку та побудові стійких ланцюгів вартості.

Аналіз еволюції поняття «інвестиційна привабливість» демонструє суттєву неоднорідність його трактувань у наукових дослідженнях і практичних підходах, що зумовлено різними завданнями оцінювання – від макроекономічної

інвестиційної політики до мікрорівня підприємства. В таблиці 1.2 систематизовано найбільш поширені визначення, подані вітчизняними та зарубіжними дослідниками.

Таблиця 1.2

Підходи до визначення інвестиційної привабливості в економічній літературі

Автор (джерело)	Трактування	Ключовий акцент
UNCTAD	Інвестиційна привабливість – здатність економіки або сектора залучати і утримувати інвестиції, особливо стратегічні, інноваційні та сталого розвитку.	Пріоритет якості інвестицій, стійкість, розвиток технологій.
OECD	Привабливість території визначається конкурентними інституційними, технологічними, кадровими та інфраструктурними перевагами.	Розвиток інновацій, інвестицій у НДДКР, людський капітал.
І. Бланк	Інвестиційна привабливість підприємства – інтегральна оцінка перспектив залучення інвестицій, заснована на аналізі фінансового стану, рентабельності, ризиків та життєвого циклу бізнесу.	Класичний фінансово-економічний підхід, акцент на інвесторських мотивах.
Н. Красно-кутська	Інвестиційна привабливість – сукупність умов і властивостей об’єкта інвестування, що формують його конкурентоспроможність як об’єкта капіталовкладень.	Інтеграція конкурентоспроможності та інвестиційного аналізу.
О. Руда	Інвестиційна привабливість характеризує сукупність фінансових, ринкових та стратегічних властивостей, що впливають на очікувану вигоду інвестора.	Інституційно-фінансовий аналіз об’єкта інвестування.
Р. Вільзутська	Привабливість підприємства відображає прогнозовану майбутню ринкову вартість і потенціал капіталізації бізнесу.	Підхід через оцінку вартості.
О. Мельник	Інвестиційна привабливість – комплекс властивостей внутрішнього стану підприємства, що визначають його можливість виступати об’єктом інвестування.	Внутрішній (діагностичний) підхід: фінансові показники, активи, ефективність.
О. Рудницька	Категорія інвестиційної привабливості поєднує аналіз зовнішнього середовища та внутрішніх результатів діяльності підприємства.	Комбінований підхід: рейтинг та фінансові коефіцієнти.
Н. Коваленко	Інвестиційна привабливість формується інституційним середовищем: законодавством, інфраструктурою, поведінкою учасників ринку.	Інституційний підхід.
І. Школа	Привабливість підприємства – результат синергії фінансової стабільності, рентабельності та конкурентних переваг у межах галузі.	Поєднання факторного та діагностичного підходу.
С. Покропивний	Привабливість визначається здатністю підприємства забезпечувати довгострокову ефективність, фінансову стабільність і прогнозованість розвитку.	Акцент на стабільності та життєздатності бізнесу.

Продовження таблиці 1.2

Т. Васильців	Привабливість підприємства – результат взаємодії інституційних і ринкових чинників, що визначають ризики та можливості інвестування.	Фінанси та ризики.
О. Амоша	Інвестиційна привабливість базується на рівні конкурентоспроможності, інноваційності та промисловій модернізації підприємства.	Промислово-інноваційний підхід.

Джерело: складено автором на підставі [28-37].

Представлена систематизація наукових підходів до визначення сутності інвестиційної привабливості свідчить про суттєве розмаїття трактувань цього поняття у вітчизняній та зарубіжній економічній літературі. Аналіз показує, що дослідники формують власні підходи залежно від того, які аспекти інвестування розглядаються як визначальні. Для частини авторів ключовим є оцінювання фінансових результатів, прибутковості, ліквідності та стійкості підприємства, що дозволяє розглядати інвестиційну привабливість як результуючий показник ефективності діяльності суб'єкта господарювання. Такі підходи притаманні класичній фінансовій школі, яка є найбільш поширеною в українській науковій традиції та широко представлена працями І. Бланка, С. Покропивного та інших фахівців. Водночас зарубіжні дослідження (OECD, UNCTAD та ін.) демонструють зміщення акценту з кількісних фінансових параметрів на якісні характеристики розвитку підприємства, включаючи інноваційність, технологічну модернізацію, екологічну стійкість і здатність формувати довгострокову економічну цінність. Такі підходи набувають дедалі більшої актуальності в умовах глобальної конкуренції та високої динаміки зовнішнього середовища. Окремі автори (Н. Краснокутська, О. Амоша, Р. Вільхутська та ін.) пропонують комплексне трактування інвестиційної привабливості як багатовимірної характеристики, що формується взаємодією внутрішніх результатів діяльності підприємства та впливом зовнішнього середовища, включаючи інституційну, галузеву та ринкову складові. Зростання ролі інституційних чинників особливо відчутне для економіки України, де законодавча нестійкість, трансформаційні процеси та ризики воєнного часу істотно впливають на рішення інвесторів.

Важливим теоретико-методологічним аспектом дослідження поняття «інвестиційної привабливості» підприємства є проведення її класифікації. Інвестиційну привабливість підприємства можна класифікувати за різними

ознаками: з позиції суб'єктів оцінки, за часовим горизонтом оцінки, за типом інвестора, за підходом до проведення оцінювання, за метою оцінювання (рис. 1.1).

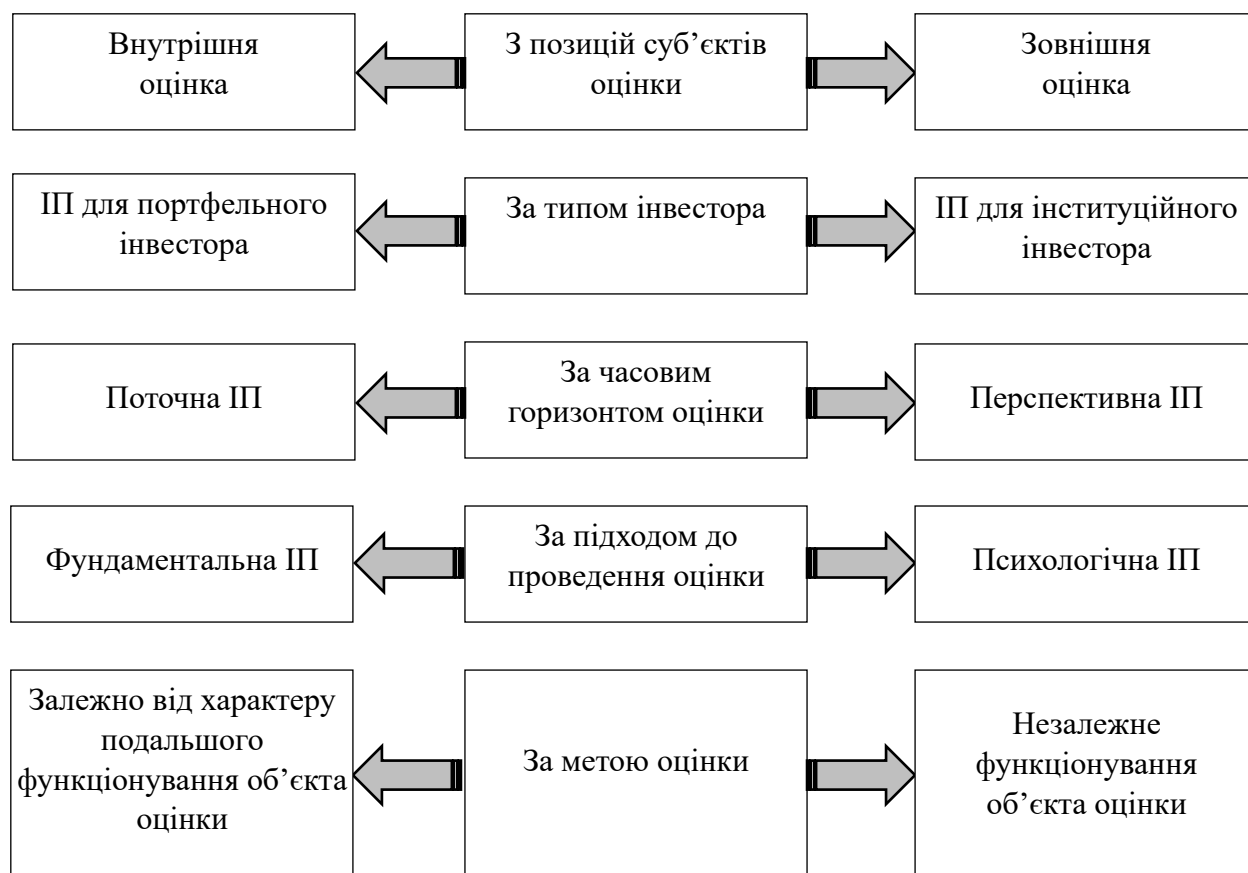

Рис. 1.1. Класифікація інвестиційної привабливості підприємств
Джерело: [38].

Портфельний інвестор характеризується як суб'єкт інвестиційної діяльності, що вкладає свій капітал у різноманітні об'єкти (інструменти) інвестування винятково з метою одержання інвестиційного прибутку. Такий інвестор не ставить своєю метою реальну участь в управлінні стратегічним розвитком підприємствами-емітентами. Інституційні інвестори – це портфельні інвестори, які формують портфель цінних паперів на підставі фундаментального прогнозу поведінки їхніх котирувань у довготерміновому і середньотерміновому періодах, а потім керують цим портфелем. Поняття інституційні інвестори розглядають у широкому та вузькому сенсі. У широкому сенсі «інституційні інвестори» – це фінансові посередники будь-якого типу. Таке визначення відокремлює їх від індивідуальних інвесторів, які володіють портфелем і безпосередньо отримують усі доходи з нього. Втім, у період зростання ролі інституційних інвесторів на

ринку цінних паперів почали вирізняти також поняття інституційні інвестори у вузькому сенсі. В цьому разі до них належать пенсійні фонди, взаємні фонди, страхові компанії, інвестиції, здійснювані трастовими відділами банків. Поточна інвестиційна привабливість – це ситуативна характеристика підприємства на момент проведення оцінювання. Перспективна інвестиційна привабливість – це ймовірність досягнення висунутих цілей інвестування, яка виражається в індивідуальних очікуваннях потенційних інвесторів. Фундаментальна інвестиційна привабливість – це така характеристика інвестиційної привабливості, яка виступає базисом для прийняття інвестиційних рішень. Традиційно до цього базису відносяться економічні та матеріальні складові інвестиційної привабливості, оскільки саме економічний інтерес формує в першу чергу мотиваційну систему інвестора. Психологічна інвестиційна привабливість є відображенням інвестиційної привабливості підприємства в очах конкретного інвестора, що склалася в результаті ряду як об'єктивних статистичних даних, так і суб'єктивних вимог інвестора. Залежно від характеру подальшого функціонування об'єкта інвестиційна привабливість може бути оцінена з урахуванням цілей потенційних інвесторів щодо горизонтальної чи вертикальної інтеграції існуючого підприємства чи подальшого продажу об'єкта. Незалежне функціонування об'єкта – такій меті оцінювання відповідають цілі інвесторів з погляду на отримання доходів від фінансового-господарської діяльності підприємства виставкової діяльності.

1.2. Фактори формування інвестиційної привабливості підприємства

Узагальнення різноманітних визначень інвестиційної привабливості виявляє, що її теоретичне розуміння тісно пов'язане з факторами, які формують цю категорію.

На рисунку 1.2 показано найважливіші фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства (або окремих проєктів).

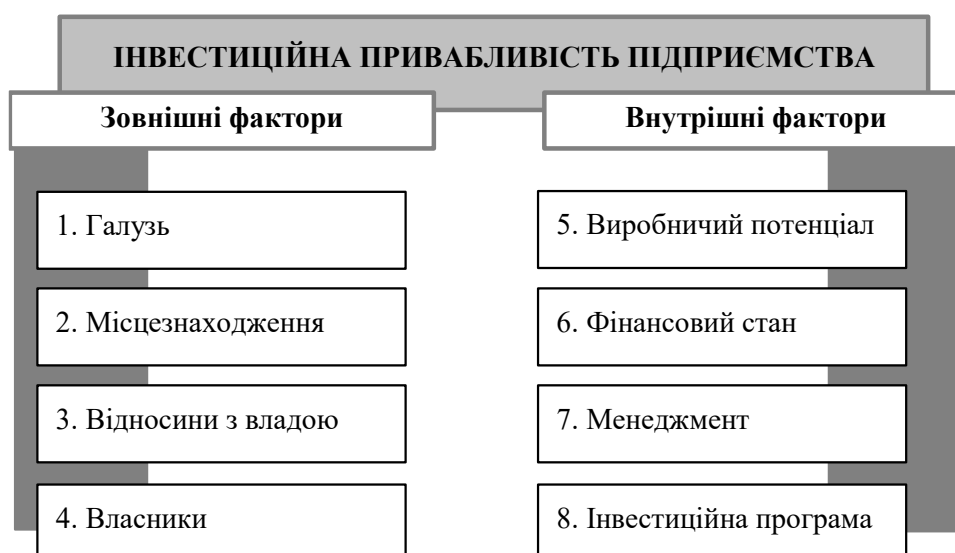

Рис. 1.2. Головні фактори, що визначають інвестиційну привабливість підприємства
Джерело: [39].

Перераховані фактори відносно підприємства можна умовно розділити на дві групи – зовнішні і внутрішні. Відповідно ці дві групи факторів формують певні системи зовнішніх і внутрішніх ризиків, що з’являються за інвестиційного кредитування підприємницької діяльності. В свою чергу К. Кунакова виділяє такі класи факторів, як економічні, ресурсні, інституційні та інноваційні, що впливають і на фінансову спроможність, і на стратегічний потенціал підприємства [40]. Критичний аналіз існуючих джерел показує також, що деякі дослідники роблять акцент на макроекономічних та галузевих детермінантах, тоді як інші більше фокусуються на внутрішньому потенціалі підприємства – його ресурсах, управлінській компетенції, інноваційній спроможності. Так, А. Гулей та співавтори [41] виділяють ключові фактори інвестиційної привабливості підприємства, які охоплюють як зовнішнє середовище (ринкова кон’юнктура, правове поле), так і внутрішні характеристики (продуктивність, структура капіталу). Інший підхід – інституційний – розглядає роль правової бази, податкових стимулів та регуляторної стабільності як системоутворюючих елементів інвестиційної привабливості [40].

В науковій літературі також наголошується, що інвестиційні рішення приймаються з урахуванням як зовнішніх умов функціонування підприємства, так і внутрішніх характеристик його стану та перспектив розвитку. Зокрема, Д. Брейлі та С. Майерс підкреслюють, що оцінка інвестиційного об’єкта неможлива без

аналізу інституційного середовища, галузевих умов та ефективності внутрішнього менеджменту. Українські автори (І. Бланк, Н. Краснокутська та ін.) також акцентують увагу на багаторівневій природі інвестиційної привабливості, розглядаючи її як інтегральну характеристику потенціалу та ризиків розвитку підприємства. З огляду на це доцільним є систематизація ключових факторів інвестиційної привабливості відповідно до двох основних груп: зовнішні та внутрішні (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Узагальнення факторів, що формують інвестиційну привабливість підприємства

Група	Фактор	Сутність і вплив на інвестиційну привабливість
Зовнішні фактори	Галузь функціонування	Галузеві бар'єри входу, місткість ринку, рівень конкуренції, технологічна динаміка та регуляторні ризики визначають очікувану дохідність інвестицій. Інвестори зазвичай обирають галузі з високими темпами зростання та помірною конкуренцією, що підтверджують емпіричні дослідження галузевої економіки.
	Місцезнаходження підприємства	Географічне положення впливає на логістичні витрати, доступ до сировини, кваліфікованої робочої сили та збутових ринків. Підприємства, розташовані у розвинених інфраструктурних центрах, демонструють вищу інвестиційну привабливість.
	Відносини з державними органами та регуляторами	Стабільність законодавства, доступність державних програм підтримки, швидкість та прозорість адміністративних процедур впливають на рівень ризику інвестування. Неприятливий регуляторний клімат підвищує ризик та стримує приплив капіталу.
	Структура власності	Репутація та фінансова стійкість власників, прозорість корпоративного управління та дотримання інтересів інвесторів визначають рівень довіри учасників ринку. Відомі міжнародні інвестори або фондові структури підвищують інвестиційну привабливість.
Внутрішні фактори	Виробничий потенціал	Характеризує технологічний рівень підприємства, стан основних засобів, обсяги та ефективність виробництва. Високий виробничий потенціал свідчить про здатність генерувати стабільні грошові потоки та підтримувати конкурентні позиції.
	Фінансовий стан	Оцінюється за ліквідністю, платоспроможністю, рентабельністю, фінансовою стійкістю та структурою капіталу. Стабільний фінансовий стан сприймається інвесторами як гарантія повернення вкладених ресурсів і зменшення ризиків втрат.
	Рівень менеджменту	Компетенції керівної команди, наявність стратегічного управління, корпоративна культура та якість управлінських рішень впливають на прогнозованість розвитку та здатність підприємства реалізувати інвестиційні проєкти.
	Інвестиційна програма підприємства	Інвестори оцінюють наявність чіткої стратегії розвитку, обґрунтування майбутніх напрямів капіталовкладень, інноваційні вектори, розрахунок ефектів та ризиків. Прозорі й реалістичні інвестиційні плани підвищують інвестиційну привабливість.

Джерело: складено автором на основі [37;39-41].

Аналіз представленої в таблиці інформації дозволяє зробити висновок, що інвестиційна привабливість підприємства формується під впливом комплексу зовнішніх і внутрішніх чинників, причому кожний із них має різну вагомість залежно від галузі, ринкової ситуації та стратегічної позиції компанії. Зовнішні фактори визначають інституційні, галузеві та ринкові параметри інвестиційного середовища, що задають рамки та граничні умови для бізнесу. В свою чергу, внутрішні чинники відображають рівень конкурентоспроможності, управлінської якості, фінансової надійності та реальних перспектив розвитку підприємства. Саме поєднання сприятливих зовнішніх умов із сильними внутрішніми характеристиками забезпечує зростання довіри інвесторів і створює фундамент для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх джерел фінансування.

Нижче зупинимося більш детально на підприємствах кондитерської промисловості як об'єктах дослідження в роботі. Сьогодні в цілому галузь характеризується високою конкуренцією, активними змінами у поведінці споживачів, зростанням вимог щодо якості продукції, технологічного рівня виробництва та екологічної безпечності. Водночас вона має суттєвий потенціал зростання завдяки широкій сировинній базі, стабільному попиту та можливостям виходу на зовнішні ринки, що створює умови, за яких ключові фактори, визначені для підприємств загалом, набувають конкретного галузевого наповнення.

Для підприємств кондитерської галузі пріоритетними є не лише загальноекономічні та фінансові показники, а й технологічні параметри виробництва, рівень оновлення обладнання, використання натуральної та безпечної сировини, дотримання стандартів якості та здатність створювати конкурентні інноваційні продукти (функціональні солодощі, вироби з пониженим вмістом цукру, безглютенова продукція тощо). Крім того, значну роль відіграють маркетингові та логістичні складові – ефективність збутової політики, впізнаваність бренду, розгалуженість каналів постачання й географія збуту. Зважаючи на це, доцільним є системне узагальнення основних факторів, що впливають на формування та підвищення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської промисловості, з урахуванням можливостей їх практичної реалізації (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Фактори формування та підвищення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі

Група	Фактор	Характеристика та механізми підвищення інвестиційної привабливості
Зовнішні фактори	Галузеві умови ринку	Сприятливий попит на кондитерські вироби, особливо на продукти преміум- та функціонального сегментів, забезпечує потенціал для розширення виробництва й експорту. Підприємства можуть підвищувати привабливість через адаптацію продуктового портфеля до трендів «здорового харчування».
	Регуляторне середовище	Наявність державної підтримки експортерів, спрощення сертифікації, відповідність міжнародним стандартам (HACCP, ISO, IFS) знижує ризики та підвищує довіру інвесторів.
	Географічне розташування	Вигідне розміщення підприємств поблизу транспортних вузлів, портів чи сировинних регіонів зменшує логістичні витрати та підвищує ефективність експорту.
	Рівень конкуренції на внутрішньому ринку	Жорстка конкуренція стимулює впровадження інновацій та модернізацію виробництва, що є позитивним сигналом для інвесторів.
Внутрішні фактори	Технологічний рівень виробництва	Модернізація обладнання, автоматизація виробничих ліній, впровадження енергоощадних технологій та гнучких систем управління виробництвом підвищують продуктивність, якість та рентабельність продукції.
	Фінансова стійкість	Забезпечення стабільних показників прибутковості, платоспроможності та оптимальної структури капіталу створює основу для довгострокового інвестування.
	Якість та інноваційність продукції	Розробка нових видів виробів із доданою цінністю (збагачених вітамінами, пребіотиками, з низьким вмістом цукру тощо) сприяє зміцненню конкурентних позицій та розширенню ринків збуту.
	Сировинна політика	Використання якісної натуральної сировини, диверсифікація постачальників та розвиток довгострокових контрактів знижує виробничі ризики та покращує контроль якості.
	Менеджмент та корпоративна культура	Наявність ефективної системи управління, стратегічного планування, прозорої звітності та корпоративно-соціальної відповідальності підвищує довіру інвесторів та партнерів.
	Маркетинг і брендинг	Розвинена бренд-стратегія, активна участь у міжнародних виставках, ефективне позиціонування на зовнішніх ринках та розбудова омніканальної системи продажу сприяють зміцненню ринкових позицій.
	Інвестиційні програми	Підготовка реалістичних бізнес-планів, інвестиційних меморандумів, техніко-економічних обґрунтувань та оцінки ризиків допомагає формувати позитивне сприйняття підприємства серед потенційних інвесторів.

Джерело: складено автором на основі [37;39-41].

Підприємства кондитерської галузі мають значний потенціал для підвищення інвестиційної привабливості за умови одночасного управління зовнішніми та внутрішніми чинниками. Ключовими напрямками виступають модернізація виробництва, впровадження інноваційних технологій і продуктів, забезпечення високої якості й безпечності продукції, підвищення економічної стабільності та ефективності корпоративного управління. Доповнюють їх такі галузеві передумови, як стабільний попит, перспективи експорту, розширення асортименту та можливість інтеграції у світові продовольчі ланцюги. Саме збалансоване поєднання цих аспектів дозволяє підприємствам галузі зміцнювати конкурентні позиції та підвищувати інвестиційну привабливість у коротко- та довгостроковій перспективі.

1.3. Методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Досліджуючи інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання, доцільно розглядати її з позиції забезпечення можливості реалізації інвестиційного потенціалу підприємства. Інвестиційна привабливість та інвестиційний потенціал є своєрідними формами взаємодії інвестиційного інтересу та інвестиційної потреби. Якщо врахувати, що інвестиційні потреби та інвестиційний інтерес перебувають у певному протиріччі (бажання отримати істотні доходи за мінімальних вкладень), то саме взаємодія між інвестиційною привабливістю та інвестиційним потенціалом розкриває внутрішній механізм здійснення інвестиційної діяльності як рушійної сили розвитку виробництва. При цьому інвестиційна привабливість є загальною характеристикою переваг і недоліків інвестування окремих напрямків та об'єктів з позиції конкретного інвестора [42, с. 108].

В сучасних умовах існує значна кількість методів оцінювання рівня інвестиційної привабливості підприємств. При цьому адекватний вибір методики визначає не лише коректність діагностики поточного стану, а й можливість сформулювати практичні рекомендації для підвищення привабливості в реальних ринкових умовах. Серед базових методів, які традиційно застосовуються для оцінки інвестиційної привабливості, виокремлюють фінансово-аналітичні

підходи (система фінансових коефіцієнтів: ліквідності, платоспроможності, рентабельності, структури капіталу), що дають швидку й порівняльну картину фінансового стану підприємства. Зазначені показники зручні для первинного відбору об'єктів інвестування, проте вони віддзеркалюють передусім минулі й поточні фінансові результати й можуть не враховувати потенціал інновацій, якісні інституційні характеристики або стратегічні перспективи. Універсальність фінансових коефіцієнтів є перевагою, але їхня обмеженість – у недостатній чутливості до нефінансових детермінант інвестиційної привабливості (питання менеджменту, репутації, інноваційного потенціалу). Інший широко застосовуваний клас методів – дисконтовані грошові потоки (DCF), що включають NPV (чиста приведена вартість), IRR (внутрішня норма дохідності), індекс прибутковості тощо. DCF-моделі дозволяють оцінити очікувану грошову вигоду від інвестицій з урахуванням часової вартості грошей і ризиків, але вони дуже чутливі до припущень щодо прогнозних грошових потоків та ставки дисконтування. В контексті високої невизначеності (волатильність цін на сировину, валютні коливання, воєнні ризики) застосування стандартних DCF-підходів потребує доповнення сценарним аналізом і стрес-тестуванням, інакше оцінки можуть бути оманливо оптимістичними або надто консервативними. Для інтеграції фінансових і нефінансових аспектів у практиці оцінювання застосовують багатокритеріальні методи: бальні шкали та рейтингові підходи, експертні оцінки, методи аналізу ієрархій (АНР), TOPSIS, методи комбінованих індексів [43]. Представлені підходи дають змогу формувати зважені критерії, поєднувати кількісні та якісні показники й отримувати інтегральний індекс привабливості. Проте їхні результати залежать від вибору критеріїв, методики нормування, призначення ваг і суб'єктивності експертних оцінок. Для підвищення об'єктивності часто поєднують експертні бали з аналітичною валідацією. В межах оцінювання стратегічного потенціалу дедалі більшого значення набувають підходи реальних опціонів і стохастичного моделювання (Monte Carlo) [43], які дозволяють кількісно оцінювати вартість гнучких рішень у умовах невизначеності

(наприклад, відтермінування інвестицій, етапність впровадження модернізації). Реальні опціони дають змогу врахувати опціональні цінності управлінських рішень, але потребують складніших припущень і спеціалізованого програмного забезпечення [45, с. 102]. Рейтингові методики і бенчмаркінг (порівняння з галузевими лідерами) корисні для оцінки позиції підприємства відносно конкурентів і ринку. Міжнародні рейтинги та індекси (наприклад, індекси інвестиційного клімату) дають корисний макропогляд, але їхня трансляція на рівень окремого підприємства потребує адаптації щодо вагомості індикаторів [44]. Для сектору, де велика роль мають якість сировини та стандарти безпеки харчової продукції, до рейтингових моделей доцільно додавати показники відповідності HACCP/ISO/IFS та наявності сертифікаційних процедур. Необхідним доповненням класичних методик є сценарний аналіз та стрес-тестування, особливо актуальні в умовах воєнної економіки й підвищеної волатильності. Сценарії (оптимістичні, базові, песимістичні) дозволяють перевірити чутливість інвестиційних показників до зміни ключових параметрів (ціни на сировину, ціни продажу, логістичні витрати, валютні ризики). Для прийняття рішень інвесторам і менеджменту кондитерських підприємств важливо бачити не лише «середнє» значення NPV чи IRR, а й діапазон можливих результатів і пов'язані з ними ймовірності. При оцінці інвестиційної привабливості в українському контексті (особливо в агропереробній та харчовій промисловості) доцільно поєднувати кількісні методи із якісними інструментами (експертні оцінки, аналіз корпоративного управління, оцінка інституційних ризиків). Українські дослідники пропонують адаптовані багатокритеріальні матриці, які враховують галузеві особливості, специфіку постачання сировини та логістики, потребу у сертифікації та експортній орієнтації [37;39]. Такий синтез забезпечує баланс між порівняльністю, практичною застосовністю та чутливістю до локальних ризиків.

В таблиці 1.5 в узагальненому вигляді наведені основні методики оцінки інвестиційної привабливості підприємств, які сьогодні мають широке практичне застосування.

Таблиця 1.5

Характеристика основних методів оцінки інвестиційної привабливості

Метод	Характеристика	Основні показники та інструменти	Переваги	Недоліки
Фінансово-коефіцієнтний (традиційний) аналіз	Ґрунтується на оцінці фінансового стану підприємства за системою коефіцієнтів ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності	Коефіцієнт поточної ліквідності, покриття, автономії, рентабельність продажів, активів, власного капіталу	Доступність вихідної інформації; формалізований підхід; можливість порівняння з конкурентами	Ігнорує вплив ризиків і зовнішніх умов; є «статичним» та не відображає майбутньої динаміки
Метод оцінки інвестиційних ризиків	Передбачає ідентифікацію та оцінку можливих негативних факторів, які впливають на ефективність проекту чи підприємства	Сценарний аналіз, оцінка ймовірності та впливу ризику, матриця ризиків, VaR	Враховує невизначеність та мінливість середовища	Значною мірою залежить від суб'єктивних експертних оцінок
Інтегральний метод	Передбачає формування комплексного інтегрального показника, який узагальнює сукупність внутрішніх та зовнішніх факторів привабливості	Зважені експертно або алгоритмічно показники ресурсів, фінансів, інновацій, конкурентної позиції	Можливість всебічної оцінки; адаптивність до галузевих та макроекономічних особливостей	Складність розрахунків; потреба у якісній та об'єктивній інформації
Метод оцінки на основі ринкової капіталізації	Ґрунтується на визначенні вартості підприємства на ринку (акцій, капіталу, підприємства як майнового комплексу)	Капіталізація, MVA, ринкова вартість акцій	Об'єктивність у випадку публічних підприємств; відображає очікування інвесторів	Не придатний для непублічних компаній; залежність від кон'юнктури фінансових ринків
Метод NPV та дисконтованих грошових потоків	Відображає здатність підприємства генерувати дохід у майбутньому з урахуванням вартості грошей у часі	NPV, IRR, PI, дисконтований грошовий потік	Висока аналітична точність; придатність для оцінки реальних інвестиційних проєктів	Потребує точних прогнозів, які часто складно забезпечити
EVA (економічна додана вартість)	Базується на визначенні різниці між чистим операційним прибутком і вартістю залученого капіталу	EBIT, WACC, чисті операційні активи	Відображає зростання реальної вартості бізнесу; орієнтована на інвестора	Складність у визначенні реальної вартості капіталу і корегування фінансових показників

Продовження таблиці 1.5

Balanced Scorecard (BSC)	Передбачає стратегічну оцінку результативності бізнесу за чотирма групами показників	Фінансові, клієнтські, внутрішні бізнес-процеси, розвиток і навчання	Орієнтований на довгостроковий стратегічний розвиток	Не має чітко формалізованих алгоритмів зведення показників
Методика Дюпона	Передбачає факторний аналіз рентабельності власного капіталу шляхом розкладання ROE на ключові компоненти впливу	$ROE = (\text{Чистий прибуток} / \text{Виручка}) \times (\text{Виручка} / \text{Активи}) \times (\text{Активи} / \text{Власний капітал})$	Дозволяє виявити джерела формування рентабельності та слабкі місця бізнесу	Значною мірою залежить від достовірності фінансової звітності та не враховує зовнішні ризики

Джерело: складено автором на основі [37;39;43;44;45].

Методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства суттєво різняться за підходами, інструментами та аналітичною глибиною. Фінансово-коефіцієнтні підходи залишаються найбільш доступними й універсальними, проте мають обмеження через статичність та ігнорування невизначеності зовнішнього середовища. На відміну від них, сучасні підходи на основі інтегральної оцінки, EVA, системи збалансованих показників та дисконтованих грошових потоків дозволяють враховувати ризики, мультифакторність і стратегічні аспекти розвитку підприємства.

Методика Дюпона займає у цій системі важливе місце як інструмент факторного аналізу, що дозволяє деталізувати джерела зміни рентабельності та визначати внутрішні резерви підвищення інвестиційної привабливості. Однак використання будь-якого з методів має базуватися на достовірних даних, комплексному розумінні галузевих умов та адекватному урахуванні ризиків середовища, у якому функціонує підприємство.

Серед представлених вище методик на нашу думку особливої уваги заслуговує розроблена агентством з питань запобігання банкрутства підприємств та організацій «Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» [46]. Методика визначає «інвестиційну привабливість підприємства» як рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних чи інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може

визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, в тому числі інтегральної оцінки. Методика розроблена відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», Указу Президента України «Про утворення Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій» та «Положення про реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій», з метою визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств та організацій, прискорення реалізації інвестиційних проектів, заохочення до інвестицій вітчизняних та іноземних підприємців, надання методичної допомоги спеціалістам, які займаються розробкою заходів з проведення оздоровлення виробничої сфери. У практичному використанні метод інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств сприяє збільшенню кількості потенційних інвесторів в Україні і відповідно швидшій відбудові виробничої сфери держави. Зазначений метод у простому і наочному поданні забезпечує достатньо об'єктивне бачення фінансової ситуації на підприємстві, в яке передбачається вкласти інвестиції.

Усім групам показників оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, а також показникам, розміщеним у цих групах, присвоюються, залежно від їх вагомості, відповідні числові значення. Вказана вагомість є похідною від часу, конкретної політичної, соціальної ситуації, інших факторів, а тому ця характеристика має вірогідне походження.

Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій передбачає розрахунок п'яти груп показників щодо оцінювання:

- майнового стану;
- фінансової стійкості;
- ліквідності активів;
- прибутковості;
- ділової активності.

В таблиці 1.6 наведено основні фінансові коефіцієнти, які використовуються при оцінці інвестиційної привабливості підприємства.

Таблиця 1.6

Показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Показник	Порядок розрахунку	Економічний зміст	Нормативне значення
Показники майнового стану			
Коефіцієнт мобільності активів	Співвідношення оборотних і необоротних активів	Характеризує здатність активів переходити з однієї форми в іншу, тобто показує швидкість з якою, підприємство може змінити структуру активів протягом короткого періоду часу та говорить про здатність підприємства підлаштовуватися під зовнішній вплив ринку, проводити гнучку діяльність.	Макс.
Коефіцієнт придатності основних засобів	Відношення залишкової вартості основних засобів до їх повної вартості	Характеризує стан технічної бази підприємства	Макс.
Коефіцієнт приросту вартості основних засобів	Відношення приросту вартості основних засобів до середньорічної вартості основних засобів (первісної)	Характеризує процес відтворення основних засобів (розширене, просте або звужене)	Макс. (більше 0)
Показники фінансової стійкості			
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Відношення власного капіталу до валюти балансу (вартості капіталу)	Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних коштів; його незалежність від позикових джерел	Макс. (більше 0,5)
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	Відношення вартості робочого капіталу (різниця між поточними активами та поточними зобов'язаннями) до суми джерел власних коштів	Характеризує ступінь мобільності використання власних коштів підприємством.	Макс. (більше 0,5)
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	Відношення власних коштів до позикових	Характеризує структуру пасивів підприємства та показує ступінь залежності від зовнішніх джерел фінансування	Макс. (більше 1)
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними активами запасів	Відношення власних оборотних коштів до запасів	Характеризує, наскільки запаси забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування	Макс.
Показники ліквідності			

Продовження таблиці 1.6

Коефіцієнт поточної ліквідності	Співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань	Є індикатором здатності підприємства відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів.	Макс. (більше 1).
Коефіцієнт швидкої ліквідності (Acid Test Ratio, Quick Ratio).	Відношення грошових коштів, ліквідних цінних паперів і дебіторської заборгованості до поточних зобов'язань	Показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена не тільки за рахунок наявних у підприємства грошових коштів, але і за рахунок очікуваних надходжень за відвантажену продукцію, виконані роботи або надані послуги.	Макс. (більше 0,8)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Відношення грошових коштів до поточних зобов'язань	Показує, яка частка поточних зобов'язань може бути покрита за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів (короткострокових ринкових цінних паперів і депозитів).	Макс.. (більше 0,2)
Показники рентабельності			
Рентабельність операційних витрат	Відношення прибутку від операційної діяльності до операційних витрат	Показує, скільки прибутку від операційної діяльності отримує підприємство з кожної вкладеної в цю діяльність гривні	Макс
Рентабельність продажів	Відношення прибутку від операційної діяльності до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Показує, яку суму <u>операційного прибутку</u> одержує підприємство з кожної гривні проданої продукції. Іншими словами, скільки залишається в підприємства після покриття <u>собівартості</u> продукції.	Макс.
Рентабельність активів	Відношення чистого прибутку до вартості активів	Показує, яку суму <u>чистого прибутку</u> одержує підприємство в розрахунку на одну гривню вартості активів.	Макс.
Рентабельність власного капіталу	Відношення чистого прибутку до вартості активів	Показує, яку суму <u>чистого прибутку</u> одержує підприємство в розрахунку на одну гривню власного капіталу	Макс.
Показники ділової активності			
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Відношення чистого доходу до вартості оборотних (поточних) активів	Характеризує ефективність використання оборотних активів та показує кількість оборотів цих активів протягом звітного періоду (рік)	макс
Коефіцієнт оборотності активів	Відношення чистого доходу до вартості активів	Характеризує ефективність використання активів та показує скільки продукції (товарів, робіт, послуг) реалізовано в розрахунку на одну гривню вартості активів	макс
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Відношення чистого доходу до власного капіталу	Характеризує ефективність використання власного капіталу та показує скільки продукції (товарів, робіт, послуг) реалізовано в розрахунку на одну гривню власного капіталу	макс
Оборотність дебіторської заборгованості	Відношення чистого доходу до дебіторської заборгованості	Характеризує ефективність управління дебіторською заборгованістю та показує кількість оборотів дебіторської заборгованості за період (рік), тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед підприємством	макс

Продовження таблиці 1.7

Оборотність кредиторської заборгованості	Відношення чистого доходу до кредиторської заборгованості	Характеризує платоспроможність підприємства тобто ступінь фінансування діяльності підприємства кредиторами та показує кількість оборотів кредиторської заборгованості за період,	макс
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	Відношення дебіторської заборгованості до кредиторської	Характеризує можливості підприємства щодо фінансування своєї кредиторської заборгованості за рахунок заборгованостей дебіторів	макс (більше 1)

Джерело: складено автором на підставі [37;39;45;46].

Усі наведені в групах показники є достатніми для визначення загального інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства. У разі потреби кількість показників можна корегувати.

Оскільки наведені в таблиці 1.6 показники мають різні одиниці та шкали вимірювання, отримання єдиного інтегрального коефіцієнта інвестиційної привабливості вимагає стандартизації значень отриманих показників. В економічних дослідженнях широко застосовуються розрахунки оцінок, визначені на основі відхилень ($X_n - a$), стандартизованих варіаційним розмахом ($X_{\text{макс}} - X_{\text{мін}}$). При цьому для стимуляторів величина a відповідає $X_{\text{мін}}$, для дестимуляторів a відповідає $X_{\text{макс}}$.

$$X_{n\text{станд ст}} = \frac{X_n - X_{\text{мін}}}{X_{\text{макс}} - X_{\text{мін}}} \quad (1.1)$$

$$X_{n\text{станд dst}} = \frac{X_{\text{макс}} - X_n}{X_{\text{макс}} - X_{\text{мін}}} \quad (1.2)$$

де X_n – фактичне значення показника;

$X_{\text{макс}}$. та $X_{\text{мін}}$. – відповідно максимальне та мінімальне значення показника в сукупності.

Використання формул (1.2) та (1.3) дозволяє врахувати вихідний закон розподілу показника (чинника-симптому) та масштабує усі значення в діапазоні від 0 (найгірше значення) до 1 (найкраще значення).

Для розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості розроблено алгоритм, який базується на методах математичної статистики, а саме послідовному згортанні (передусім, лінійному) рівнів конкретних показників в часткові ознаки з наступним згортанням часткових ознак в інтегральний показник

по формулі:

$$R_{\text{частк}} = \sum_{k=1}^n X_{n_{\text{станд } k}} * w_k, \quad (1.3)$$

$$R_{\text{інтегр}} = \sum_{p=1}^m R_{\text{частк } p} * w_m, \quad (1.4)$$

де $R_{\text{частк}}$ – часткові ознаки інвестиційної привабливості підприємств (майновий стан, ліквідність тощо);

k – порядковий номер показника у відповідній групі фінансових коефіцієнтів;

n – кількість показників у відповідній групі фінансових коефіцієнтів;

p – порядковий часткової ознаки інвестиційної привабливості підприємства;

m – кількість часткових ознак інвестиційної привабливості підприємства ($m = 5$).

Результат розрахунку – інтегральний показник інвестиційної привабливості шкалюється в межах від 0 (характеризує найнижчий рівень інвестиційної привабливості) до 1 (характеризує найвищий рівень інвестиційної привабливості). Рейтинг підприємств визначається у порядку спадання результатів.

Розглядаючи питання аналізу інвестиційної привабливості підприємства Г. Савицька до основних показників, які характеризують інвестиційну діяльність відносить такі показники: рентабельність власного капіталу; частка привілейованих акцій в загальній їх кількості; чистий прибуток на одну привілейовану акцію; рівень дивідендів; курс акцій підприємства [47, с. 502].

Висновки до розділу 1

В процесі критичного аналізу наукових підходів, поглядів та методичних положень було сформовано системне розуміння інвестицій та інвестиційної привабливості підприємства як важливих економічних категорій, що визначають умови та можливості його розвитку. В результаті опрацювання літературних джерел поглиблено теоретичні уявлення щодо економічної сутності інвестицій, які розглядаються у різних аспектах – як економічної теорією, так і стратегічним

та інституційним підходами. Визначено, що сучасне трактування інвестицій зміщується від їх розуміння як капітальних вкладень до комплексної багатофакторної категорії, що відображає фінансові, стратегічні й інноваційні аспекти господарської діяльності. В процесі аналізу поглядів закордонних і українських науковців обґрунтовано сутність категорії «інвестиційна привабливість», яка за останні десятиліття пройшла еволюцію від простого фінансового індикатора ліквідності та платоспроможності до інтегрованої характеристики можливостей підприємства створювати цінність і забезпечувати інвестору прийнятний рівень доходу за прийнятного рівня ризику. Доведено, що інвестиційна привабливість включає не лише оцінку фінансового стану, а й систему організаційних, ринкових, управлінських, інноваційних, виробничих, репутаційних факторів, що визначають конкурентні перспективи підприємства. В ході опрацювання наукових джерел і систематизації наявних теоретичних положень визначено та структуровано комплекс факторів, що формують інвестиційну привабливість підприємства. Обґрунтовано, що всі вони можуть бути згруповані у дві основні категорії: зовнішні та внутрішні. В результаті узагальнення виокремлено фактори, що мають визначальний вплив на інвестиційну привабливість підприємств галузі в умовах воєнної економіки України – гнучкість виробництва, здатність диверсифікувати ринки збуту, енергоефективність, наявність ресурсів для модернізації, рівень стійкості бізнес-процесів.

В межах дослідження систематизовано методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. В процесі аналізу літературних джерел показано, що сучасна наука використовує як традиційні фінансові підходи (аналіз фінансових коефіцієнтів, оцінка ліквідності, рентабельності, платоспроможності), так і більш складні інтегровані та стратегічні методики (EVA, Balanced Scorecard, аналіз дисконтованих грошових потоків, методика Дюпона тощо). Обґрунтовано, що застосування комплексного підходу є найбільш ефективним, адже дозволяє враховувати як поточний стан підприємства, так і його перспективні можливості розвитку та створення інвестиційної цінності.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КОНДИТЕРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку кондитерської галузі України

Поточна економічна і соціальна ситуація в країні, а також трансформації світових ринків продовольства зумовлюють перегляд ролі кондитерської галузі як одного з вагомих сегментів харчової промисловості. На тлі змін споживчих уподобань, зростання вимог до якості продукції та її безпечності, а також інтенсивного розвитку логістичних і маркетингових каналів, ринок кондитерських виробів набуває нових ознак – від стабільного внутрішнього попиту до активної орієнтації на експорт і диверсифікацію товарного асортименту. За даними досліджень, вітчизняний ринок кондитерської продукції характеризується значним рівнем насиченості та конкуренції, широким асортиментом видів продукції й високою динамікою оновлення, що створює як виклики, так і відкриває нові можливості для підприємств галузі [48].

Водночас традиційні моделі попиту на солодощі змінюються під впливом соціальних трансформацій, підвищеної уваги споживачів до здорового харчування, зростаючої чутливості до ціни та економічної поведінки населення, що значно ускладнює прогнозування загального обсягу споживання, але посилює значення гнучкості бізнес-моделей, диференціації асортименту та інноваційного підходу до виробництва. Разом з тим, частка внутрішнього виробництва в загальному обсязі споживання кондитерської продукції залишається високою, що свідчить про конкурентоспроможність національних виробників і створює передумови для подальшого освоєння експортних ринків [49]. Таким чином, кондитерська промисловість України є стратегічно важливою галуззю, яка поєднує багаті історичні традиції з сучасними технологічними досягненнями, забезпечуючи значний внесок у національну економіку та соціальну стабільність.

Кондитерські вироби – це широка група харчових продуктів із високою енергетичною цінністю, що виготовляються переважно з цукру, борошна,

крохмалю, какао-продуктів, фруктово-ягідної сировини, жирів та інших інгредієнтів. Згідно з підходами, закріпленими у вітчизняних і міжнародних стандартах (зокрема ДСТУ 4135:2002, Гармонізованою системою кодів ТН ЗЕД та товарною номенклатурою ВТО), усі кондитерські вироби поділяють на три основні групи: цукристі, шоколадні та борошняні (табл. 2.1). Такий поділ є найбільш вдалим для систематизації продукції, оскільки охоплює ключові сировинні компоненти, що формують основу асортименту, і дозволяє провести подальший аналітичний розподіл за видами продукції в межах кожної групи.

Таблиця 2.1

Класифікація кондитерських виробів

Група виробів	Характеристика	Основні підгрупи
1. Цукристі вироби	Продукція з високим вмістом цукру (часто понад 60%), що формується без використання борошна; має різну структуру: аморфну, кристалічну, піну, желе чи пасту.	- Карамельні вироби - Ірис - Зефір, пастила, мармелад - Халва - Драже та льодяники - Жувальні цукерки
2. Шоколадні вироби	Продукція на основі какао-тертого, какао-масла, цукру та молочної складової. Характеризується високою калорійністю, пластичною структурою, приємним ароматом какао.	- Плитковий шоколад - Шоколадні батончики - Шоколадні цукерки - Фігурний шоколад
3. Борошняні вироби	Продукція, основою якої є борошно, цукор, жири, яйця та інші компоненти. Може мати пористу, шарувату, крихку або м'яку структуру. Значна частина виробів проходить термічну обробку.	- Печиво - Крекери та галети - Вафлі - Торти та тістечка - Рулети - Пряники

Джерело: складено автором на основі [50;51;52].

За оцінками фахівців, наразі споживання кондитерських виробів оцінюється на рівні 0,5 кг на одного українця на місяць (6 кг на рік). За цим показником Україна займає 8-ме місце в світі за споживанням кондитерських виробів. Переважна частина споживачів відноситься до категорії від 18-ти до 55-ти років, з них 67% – жінки, 33% – чоловіки [53]. Сьогодні, на ринку кондитерських виробів України працюють більше 850 підприємств. Загальний обсяг виробництва понад 1 млн тонн продукції на рік надає змогу не лише задовольняти потреби внутрішнього ринку, а й експортувати продукцію за кордон [54, с. 267].

Вітчизняна продуктова структура ринку (в розрізі описаних вище трьох груп) має наступний вигляд (рис. 2.1).

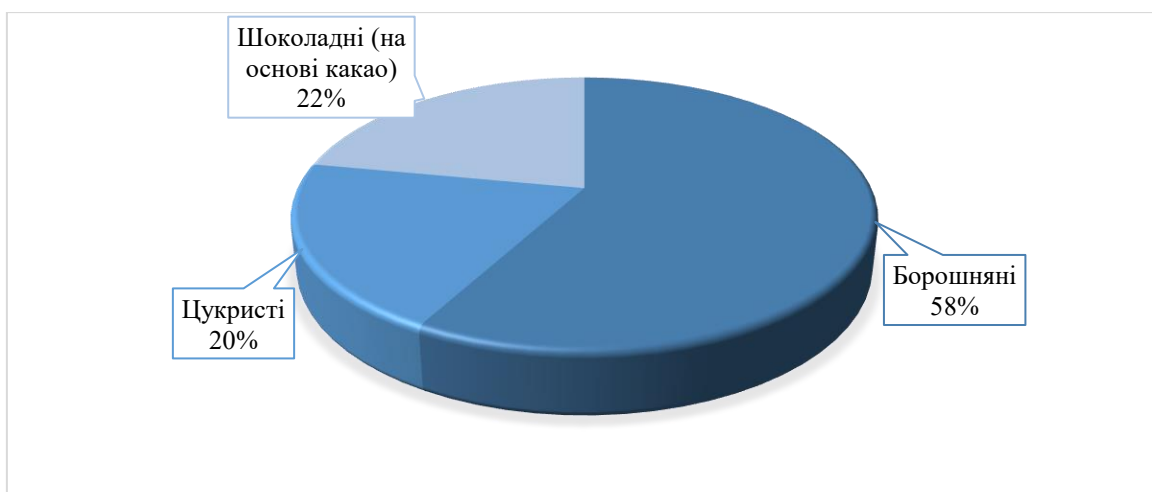

Рис. 2.1 Продуктова структура ринку кондитерських виробів в Україні
Джерело: побудовано автором на основі [55].

Як видно з наведеної на рисунку 2.1 інформації, більше половини ринку (в натуральному виразі) сьогодні складають відносно дешеві та низькомаржинальні продукти, що цілком природньо в умовах війни та падіння платоспроможного попиту населення. З іншої сторони, орієнтація підприємств на дешеві та малоприбуткові сегменти ринку значно ускладнює процеси забезпечення своїх потреб власними фінансовими ресурсами, а з урахуванням того, що галузь є високотехнологічною та відповідно вимагає для забезпечення належної конкурентоздатності як на внутрішньому так і зовнішньому ринках швидкого оновлення технічної бази та впровадження інновацій, висуває на перший план питання пошуку джерел та реалізації відповідних резервів зростання прибутку та рентабельності їх діяльності.

Динаміка обсягів реалізації кондитерської продукції в Україні представлена на рисунку 2.2.

Як видно з наведених на рисунку 2.2 даних, у 2014–2021 роках спостерігалася стійка тенденція до зростання обсягів реалізації кондитерської продукції, з поступовим нарощуванням з 23,74 млрд грн до 48,06 млрд грн, що становить приріст понад удвічі за сім років. Основний внесок у це зростання забезпечила категорія борошняних виробів, обсяг реалізації яких збільшився з 15,39 млрд грн у 2014 році до 28,94 млрд грн у 2021 році.

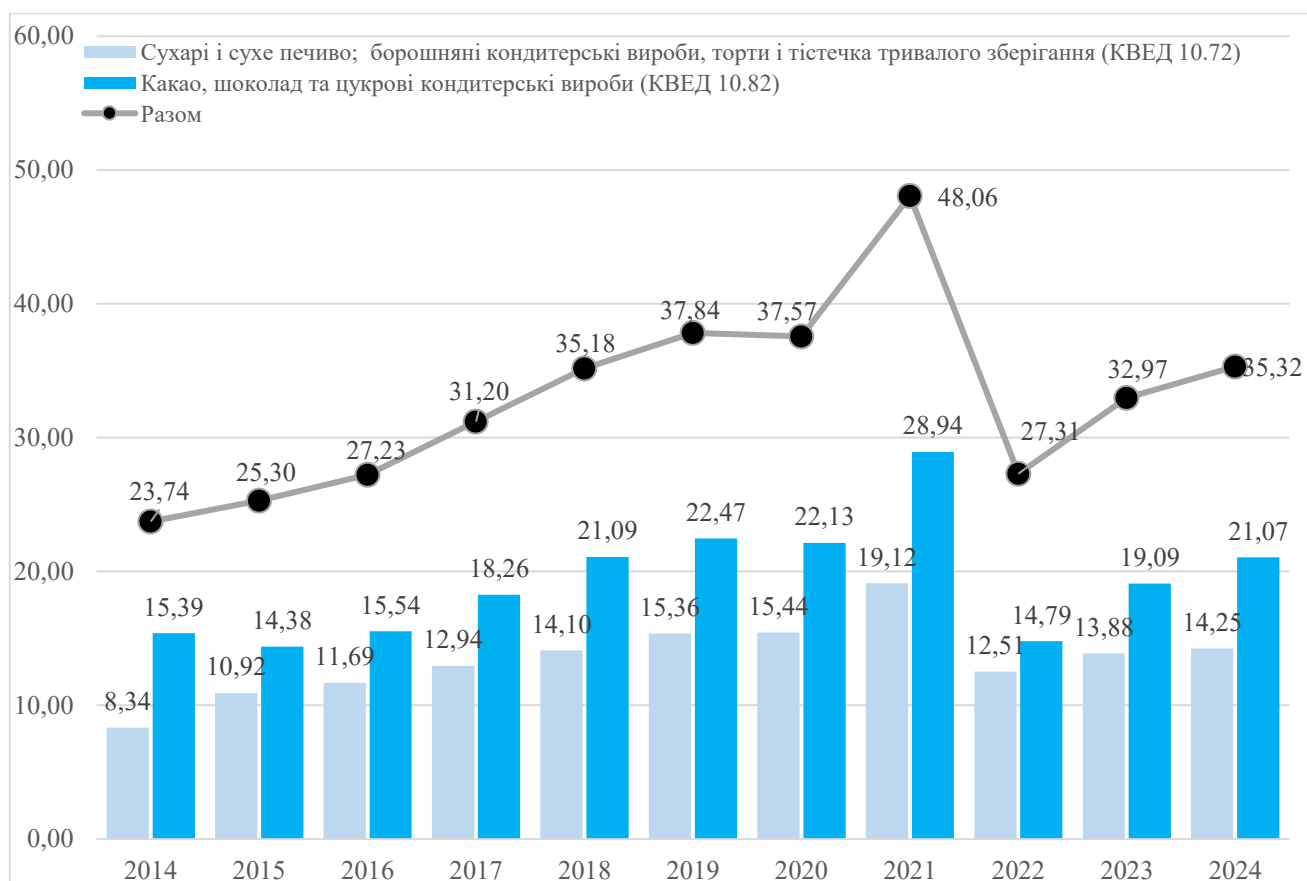

Рис. 2.2. Динаміка реалізації кондитерської продукції в Україні, млрд грн.
Джерело: побудовано автором на основі [55].

Категорія шоколадно-цукрових виробів (КВЕД 10.82) також демонструвала позитивну динаміку, зростаючи з 8,34 млрд грн до 19,12 млрд грн за аналогічний період. Це зростання може бути пояснене стабілізацією після подій 2014–2015 років, розвитком внутрішнього споживчого ринку, експортним потенціалом, а також активізацією виробників у сфері оновлення асортименту та упаковки. Пік реалізації був зафіксований у 2021 році, коли загальний обсяг досяг 48,06 млрд грн. Однак уже в 2022 році, на тлі повномасштабної війни, ринок зазнав різкого скорочення обсягів реалізації на понад 20 млрд грн, або на 43,2 %, до рівня 27,31 млрд грн. Найбільших втрат зазнала категорія борошняних виробів (КВЕД 10.72), обсяг реалізації яких скоротився з 28,94 млрд грн до 14,79 млрд грн (–48,9 %). Шоколадно-цукрова продукція (КВЕД 10.82) виявилася дещо стійкішою, знизившись з 19,12 млрд грн до 12,51 млрд грн (–34,5 %). Це свідчить про вищу еластичність попиту на шоколадну та цукристу продукцію в умовах кризи, а також про певну регіональну адаптивність підприємств цього сегмента. У 2023

році відбулося часткове відновлення ринку: загальний обсяг реалізації підвищився до 32,97 млрд грн (+20,7 % до попереднього року). Відновлення було більш вираженим у сегменті шоколадно-цукрової продукції (+10,9 %), у той час як борошняні вироби зросли лише на 2,1 млрд грн (+14,2 %). Незважаючи на позитивну динаміку, показники 2023 та 2024 років залишаються суттєво нижчими від довоєнних рівнів, що вказує на незавершений процес відновлення попиту, логістики та виробничих потужностей. Загалом, аналіз динаміки реалізації кондитерської продукції свідчить про циклічну залежність галузі від макроекономічних умов і соціально-політичної ситуації. В таблиці 2.2 представлена узагальнююча оцінка стану кондитерської галузі України.

Таблиця 2.2

Оцінка сучасного стану кондитерської галузі України

Ознака	Характеристика стану галузі
Обсяги реалізації	Загальні обсяги реалізації поступово відновлюються після спаду 2022 року; стабільне зростання забезпечують борошняні та цукристі вироби, тоді як сегмент шоколаду демонструє помірні темпи через високу собівартість сировини.
Структура виробництва	Переважають борошняні вироби (печиво, вафлі), далі – цукристі (карамель, ірис, зефір), тоді як частка шоколаду зменшується через подорожчання какао-бобів та імпортозалежність.
Собівартість виробництва	Залишається високою через здорожчання енергоносіїв, логістики, какао-сировини, борошна, жирів та допоміжних компонентів. Виробники активно оптимізують рецептури та технології для стримування зростання цін.
Виробничі потужності	Значна частина підприємств працює нижче проєктної потужності (коефіцієнт завантаження 50–70%). Частина потужностей втрачена або недоступна через бойові дії. Водночас великі компанії проводять релокацію та модернізацію.
Технологічна база	Відзначається високим рівнем зношення обладнання на малих підприємствах і помірним рівнем модернізації у великих виробників. Активно впроваджуються енергозберігаючі технології та автоматизовані лінії.
Ринок праці	Спостерігається дефіцит кваліфікованих технологів і операторів виробничих ліній. Підвищена міграція робочої сили, але галузь залишається привабливою для працівників завдяки стабільному попиту.
Експортний потенціал	Галузь зберігає сильні позиції у сегменті печива, вафель, карамелі. Основні ринки – ЄС, країни Близького Сходу, Азії. Проблемами залишаються логістика та вимоги до якості відповідно до стандартів ЄС.
Внутрішній попит	Попит є стабільним завдяки доступній ціновій категорії більшості виробів. Споживачі частіше обирають продукцію середньої ціни, а також вироби з підвищеною харчовою цінністю (здорові альтернативи).

Продовження таблиці 2.2

Інституційна підтримка	Держава підтримує галузь у контексті загальних програм для переробної промисловості (гранти, релокація), однак спеціальних програм для розвитку кондитерського виробництва бракує.
Інноваційність	Зростає виробництво виробів з пониженим вмістом цукру, збагачених клітковиною, білком, пребіотиками. Поширюються інновації у пакуванні, автоматизації та рецептурних рішеннях.
Ризики	Високі логістичні ризики, коливання цін на імпорتنі інгредієнти (какао, жири), енергетична нестабільність, зміни регуляторних вимог, конкуренція з імпортом та ризики втрати ринків через війну.

Джерело: складено автором на основі [53-54;56].

Таким чином, поточний стан кондитерської галузі України у 2024 році демонструє суперечливу динаміку: з одного боку, триває процес адаптації підприємств до нових умов – через релокацію, адаптацію асортименту, експортну переорієнтацію; з іншого – зберігається високий рівень невизначеності, ресурсні обмеження та структурні диспропорції. Відновлення обсягів реалізації свідчить про відносну стійкість галузі, проте подальший розвиток залежить від державної підтримки, зовнішньоекономічної стабільності та інвестицій у модернізацію. Теза про значні зовнішні виклики, загрози та суперечливі тенденції в галузі (табл. 2.2) підтверджується ситуацією з експортом кондитерської продукції, адже галузь в цілому та провідні її підприємства до війни великою мірою були зорієнтовані на великі обсяги експорту продукції. Географія експорту української продукції дещо змінилася протягом останніх років: повністю припинилися постачання до рф і білорусі, але збільшилися до країн ЄС.

Стосовно конкурентної структури ринку кондитерських виробів в Україні, то середовище кондитерської галузі України формується під впливом значної кількості чинників – як внутрішнього характеру, так і зовнішнього. В цілому галузь характеризується високим рівнем концентрації, особливо в сегменті шоколадної продукції, а також наявністю ряду стабільних індустріальних лідерів, які забезпечують більшу частину валової доданої вартості в межах ринку. Починаючи з 2000-х років, кондитерська галузь України поступово перейшла від пострадянської моделі із сотнями дрібних регіональних виробників до структури, в якій домінують 5–7 великих національних гравців. Найбільшими серед них є корпорація Roshen, АВК, «Конті», «Бісквіт-Шоколад» (Харків), «Житомирські ласощі», «Світ ласощів», а також декілька підприємств іноземного капіталу або

експортно-орієнтованих виробників, як-от Mondelez Ukraine. Ці компанії мають значні переваги в технологіях, збутових каналах, фінансовій стійкості та можливостях експансії на зовнішні ринки. Загалом, характер конкуренції в галузі можна охарактеризувати як помірно інтенсивний, зі схильністю до цінової конкуренції в бюджетному сегменті та до якісно-брендової – у преміальному. Найбільш жорстка конкуренція спостерігається у сегменті борошняних виробів (печиво, вафлі, пряники), які мають нижчий бар'єр входу та коротший виробничий цикл. В таблиці 2.3 представлена узагальнююча характеристика сучасної конкурентної структури ринку.

Таблиця 2.3

Конкурентна структура ринку кондитерських виробів в Україні

Елемент конкурентної структури	Характеристика
Тип ринку	Олігополістично-конкурентний: поєднання кількох великих гравців із суттєвою часткою ринку та великої кількості малих і середніх виробників.
Ключові гравці	«Рошен», «АВК», «Конті» (залишки виробництва в Україні), «Бісквіт-Шоколад», «Полтавакондитер» (ТОВ «Домінік Ко»), «Львівська майстерня шоколаду»; у сегменті борошняних виробів – «Київхліб», «Хлібодар», «Три ведмеді» (морозиво і вафлі), інші.
Частка ринку великих компаній	Сукупно великі виробники займають близько 55–65% ринку, залежно від сегмента. Найвища концентрація спостерігається у виробництві шоколаду та глазурованих виробів.
Інтенсивність конкуренції	Висока: активне використання інновацій, оновлення асортименту, цінова конкуренція, розвиток private label у мережах супермаркетів.
Бар'єри входу на ринок	Середні: потрібні сертифікація, технологічне обладнання, стандарти безпечності харчових продуктів, доступ до стабільного збуту. У сегменті шоколаду бар'єри вищі через високу капіталомісткість.
Рівень диференціації продукції	Середній: рецептурні та технологічні відмінності, брендинг, позиціонування «здорових» продуктів, преміальні лінійки.
Вплив імпортних виробників	Помірний: імпорт переважає у сегменті шоколаду та преміальних солодоців, тоді як цукристі та борошняні вироби – здебільшого продукція українських виробників.
Конкурентні стратегії підприємств	Диверсифікація, запуск нових продуктових ліній, оптимізація собівартості, вихід на зовнішні ринки, співпраця з мережами, розвиток e-commerce.
Роль бренду та маркетингу	Значуща: бренди з тривалою історією та високою лояльністю споживачів мають стійкі переваги. Активно застосовуються digital-маркетинг та просування через соціальні мережі.
Конкуренція між сегментами	Зростає конкуренція між шоколадними плитками й батончиками, між печивом та хлібобулочними перекусами, між традиційними і «здоровими» кондитерськими виробами.

Джерело: складено автором на основі [52;54;56].

Загалом, конкурентне середовище галузі є високо концентрованим, але не монополізованим, що створює можливості для входу нових гравців та розвитку інновацій. Водночас війна загострила структурні проблеми, змусивши компанії переглядати операційні процеси, активізувати зовнішньоекономічну діяльність і шукати нові канали збуту. У цьому контексті найбільш стійкими є гравці, які мають диверсифіковані ринки, сильний бренд і можливості для оперативного реагування на виклики середовища.

З урахуванням вищенаведеного аналізу конкурентного середовища кондитерської галузі України стає очевидним, що галузь перебуває в умовах системної трансформації, спричиненої зовнішніми викликами (війна, порушення логістики, інфляційний тиск) та внутрішніми структурними проблемами (технологічне старіння, нестача інвестицій, обмежена диверсифікація ринків збуту). Незважаючи на складну ситуацію, більшість підприємств демонструють здатність до адаптації, що виражається в збереженні виробничих потужностей, підтриманні базових обсягів реалізації та зростанні інтересу до нішевих напрямів виробництва. Це формує об'єктивну необхідність визначення основних напрямів розвитку галузі з урахуванням сучасних реалій, обмежень та потенціалу.

Подальше підвищення конкурентоспроможності та стійкості вітчизняної кондитерської промисловості залежатиме від здатності підприємств стратегічно переорієнтувати свою діяльність у відповідь на виклики часу. В умовах високої турбулентності ринкового середовища, зростаючих витрат на виробництво, жорсткої конкуренції з боку як внутрішніх, так і зарубіжних гравців, а також у зв'язку з потребою в інтеграції до європейського простору, ключовими стають питання модернізації виробництва, розвитку експортної інфраструктури, впровадження інновацій, забезпечення енергетичної та сировинної безпеки, а також підвищення якості продукції відповідно до міжнародних стандартів. В цьому контексті важливим є системне окреслення пріоритетних шляхів розвитку галузі, які повинні мати не лише короткостроковий ефект, а й забезпечувати довготривалу стабільність та сталість функціонування. Це дає змогу перейти до визначення основних напрямів трансформації кондитерського виробництва в Україні – з урахуванням його історично сформованих особливостей, поточного

стану та викликів, що виникли внаслідок військових дій і глобальних змін у ланцюгах постачання та споживчій поведінці. Подальший поступ галузі залежить від здатності підприємств впроваджувати нові технології, диверсифікувати канали збуту, забезпечити енергоефективність, використовувати локальну сировину та відповідати змінним споживчим очікуванням. У таблиці 2.4 наведено основні напрями розвитку галузі, що мають системне значення у воєнний та післявоєнний періоди.

Таблиця 2.4

Основні напрями розвитку кондитерської галузі України

Напрямок розвитку	Сутність напрямку	Очікувані результати
1. Технологічна модернізація виробництва	Оновлення обладнання, впровадження енергоощадних, автоматизованих та роботизованих ліній, цифровізація контролю якості	Зниження собівартості, підвищення продуктивності, стабільність якості, посилення конкурентоспроможності
2. Розвиток інноваційних продуктів	Створення лінійок із зменшеним вмістом цукру, безглютенових виробів, батончиків функціонального призначення, органічних солодошів	Вихід на нові сегменти ринку, відповідність трендам healthy food, розширення цільової аудиторії
3. Поглиблення диверсифікації асортименту	Розробка нових рецептур, комбінування смаків, розширення лінійок преміальних та економ-продуктів, private label	Зміцнення ринкових позицій, підвищення лояльності споживачів, адаптація до коливань попиту
4. Підвищення якості та безпечності продукції	Впровадження міжнародних стандартів (HACCP, ISO 22000), контроль сировини, прозорість ланцюгів постачання	Підвищення довіри споживачів, можливість виходу на експортні ринки
5. Оптимізація логістики та ланцюгів постачання	Локалізація постачання, розвиток вертикальної інтеграції, впровадження цифрових платформ управління логістикою	Зменшення ризиків перебоїв у постачанні, стабільність виробництва, скорочення витрат
6. Розвиток експортного потенціалу	Орієнтація на ринки ЄС, Близького Сходу, Азії; участь у міжнародних виставках; адаптація продуктів до вимог зовнішніх ринків	Збільшення валютних надходжень, диверсифікація збуту, підвищення стійкості бізнесу
7. Підсилення брендингу та маркетингових стратегій	Розвиток digital-маркетингу, storytelling, активність у соцмережах, колаборації з відомими брендами та лідерами думок	Зростання упізнаваності бренду, формування стійкої прихильності споживачів

Джерело: складено автором на основі [52;54;56].

За належної консолідації зусиль бізнесу, держави та інфраструктурних партнерів, українська кондитерська промисловість має всі передумови не лише для відновлення, а й для виходу на якісно новий рівень розвитку, орієнтований на сучасні виклики та глобальні стандарти.

2.2. Техніко-економічна характеристика ТОВ «Домінік Ко»

Сучасна історія підприємства розпочалася в 2000 році із рішенням про співпрацю з інвестиційним фондом SigmaBleyzer, проте фабрика має вагомую історію [57]. Так, витoki сучасного ТОВ «Домінік Ко» сягають середини ХХ століття, коли у Полтаві почало формуватися спеціалізоване кондитерське виробництво, яке з часом стало одним із ключових представників регіонального харчового сектору. Упродовж тривалого періоду підприємство функціонувало під назвою ПАТ «Полтавакондитер», яке було відоме виробництвом широкого асортименту цукристих та борошняних кондитерських виробів, включно з карамеллю, цукерками, печивом, вафлями та іншими продуктами масового попиту. Упродовж 1990-х – початку 2000-х років підприємство проходило структурні та технічні трансформації, пов'язані з переходом до ринкових умов господарювання. У цей період відбувалося оновлення окремих виробничих ліній, поступове розширення асортименту та спроби виходу на нові канали збуту, включаючи регіональні торговельні мережі. Попри складні економічні умови, підприємство зберігало свої позиції завдяки впізнаваності бренду «Полтавакондитер» та стабільному попиту на продукцію.

Подальший етап розвитку пов'язаний із корпоративною реструктуризацією, у межах якої ПАТ «Полтавакондитер» було реорганізовано у ПрАТ «Домінік». Зміна назви супроводжувалася оновленням підприємницької стратегії, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності, розширення асортименту та модернізацію виробництва. На цьому етапі брендинг підприємства орієнтувався на формування сучаснішого, технологічного та гнучкого образу компанії, що відповідало актуальним тенденціям кондитерської галузі.

Продукцію полтавських кондитерів можна знайти не тільки на прилавках України. Естонія, Грузія, Казахстан гідно оцінили полтавські солодоці.

Стабільний попит на продукцію стимулює колектив підприємства постійно нарощувати обсяги виробництва й розширювати асортимент, враховуючи вподобання споживачів.

Структура виробництва підприємства складається з двох окремих виробничих територій. Перша складається з трьох виробничих цехів, які мають різні технологічні напрямки: карамельний цех, цукерковий цех, борошняний цех. Основою цукеркового цеху є комплекс технологічного обладнання, завдяки якому налагоджений процес стабільного виробництва традиційних сортів продукції. Цукерковий цех включає лінії з виробництва помадних та пралінових сортів цукерок. Борошняний цех оснащений лінією з виробництва халви. Друга виробнича територія складається з шоколадного, цукерково-карамельного й борошняного виробничих цехів. Сучасний комплекс технологічного обладнання дозволяє тримати стабільно високу планку якості продукції та швидко реагувати на зміни попиту. Активна модернізація обладнання і установка нового дозволяють випускати продукцію, відповідну світовим стандартам. Шоколадний і борошняний цехи оснащені сучасним обладнанням, на якому випускається багато стратегічних продуктів. Завдяки модернізації виробництва кондитерських виробів у цехах став можливий додатковий випуск великої кількості інноваційних продуктів. Технологічна база дає можливість створювати шоколадні вироби, які відповідають світовим стандартам. А саме, це дві лінії швейцарського концерну «Buller» – з виготовлення шоколадних мас і з виготовлення плиткового шоколаду. Дане обладнання забезпечує технологію сухого конширування шоколадних мас, що значно покращує їх якість за рахунок підвищення ступені подрібнення. У 2005 році підприємством налагоджено виготовлення пористого шоколаду. На сьогодні пористий шоколад широко представлений в асортиментній лінії і користується підвищеним попитом у споживачів. На фабриці випускається молочний і чорний шоколад. В цілому асортимент шоколаду нараховує близько 60 найменувань продукції. В таблиці 2.5 в узагальненому вигляді представлені сильні та слабкі сторони ТОВ «Домінік Ко».

Таблиця 2.5

Сильна та слабкі сторони ТОВ «Домінік Ко»

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
1. Наявність сучасного технологічного обладнання, що забезпечує стабільну якість продукції.	1. Обмежені обсяги виробничих потужностей у порівнянні з великими конкурентами.
2. Висока кваліфікація персоналу та наявність фахівців з досвідом роботи в галузі.	2. Висока залежність від окремих постачальників сировини.
3. Гнучкість виробничих процесів і здатність швидко адаптуватися до нових вимог ринку.	3. Недостатній обсяг інвестицій у модернізацію обладнання та інноваційні технології.
4. Наявність сформованої клієнтської бази та репутації на ринку.	4. Недостатня диверсифікація асортименту (обмежені продуктові лінійки).
5. Дотримання стандартів якості та безпеки продукції (НАССР, ISO тощо).	5. Недостатньо активна маркетингова та рекламна діяльність.
6. Раціональна внутрішня логістика та відпрацьовані виробничі процеси.	6. Висока частка умовно-постійних витрат у структурі собівартості.
7. Ефективна система внутрішнього контролю та управління персоналом.	7. Низький рівень цифровізації бізнес-процесів (облік, аналітика, прогнозування).
8. Лояльність споживачів та стабільний рівень повторних продажів.	8. Обмежені ресурси для масштабування виробництва у короткостроковій перспективі.

Узагальнюючи результати оцінки сильних і слабких сторін ТОВ «Домінік Ко», можна дійти висновку, що підприємство має достатньо передумов для формування стійкого рівня інвестиційної привабливості. Ключові конкурентні переваги підприємства – сучасне технологічне забезпечення, висококваліфікований персонал, сформована клієнтська база та стабільна якість продукції – створюють позитивне підґрунтя для реалізації інвестиційних проєктів. Наявність ефективних виробничих процесів, внутрішнього контролю та дотримання міжнародних стандартів безпечності харчових продуктів додатково зміцнюють довіру потенційних інвесторів.

Водночас ідентифіковані слабкі сторони визначають напрями, які потребують першочергового інвестування. До таких належать: обмеженість виробничих потужностей, висока залежність від постачальників, низький рівень цифровізації бізнес-процесів, недостатня диверсифікація асортименту та слабка маркетингова позиція. Наявність цих чинників частково стримує можливості прискореного розвитку, проте водночас формує відчутний потенціал для підвищення інвестиційної привабливості за умови їх цілеспрямованого усунення.

Отже, підприємство характеризується збалансованим поєднанням сильних сторін та стратегічних резервів зростання. Це свідчить про те, що спрямовані інвестиції у модернізацію, розширення виробничих потужностей, маркетингову діяльність та цифрову трансформацію можуть забезпечити ТОВ «Домінік Ко» суттєве зміцнення конкурентних позицій на ринку та формування високого рівня інвестиційної привабливості у середньо- та довгостроковій перспективі.

2.3. Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко»

З метою характеристики основних складових інвестиційної привабливості підприємств, а також резервів підвищення ефективності їх діяльності на першому етапі доцільним є проведення наступних розділів економічного аналізу: аналіз виробничої програми; аналіз наявності та стану основних засобів; аналіз динаміки, структури та ефективності використання оборотних активів (показників ділової активності; аналіз фінансових результатів діяльності підприємств та показників рентабельності; аналіз фінансового стану підприємств в частині вертикального і горизонтального аналізу пасивів балансів підприємств, аналізу показників фінансової стійкості та ліквідності.

Аналіз виробничої програми підприємства

Для загального аналізу динаміки обсягу виробленої на ТОВ «Домінік Ко» продукції складемо аналітичну таблицю 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз обсягу виробленої продукції ТОВ «Домінік Ко»

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення	
			абс	відн
1. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ і акцизного збору), тис. грн				
у діючих цінах	729877	833918	104041	14,3
у порівнянних цінах	729877	735616	5739	0,8
2. Фактично вироблено продукції, тонн	11995	12315	320	2,7
3. Середньорічна виробнича потужність, тонн	16000	16000	0	0,0
4. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,750	0,770	0,020	2,7

Представлені в таблиці 2.6 розрахунки свідчать, що в 2024 році в порівнянні з 2023 роком загальний обсяг виробленої продукції у діючих цінах збільшився на

104041 тис. грн або на 14,3% у відносному виразі, в той час, як у порівнянних цінах загальний обсяг зріс на 5739 тис. грн, що складає 0,8% відносно рівня 2023 року. Обсяг виробництва кондитерської продукції у натуральному виразі в 2024 році збільшився на 320 тонн або 2,7% у відносному виразі. Отже, можна зробити висновок про незначне збільшення обсягів виробництва продукції підприємства при відчутному зростанні цін на неї. Також можна відзначити, що в 2024 році порівняно з 2023 роком значно змінилася структура продукції, про що свідчить значна невідповідність темпів зростання обсягу продукції в натуральному виразі (+2,7%) та у порівнянних цінах (+0,8%). Виробнича потужність підприємства в 2024 році порівняно з 2023 роком не змінилася, що свідчить про стабільність виробничого потенціалу підприємства. В умовах загального зниження ділової активності, викликаной військовою агресією рф, можна відзначити, що потужність характеризується високим рівнем використання, про що говорить значення інтегрального коефіцієнта використання виробничої потужності, що в 2023 році перебувало на рівні 75,0%, а в 2024 році зросло на 2 відсоткових пункта і склало 77%. Збільшення коефіцієнта використання виробничої потужності з позитивної сторони характеризує роботу підприємства, оскільки є непрямою ознакою підвищення прибутковості виробничої діяльності за рахунок позитивного впливу операційного важеля або ефекту масштабу виробництва (зниження собівартості одиниці продукції за рахунок постійних витрат), що є виключно важливим в контексті теми роботи (підвищення інвестиційної привабливості підприємства).

В таблиці 2.7 визначимо вплив зміни структури продукції підприємства на вартісний показник виробничої програми.

Таблиця 2.7

Вплив зміни структури продукції на обсяг продукції у вартісному виразі

Найменування продукції	Фактично вироблено продукції, тонн		Структура, %		Ціна 1 тонни, тис. грн	2024 рік за стр-рою 2023	Відхилення	
	2023 рік	2024 рік	2023 рік	2024 рік			тонн	тис. грн
Шоколад у плитках	903	841	7,53	6,83	147	927,1	-86,1	-12646,6
Шоколадні подарункові коробки	62	58	0,52	0,47	250	63,7	-5,7	-1412,9
Цукерки шоколадні	1058	998	8,82	8,10	109	1086,2	-88,2	-9572,4

Продовження таблиці 2.7

Цукерки інші (глазуровані, пралінові, помадні, вафельні, суфлейні, желейні)	2084	2185	17,37	17,74	68	2139,6	45,4	3078,4
Карамель	1422	1511	11,85	12,27	54	1459,9	51,1	2732,0
Драже	1591	1588	13,26	12,89	98	1633,4	-45,4	-4471,7
Зернові батончики	103	124	0,86	1,01	117	105,7	18,3	2137,3
Вафлі	1288	1355	10,74	11,00	42	1322,4	32,6	1364,3
Печиво	3378	3556	28,16	28,88	34	3468,1	87,9	3005,6
Інша продукції (пустотілі фігурки, комбіновані продукти)	106	99	0,88	0,80	97	108,8	-9,8	-951,3
Всього	11995	12315	100	100	-	12315	-	-16737,5

Наведені в таблиці розрахунки дають підстави зробити висновок про значні негативні зміни в структурі продукції підприємства (з точки зору її маржинальності). Так, внаслідок збільшення питомої ваги в структурі виробництва більш дешевої та низькорентабельної продукції (печиво, карамель, інші (нешоколадні) цукерки) і зменшення питомої ваги більш дорогої та рентабельної (шоколад у плитках та цукерки шоколадні), втрати підприємства у вартісному виразі склали 16737,5 тис. грн. Значні структурні зміни свідчать про переорієнтацію підприємства (в умовах зниження платоспроможного попиту та значного зростання цін на какао-боби) на більш дешеві сегменти ринку, що в найближчі роки (період війни та післявоєнного відновлення) визначатиме загальну продуктову стратегію підприємства, що також важливо в контексті забезпечення високої інвестиційної привабливості з точки зору оптимізації операційної діяльності в цілому та забезпечення високих темпів генерування доходів та прибутків зокрема.

Аналіз формування та використання виробничих фондів

Для аналізу динаміки основних засобів підприємства складемо аналітичну таблицю 2.8. В 2023 році вартість основних засобів підприємства на кінець року в цілому збільшилася на 7901 тис. грн або 1,90%, що стало наслідком зростання вартості основних засобів основного виду діяльності на цю суму.

Таблиця 2.8

Зміна наявності основних засобів і їхньої динаміки

Основні засоби	Наявність на початок року	Надійшло у звітному році		Вибуло у звітному році		Наяв-ть на кінець року	Відхилення	
		всього	у т. ч. нових	всього	у т. ч. ліквідо-вано		абс	відн
2023 рік								
Усього по підприємству, у т. ч.	416359	8255	8255	354	0	424260	7901	1,90
Основні засоби основного виду діяльності	416359	8255	8255	354	0	424260	7901	1,90
Основні засоби інших галузей	0	0	0	0	0	0	0	0
Невиробничі основні засоби	0	0	0	0	0	0	0	0
2024 рік								
Усього по підприємству, у т.ч.	424260	6895	6895	1635	0	429520	5260	1,24
Основні засоби основного виду діяльності	424260	6895	6895	1635	0	429520	5260	1,24
Основні засоби інших галузей	0	0	0	0	0	0	0	0
Невиробничі основні засоби	0	0	0	0	0	0	0	0

Основні засоби інших галузей та невиробничі основні засоби на балансі підприємства протягом двох досліджуваних років відсутні. В 2024 році вартість основних засобів зросла на 5260 тис. грн або 1,24%, що як і в 2023 році стало наслідком збільшення на цю суму вартості основних засобів основного виду діяльності. Динаміка вартості основних засобів та їх структура в цілому є ефективними, оскільки свідчать про те, що підприємство нарощує свій потенціал та зосереджує ресурси в операційній діяльності, тобто виробництві та реалізації кондитерської продукції. Для аналізу технічного стану основних засобів складено таблицю 2.9. протягом 2023–2024 років при зростанні первісної вартості основних засобів відбувалося зниження їх залишкової, тобто реальної, вартості. Так, в 2023 році первісна вартість основних засобів збільшилася на 7901 тис. грн, при зниженні залишкової на 16930 тис. грн, в 2024 році первісна вартість основних

засобів зросла на 5260 тис. грн при зниженні залишкової вартості на 21295 тис. грн.

Таблиця 2.9

Аналіз технічного стану основних засобів

Показник	На початок року	На кінець року	Відхилення
2023 рік			
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	416359	424260	7901,0
Знос, тис. грн	268512	293343	24831,0
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	147847	130917	-16930,0
Коефіцієнт придатності	0,355	0,309	-0,047
Коефіцієнт зносу	0,645	0,691	0,047
2024 рік			
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	424260	429520	5260,0
Знос, тис. грн	293343	319898	26555,0
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	130917	109622	-21295,0
Коефіцієнт придатності	0,309	0,255	-0,053
Коефіцієнт зносу	0,691	0,745	0,053

Значення коефіцієнтів придатності й зносу та їхня динаміка, що характеризують технічний стан основних засобів підприємства і його динаміку, свідчать про погіршення цього стану як в 2023 році (на 0,047 скоротився коефіцієнт придатності при відповідному збільшенні коефіцієнта зносу), так і в 2024 році (на 0,053 скоротився коефіцієнт придатності при відповідному збільшенні коефіцієнта зносу). Протягом двох років в цілому коефіцієнт придатності зменшився на 0,1. Таким чином, в цілому, протягом досліджуваного періоду відбулися відчутні негативні зміни в технічному стані основних засобів підприємства. Абсолютні значення коефіцієнтів придатності говорять про вкрай високий рівень фізичного зносу основних засобів підприємства та необхідність їх оновлення, що передбачає пошук відповідних джерел, серед яких з прибуток, точки зору реальності залучення, є сьогодні практично безальтернативним. З точки зору інвестиційної привабливості, значний рівень зношеності технічної бази підприємства є вагомим стримуючим чинником, що в цілому унеможливорює забезпечення високої інвестиційної привабливості, особливо в середнь- та довгостроковій перспективі.

Для аналізу складу, структури й динаміки оборотних коштів, складемо аналітичну таблицю 2.10.

Таблиця 2.10

Склад, структура й динаміка оборотних коштів

Показник	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
2023 рік						
Оборотні кошти	325223	100,00	369016	100,00	43793	13,5
Виробничі запаси	108243	33,28	111305	30,16	3062	2,8
Незавершене виробництво	5799	1,78	6230	1,69	431	7,4
Готова продукція	22358	6,87	15481	4,20	-6877	-30,8
Товари	166	0,05	246	0,07	80	48,2
Дебіторська заборгованість	63439	19,51	71601	19,40	8162	12,9
Грошові кошти	125218	38,50	164153	44,48	38935	31,1
Інші оборотні кошти	-	-	-	-	-	-
Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-
2024 рік						
Оборотні кошти	369016	100,00	477401	100,00	108385	29,4
Виробничі запаси	111305	30,16	135741	28,43	24436	22,0
Незавершене виробництво	6230	1,69	6275	1,31	45	0,7
Готова продукція	15481	4,20	21337	4,47	5856	37,8
Товари	246	0,07	286	0,06	40	16,3
Дебіторська заборгованість	71601	19,40	73854	15,47	2253	3,1
Грошові кошти	164153	44,48	239 908	50,25	75755	46,1
Інші оборотні кошти	-	-	-	-	-	-
Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-

Як видно з таблиці, протягом всього періоду дослідження в структурі оборотних коштів найбільшу питому вагу мали грошові кошти (38,50% і 44,48% на початку та кінці 2023 року відповідно та 50,25% наприкінці 2024 року). Серед інших елементів оборотних коштів значиму вагу також мали виробничі запаси (33,28% і 30,16% на початку та кінці 2023 року відповідно та 28,43% наприкінці 2024 року) та дебіторська заборгованість (19,51% і 19,40% на початку та кінці 2023 року відповідно та 15,47% наприкінці 2024 року). Інші елементи оборотних коштів мають вкрай невелику питому вагу та в цілому не впливають на процеси управління даним елементом виробничих фондів. Щодо зміни величини окремих елементів оборотних коштів в абсолютному виразі, можна відзначити, що в 2023 році при загальному зростанні оборотних коштів на 43793 тис. грн (13,5%), дебіторська заборгованість та грошові кошти зросли на 8162 тис. грн (12,9%) та 38938 тис. грн (31,1%) відповідно. В 2024 році абсолютний розмір оборотних

коштів збільшився на 108385 тис. грн (29,4%), що, як і у 2024 році стало наслідком значного зростання грошових коштів (+75755 тис. грн або 46,1%) при менш відчутному збільшенні інших елементів оборотних коштів. Таким чином, можна констатувати, що загальна динаміка оборотних коштів підприємства визначається зміною лише одного її структурного елементу – грошових коштів. В цілому структура й абсолютна величина всіх елементів оборотних коштів недостатньо ефективна: велика питома вага фондів обігу (дебіторської заборгованості та грошових коштів) свідчить про значне зосередження коштів у сфері обігу, де не створюється нова вартість. З іншої сторони, однак, варто відзначити, що значна питома вага грошових коштів свідчить про високий рівень ліквідності та платоспроможності підприємства, що є фактором, який позитивно впливає на інвестиційну привабливість підприємства.

Для аналізу ефективності використання оборотних коштів за допомогою відповідних аналітичних показників складемо таблицю 2.11.

Таблиця 2.11

Показники оборотності оборотних коштів

Показник	2023 рік	2024 рік	абсолютне відхилення
1. Обсяг реалізованої продукції (без ПДВ), тис. грн	735277	837760	102483,0
2. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	347119,5	423208,5	76089,0
3. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	2,12	1,98	-0,14
4. Швидкість одного обороту оборотних коштів, днів	172,3	184,4	12,1
5. Коефіцієнт завантаження оборотних коштів	0,472	0,505	0,033

Як видно з даних таблиці 2.11, в 2024 році в порівнянні з 2023 роком оборотність оборотних коштів знизилася на 0,14 оборот, швидкість одного обороту зросла на 12,1 дня, коефіцієнт завантаження оборотних коштів збільшився на 0,033 грн. Уповільнення оборотності оборотних коштів з негативної сторони характеризує роботу підприємства по управлінню оборотними активами підприємства, оскільки свідчить про відносну перевитрату коштів. З точки зору інвестиційної привабливості, зниження ділової активності підприємства, про що свідчить динаміка показників оборотності коштів, є негативним чинником.

Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів підприємств

Для аналізу рівня й динаміки фінансових результатів ТОВ «Домінік Ко» складемо таблицю 2.12.

Таблиця 2.12

Фінансові результати ТОВ «Домінік Ко»

Найменування статті	Абсолютне значення		Відхилення	
	2021 рік	2022 рік	Абс.	Відн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	735277	837760	102483	13,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	620962	690612	69650	11,2
Валовий прибуток	114315	147148	32833	28,7
Інші операційні доходи	22978	25385	2407	10,5
Адміністративні витрати	35350	40323	4973	14,1
Витрати на збут	46729	52593	5864	12,5
Інші операційні витрати	32094	19579	-12515	-39,0
Фінансовий результат від операційної діяльності	23120	60038	36918	159,7
Фінансові доходи	4052	3889	-163	-4
Фінансові витрати	0	0	0	0
Інші доходи	0	0	0	0
Інші витрати	75	1	-74	-98,7
Фінансовий результат до оподаткування	27097	63926	36829	135,9
Витрати з податку на прибуток	7699	11527	3828	49,7
Чистий фінансовий результат	19398	52399	33001	170,1

Чистий прибуток підприємства в 2024 році у порівнянні з 2023 роком збільшився на 33001 тис. грн: з 19398 тис. грн в 2023 році до 52399 тис. грн в 2024 році, що в цілому відбулося внаслідок підвищення прибутковості операційної діяльності на 36918 тис. грн (159,7%). Валовий прибуток підприємства, який характеризує ефективність основної, тобто виробничої діяльності, збільшився на 32833 тис. грн. Таким чином, в світлі значного зростання в 2024 році валового прибутку та наступного (з точки зору логіки формування фінансових результатів) збільшення прибутку від операційної діяльності можна зробити висновок про високий рівень ефективності виробництва та операційної діяльності в цілому, що стало головною причиною загального зростання прибутковості діяльності.

Отже узагальнюючи абсолютний розмір та динаміку показників, які визначають кінцеві фінансові результати діяльності підприємства, можна зробити висновок про високий загальний рівень ефективності господарювання на підприємстві. В контексті теми роботи можна відзначити, що високий рівень

прибутковості діяльності підприємства є вагомою позитивною характеристикою його інвестиційної привабливості.

Для аналізу основних показників рентабельності діяльності підприємства складемо таблицю 2.13.

Таблиця 2.13

Розрахунок показників рентабельності діяльності

Показник	2023 рік		2024 рік	2023 рік	2024 рік	Абсолютне відхилення
	На початок року	На кінець року	На кінець року			
Капітал підприємства, тис. грн	474323	500958	588556	487640,5	544757	57116,5
Власний капітал підприємства, тис. грн	444500	463 898	516297	454199	490097,5	35898,5
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн				23120	60038	36918
Чистий прибуток, тис. грн				19398	52399	33001
Рентабельність капіталу, %				4,0	9,6	5,6
Рентабельність власного капіталу, %				4,3	10,7	6,4
Рентабельність продажів, %				3,1	7,2	4,0

Як засвідчують дані таблиці 2.13, в 2024 році порівняно з 2023 роком значно підвищилися значення показників рентабельності. На підприємстві зростання прибутку (чистого, від операційної діяльності, до оподаткування) відбувається при зростанні доходу підприємства, розміру власного капіталу та суми активів (капіталу), тобто нарощуванні масштабів діяльності та ресурсів. При цьому темпи зростання прибутку значно випереджають темпи збільшення капіталу підприємства в цілому та власного зокрема, а також чистого доходу від реалізації продукції. Абсолютні значення показників рентабельності (особливо в 2024 році) знаходяться на відносно високому рівні та говорять про високу ефективність діяльності підприємства та, з урахуванням теми роботи, про високий рівень його інвестиційної привабливості в частині здатності підприємства генерувати прибуток.

Оцінка фінансового стану підприємства

Для аналізу структури та динаміки балансу ТОВ «Домінік Ко» складемо таблицю 2.14. Як свідчать дані таблиці 2.14, в 2023 році капітал підприємства збільшився на 26635 тис. грн або 5,6%, що відбулося внаслідок зростання

оборотних активів на 43793 тис. грн при повільному зменшенні необоротних активів (-17158 тис. грн).

Таблиця 2.14

Структура балансу ТОВ «Домінік Ко»

Стаття балансу	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	абс. величина		В стр-рі
					Абсолютне	Відн	
2023 рік							
Актив							
Необоротні активи	149100	131942	31,4	26,3	-17158	-11,5	-5,1
Оборотні активи	325223	369016	68,6	73,7	43793	13,5	5,1
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	474323	500958	100,0	100,0	26635	5,6	-
Пасив							
Власний капітал	444 500	463 898	93,7	92,6	19398	4,4	-1,1
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання	29823	37060	6,3	7,4	7237	24,3	1,1
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	474323	500958	100,0	100,0	26635	5,6	-
2024 рік							
Актив							
Необоротні активи	131942	111 155	26,3	18,9	-20787	-15,8	-7,5
Оборотні активи	369016	477401	73,7	81,1	108385	29,4	7,5
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	500958	588556	100,0	100,0	87598	17,5	-
Пасив							
Власний капітал	463898	516297	92,6	87,7	52399	11,3	-4,9
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання	37060	72259	7,4	12,3	35199	95,0	4,9
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	500958	588556	100,0	100,0	87598	17,5	-

У 2024 році капітал підприємства збільшився на 87598 тис. грн, що складає 17,5% у відносному виразі. Зростання пов'язано зі збільшенням на 108385 тис. грн (29,4%) оборотних активів. Таким чином, протягом двох років відбулося зростання капіталу (активів) підприємства на 114233 тис. грн, що в цілому є позитивною характеристикою, оскільки свідчить про зростання економічного потенціалу підприємства. Також можна відзначити, що протягом двох досліджуваних років капітал формується переважно за рахунок власних коштів, що в цілому є позитивною характеристикою роботи підприємства по управлінню фінансовими ресурсами та свідчить про невисокі фінансові ризики підприємства.

Для аналізу майна підприємства складемо таблицю 2.15.

Таблиця 2.15

Склад та структура майна ТОВ «Домінік Ко»

Стаття активу	Абс. величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		В стр-рі
					абс	відн	
2023 рік							
1. Необоротні активи	149100	131942	31,4	26,3	-17158	-11,5	-5,1
1.1 Нематеріальні активи	294	208	0,1	0,07	-86	-29,3	0,0
1.2 Основні засоби	147847	130917	31,2	26,1	-16930	-11,5	-5,0
1.3 Незавершене будівництво	-	-	-	-	-	-	-
1.4 Інші необоротні активи	959	817	0,2	0,2	-142	-14,8	0,0
2. Оборотні активи	325223	369016	68,6	73,7	43793	13,5	5,1
2.1 Запаси	136566	133262	28,8	26,6	-3304	-2,4	-2,2
2.2 Поточна дебіторська заборгованість	63439	71601	13,4	14,3	8162	12,9	0,9
2.3 Грошові кошти та їх еквіваленти	125218	164153	26,4	32,8	38935	31,1	6,4
2.4 Інші оборотні активи	-	-	-	-	-	-	-
2.5 Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	474323	500958	100,0	100,0	26635	5,6	-
2024 рік							
1. Необоротні активи	131942	111155	26,3	18,9	-20787	-15,8	-7,5
1.1 Нематеріальні активи	208	586	0,0	0,1	378	181,7	0,1
1.2 Основні засоби	130917	109622	26,1	18,6	-21295	-16,3	-7,5
1.3 Незавершене будівництво	0	320	0,0	0,1	320	-	0,1
1.4 Інші необоротні активи	817	627	0,2	0,1	-190	-23,3	-0,1
2. Оборотні активи	369016	477401	73,7	81,1	108385	29,4	7,5
2.1 Запаси	133262	163639	26,6	27,8	30377	22,8	1,2

Продовження таблиці 2.15

2.2 Поточна дебіторська заборгованість	71601	73854	14,3	12,5	2253	3,1	-1,7
2.3 Грошові кошти та їх еквіваленти	164153	239908	32,8	40,8	75755	46,1	8,0
2.4 Інші оборотні активи	-	-	-	-	-	-	-
2.5. Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	500958	588556	100,0	100,0	87598	17,5	-

Як свідчать розрахунки, наведені в таблиці 2.15, протягом 2023–2024 років в структурі активів підприємства найбільша питома вага належить оборотним активам – 68,6%, 73,7% та 81,1% на початку та кінці 2023 року та в кінці 2024 року відповідно. Отже підприємство має «легку» структуру активів. Питома вага необоротних активів протягом двох років стабільна і складає в середньому 25%. Необоротні активи підприємства представлені, головним чином, основними засобами. Оборотні активи підприємства в 2023 році збільшилися на 43793 тис. грн. за рахунок значного зростання грошових коштів (38935 тис. грн). В 2024 році оборотні активи підприємства в цілому збільшилися на 105385 тис. грн, що також відбулося внаслідок зростання грошових коштів. Таким чином, можна констатувати, що структура оборотних коштів протягом двох років змінилася у бік зростання фондів обігу (грошових коштів) та, відповідно, зменшення оборотних виробничих фондів (запасів), що в цілому є негативним явищем, оскільки свідчить про наявність проблем з реалізацією продукції реалізації продукції та значне відволікання коштів у сферу обігу, де не створюється додана вартість.

Для аналізу складу та структури джерел фінансових ресурсів ТОВ «Домінік Ко» складемо таблицю 2.16.

Таблиця 2.16

Склад та структура джерел фінансових ресурсів

Стаття активу	Абс. величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		В стр-рі
					абс	відн	
2023 рік							
1. Власний капітал	444500	463898	93,7	92,6	19398	4,4	-1,1
1.1 Статутний капітал	31827	31827	6,7	6,4	0	0,0	-0,4
1.2 Нерозподілений прибуток	396660	416058	83,6	83,1	19398	4,9	-0,6

Продовження таблиці 2.16

1.3 Інші джерела власних коштів	16013	16013	3,4	3,2	0	0,0	-0,2
2.Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
3. Поточні зобов'язання	29823	37060	6,3	7,4	7237	24,3	1,1
3.1 Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-	-
3.2 Поточна кредиторська заборгованість	26412	33353	5,6	6,7	6941	26,3	1,1
3.3 Інші поточні зобов'язання	3411	3707	0,7	0,7	296	8,7	0,0
4. Зобов'язання, пов'язані необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	474323,0	500958	100,0	100,0	26635	5,6	-
2024 рік							
1. Власний капітал	463898	516297	92,6	87,7	52399	11,3	-4,9
1.1 Статутний капітал	31827	31827	6,4	5,4	0	0,0	-0,9
1.2 Нерозподілений прибуток	416058	468457	83,1	79,6	52399	12,6	-3,5
1.3 Інші джерела власних коштів	16013	16013	3,2	2,7	0	0,0	-0,5
2.Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
3. Поточні зобов'язання	37060	72259	7,4	12,3	35199	95,0	4,9
3.1 Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-	-
3.2 Поточна кредиторська заборгованість	33353	65568	6,7	11,1	32215	96,6	4,5
3.3 Інші поточні зобов'язання	3707	6691	0,7	1,1	2984	80,5	0,4
4. Зобов'язання, пов'язані необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	500958	588556	100,0	100,0	87598	17,5	-

Протягом 2023-2024 років в структурі джерел фінансування діяльності підприємства відбулися незначні зміни: питома вага власного капіталу зменшилася з 93,7% (початок 2023 року) до 92,6% (кінець 2023 року), при аналогічному збільшенні питомої ваги поточних зобов'язань. В 2024 році відбулися незначні схожі зміни: питома вага власного капіталу скоротилася до 87,7%, тобто на 4,9% (в структурі) при зростанні питомої ваги поточних

зобов'язань. В цілому структура капіталу підприємства, а саме значна питома вага власного капіталу, свідчить про високу фінансову незалежність підприємства.

Аналізуючи структуру кожного елементу фінансових джерел підприємства можна відзначити наступне:

– найважливіший структурний елемент власного капіталу з точки зору функціональної спрямованості на забезпечення стійкого розвитку підприємства, а саме нерозподілений прибуток, протягом 2023-2024 років має високі абсолютні значення та значну питому вагу в структурі фінансових джерел підприємства;

– в структурі поточних зобов'язань, які на сьогоднішній день для підприємства є вагомим фінансовим джерелом коштів, найбільшу питому вагу має поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Цей елемент позикових коштів відповідно до групування усіх зобов'язань по строковості погашення є найбільш загрозливим для підприємства з точки зору забезпечення його ліквідності. Тим не менш, невеликі абсолютні значення та незначна питома вага даного структурного елементу капіталу в цілому свідчить про відсутність реальних загроз платоспроможності підприємства.

В таблиці 2.17 наведемо розрахунок показників фінансової стійкості ТОВ «Домінік Ко».

Таблиця 2.17

Значення коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства

Показники	На початок року	На кінець року	Абс. відхилення
2023 рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,937	0,926	-0,011
Коефіцієнт фінансової стабільності (фінансування)	14,905	12,517	-2,387
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,665	0,716	0,051
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	0,000	0,000	0,000
2024 рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,926	0,877	-0,049
Коефіцієнт фінансової стабільності (фінансування)	12,517	7,145	-5,372
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,716	0,785	0,069
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	0,000	0,000	0,000

Абсолютні значення та динаміка показників фінансової стійкості підприємства дозволяє зробити висновок про високий її рівень. Про це свідчать абсолютні значення коефіцієнта автономії (значно вищі граничного рівня 0,5) та коефіцієнта фінансової стабільності (фінансування). Коефіцієнт меневреності власного капіталу має високе значення, що свідчить про значну ступінь капіталізації власного капіталу та є позитивним явищем. Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень протягом 2023-2024 років через відсутність в структурі капіталу довгострокових зобов'язань дорівнює нулю, а тому робити висновок щодо його значень немає сенсу.

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Домінік Ко» представимо в таблиці 2.18.

Таблиця 2.18

Значення коефіцієнтів ліквідності

Показники	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
2023 рік			
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	10,905	9,957	-0,948
Коефіцієнт швидкої ліквідності	7,081	6,786	-0,295
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	4,199	4,429	0,231
2024 рік			
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	9,957	6,607	-3,350
Коефіцієнт швидкої ліквідності	6,786	4,641	-2,144
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	4,429	3,320	-1,109

Абсолютні значення та динаміка показників ліквідності підприємства дозволяє зробити висновок про достатній її рівень. Так, значення коефіцієнту покриття більше одиниці свідчить про те, що на підприємстві достатньо ліквідних активів для погашення своїх поточних зобов'язань. Значення коефіцієнта швидкої ліквідності також знаходиться в межах норми і не виявляє суттєвої загрози для підприємства з точки зору покриття термінових зобов'язань навіть з урахуванням консервативного розуміння запасів з точки зору їх ліквідності. Відносно коефіцієнту абсолютної ліквідності, то його значення значно вище норми та дозволяють констатувати той факт, що на підприємстві надлишок грошових коштів (порівняно з рівнем поточних зобов'язань).

Комплексна оцінка ефективності діяльності підприємства

Для загальної характеристики стану ТОВ «Домінік Ко» складемо таблицю 2.19.

Таблиця 2.19

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Домінік Ко»

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	16000	16000	0	0,0
2. Фактично вироблено продукції, тонн	11995	12315	320	2,7
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,750	0,770	0,020	2,7
4. Обсяг виробленої продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	729877	833918	104041	14,3
- у порівнянних цінах, тис. грн	729877	735616	5739	0,8
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	735277	837760	102483	13,9
6. Середньорічна первісна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	420309,5	426890,0	6580,5	1,6
7. Фондовіддача, грн/грн	1,74	1,72	-0,02	-0,8
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	347119,5	423208,5	76089	21,9
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	2,12	1,98	-0,14	-6,5
10. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	546	494	-52	-9,5
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	1336,8	1489,1	152,3	11,4
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	730195	824517	94322	12,9
- матеріальні витрати	537066	602037	64971	12,1
- витрати на оплату праці	98414	111214	12800	13,0
- відрахування на соціальні заходи	19196	22198	3002	15,6
- амортизація	26121	27931	1810	6,9
- інші операційні витрати	49398	61137	11739	23,8
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	1,000	0,989	-0,012	-1,2
14. Матеріалоемність, грн/грн	0,736	0,722	-0,014	-1,9
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	620962	690612	69650	11,2
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	23120	60038	36918	159,7
17. Чистий прибуток, тис. грн	19398	52399	33001	170,1
18. Рентабельність продажів, %	3,14	7,17	4,02	-
19. Рентабельність продукції, %	3,17	7,28	4,12	-

Узагальнення основних техніко-економічних показників ТОВ «Домінік Ко» за 2023–2024 роки (табл. 2.19) дозволяє комплексно оцінити ефективність виробничо-господарської діяльності підприємства в динаміці, враховуючи виробничу потужність, ресурсомісткість, а також результати фінансово-

економічної діяльності. Отримані результати свідчать про в цілому позитивні тенденції, які поєднують переважно ознаки покращення ефективності з водночас вираженим зростанням прибутковості. Так, у 2024 році підприємству вдалося наростити обсяг виробництва: фактичний випуск продукції зріс з 320 тонн до 12315 тонн (+2,7%), що забезпечило зростання коефіцієнта використання виробничої потужності з 0,750 до 0,770, що свідчить про більш повне завантаження наявних виробничих ресурсів і загальну активізацію та інтенсифікацію виробничих процесів. Паралельно з цим спостерігається випереджальне зростання масштабів діяльності (обсягів виробленої та реалізованої продукції) над витратами, що позитивно позначилося на фінансових результатах. Показник витрат на 1 грн продукції зменшився із 1,000 грн до 0,989 грн, тобто підприємство вийшло зі стану збитковості виробництва, забезпечивши хоч і мінімальну, проте прибутковість виробництва продукції. У структурі ресурсного забезпечення спостерігається негативна динаміка за показниками фондівддачі (зменшення з 1,74 до 1,72 грн/грн, або -0,8%), що свідчить про неефективніше використання основних засобів. Також дещо знизилася оборотність оборотних коштів (-0,14 об.), хоча при цьому середній залишок обігових активів збільшився на 76089 тис. грн (+21,9%), що свідчить про зростання потреби у фінансуванні оборотного капіталу. На фоні зниження чисельності персоналу на 9,5%, підприємство досягло помітного підвищення продуктивності праці – з 1336,77 тис. грн до 1489,10 тис. грн на одного працівника (+11,4%), що свідчить про більш ефективне використання трудових ресурсів. Фінансові результати за підсумками 2024 року демонструють суттєве зростання: прибуток від операційної діяльності збільшився на 159,7%, а чистий прибуток – на 170,1%. Відповідно, рентабельність продажів зросла з 3,14% до 7,17%, а рентабельність продукції – з 3,17% до 7,28%, що вказує на різке підвищення ефективності реалізації продукції та загальної комерційної результативності.

В цілому з урахуванням теми роботи можна говорити про порівняно високий рівень інвестиційної привабливості підприємства, що пов'язано з достатнім рівнем прибутковості діяльності та фінансової стійкості підприємства.

Результати розрахунку необхідних фінансових показників наведені в таблиці 2.20.

Розрахунок показників оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко»

Показник	2023 рік		2024 рік		В середньому за рік		Відхилення
	початок	кінець	початок	кінець	2023 рік	2024 рік	
Вихідні дані							
Необоротні активи, в тому числі	149100	131942	131942	111155	140521	121548,5	-18972,5
Основні засоби (залишкова вартість)	147847	130917	130917	109622	139382	120269,5	-19112,5
–первісна вартість	416359	424260	424260	429520	420309,5	426890	6580,5
–знос	268512	293343	293343	319898	280927,5	306620,5	25693
Приріст первісної вартості основних засобів					7901	5260	-2641
Оборотні (поточні) активи, в тому числі	325223	369016	369016	477401	347119,5	423208,5	76089
Дебіторська заборгованість	63439	71601	71601	73854	67520	72727,5	5207,5
Грошові кошти і їх еквіваленти	125218	164153	164153	239908	144685,5	202030,5	57345
Капітал (активи)	474323	500958	500958	588556	487640,5	544757	57116,5
Власний капітал	444500	463898	463898	516297	454199	490097,5	35898,5
Поточні зобов'язання, в тому числі	29823	37060	37060	72259	33441,5	54659,5	21218
Кредиторська заборгованість	26412	33353	33353	65568	29882,5	49460,5	19578
Довгострокові зобов'язання	0	0	0	0	0	0	0
Чистий дохід від реалізації продукції					735277	837760	102483
Прибуток від операційної діяльності					23120	60038	36918
Чистий прибуток					19398	52399	33001
Власні оборотні активи					313678	368549	54871
Результати розрахунку							

Продовження таблиці 2.20

Коефіцієнти майнового стану			
Коефіцієнт мобільності активів	2,470	3,482	1,012
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,332	0,282	-0,050
Коефіцієнт приросту вартості основних засобів	0,019	0,012	-0,006
Коефіцієнти фінансової стійкості			
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,931	0,900	-0,032
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	13,582	8,966	-4,616
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,691	0,752	0,061
Коефіцієнти ліквідності			
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	10,380	7,743	-2,637
Коефіцієнт швидкої ліквідності	6,346	5,027	-1,319
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	4,327	3,696	-0,630
Коефіцієнти рентабельності			
Рентабельність продажів	3,144	7,166	4,022
Рентабельність активів	3,978	9,619	5,641
Рентабельність власного капіталу	4,271	10,692	6,421
Коефіцієнти ділової активності			
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,118	1,980	-0,139
Коефіцієнт оборотності активів	1,508	1,538	0,030
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,619	1,709	0,091
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	2,260	1,470	-0,789

Значення коефіцієнту мобільності активів, що показує здатність активів переходити з однієї форми в іншу, тобто показує швидкість з якою, підприємство може змінити структуру активів протягом короткого періоду часу, свідчить про високий рівень цієї мобільності: структура активів «легка», та дозволяє швидко адаптовуватися до мінливих зовнішніх умов. Зростання на 0,012 значення цього коефіцієнту в 2024 році порівняно з 2023 роком свідчить про підвищення мобільності активів підприємства, що з позитивної сторони характеризує роботу підприємства по управлінню своїми активами. Коефіцієнт придатності основних засобів підприємства як в 2024, так і в 2023 році має вкрай низькі значення, що в цілому говорить про низький технічний рівень виробництва на підприємстві. Коефіцієнт приросту вартості основних засобів на підприємства протягом двох років має значення більше нуля, що свідчить про розширене відтворення технічної бази підприємства, зростання його технічного потенціалу та є в цілому позитивним явищем. Таким чином, стосовно складової інвестиційної привабливості підприємства, яка характеризує його майновий стан, можна

зробити висновок про неможливість однозначної оцінки: два з трьох коефіцієнтів мають позитивні значення, а третій вкрай негативне.

Показники ділової активності ТОВ «Домінік Ко», що характеризують швидкість обороту його коштів з урахуванням особливостей кондитерської галузі, мають посередні значення. Коефіцієнт оборотності активів збільшився на 0,030 при зменшенні коефіцієнта оборотності оборотних активів на 0,139 оборотів, що унеможливорює однозначну оцінку ефективності використання активів в цілому. Коефіцієнт оборотності власного капіталу збільшився на 0,091, що з позитивної сторони характеризує ефективність управління ним. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства складає в 2023 році 2,260, а в 2024 році 1,470. Абсолютні значення показника (значно більші 1) свідчать про достатній рівень фінансування кредиторської заборгованості за рахунок дебіторської і є позитивним явищем. Підводячи підсумки аналізу ділової активності, можна сказати, що на підприємстві присутні як позитивні (ефективне управління заборгованостями, підвищення рівня оборотності оборотних активів та власного капіталу), так і негативні (зниження оборотності активів в цілому) ознаки.

Решта приватних складових інтегральної оцінки інвестиційної привабливості (рентабельність діяльності, фінансова стійкість та ліквідність) були проаналізовані вище, а тому їх аналіз за даними таблиці 2.20 є недоцільним.

Визначення інтегральної оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємств базується на дослідженні групи кількісних показників сукупності підприємств, які складають конкурентне середовище галузі, окремого сегменту або географічного регіону.

Достовірність отриманих оцінок рівня інвестиційної привабливості підприємства визначається рівнем репрезентативності вибірки представників, в даному випадку, кондитерських підприємств.

Репрезентативність вибірки в свою чергу характеризується рядом ознак, головною серед яких є її розмір: чим більшим є розмір вибірки, тим більш репрезентативною вона є. Іншими словами, достовірність оцінок рівня

інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко» визначатиметься кількістю конкурентів, інформація по яким буде використана в розрахунках. В даній роботі при оцінці інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко» були використані дані фінансової звітності наступних кондитерських підприємств:

- ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;
- ПрАТ «Харківська бісквітна фабрика»;
- ТОВ «Кондитерська фабрика «Ярич»;
- ПрАТ «Монделіс Україна»;
- ПрАТ «Виробниче об'єднання «Конті».

Розрахунок фінансових коефіцієнтів по зазначеним підприємствам був проведений на основі форм фінансової звітності зазначених підприємств.

З урахуванням того, що кожен з фінансових показників має свою шкалу вимірювання, діапазон змін, розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості потребує стандартизації визначених на основі фінансової звітності показників.

Стандартизацію отриманих показників проведемо по формулах (1.3) та (1.4). З урахуванням того, що усі показники, застосовувані в моделі для оцінки інтегрального рівня інвестиційної привабливості підприємств є стимуляторами, тобто напрямком їх позитивної зміни є максимізація, стандартизацію фактичних значень проведемо за формулою (1.4).

В таблицях 2.21 та 2.22 визначені стандартизовані значення усіх фінансових показників, значення яких розподілені в діапазоні від нуля (найгірше значення по виборці) до одиниці (найкраще значення по виборці).

Таблиця 2.21

Розрахунок стандартизованих значень показників інвестиційної привабливості підприємств в 2023 році

Показники	Фактичні значення						Мінімальне значення	Максимальне значення	Стандартизовані значення					
	ТОВ «Домінік Ко»	ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»	ПрАТ «Харківська бісквітна фабрика»	ТОВ «Кондитерська фабрика «Ярич»	ПрАТ «Монделіс Україна»	ПрАТ «Виробниче об'єднання «Конті»			ТОВ «Домінік Ко»	ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»	ПрАТ «Харківська бісквітна фабрика»	ТОВ «Кондитерська фабрика «Ярич»	ПрАТ «Монделіс Україна»	ПрАТ «Виробниче об'єднання «Конті»
Показники майнового стану														
К моб акт	2,470	0,075	2,472	4,256	0,868	1,839	0,075	4,256	0,573	0,000	0,573	1,000	0,190	0,422
Кпр	0,332	0,757	0,275	0,493	0,675	0,553	0,275	0,757	0,118	1,000	0,000	0,452	0,830	0,576
Кприросту ОЗ	0,019	0,039	0,008	0,116	0,152	-0,135	-0,135	0,152	0,536	0,606	0,498	0,874	1,000	0,000
Показники фінансової стійкості														
Кавт	0,931	0,692	0,954	0,604	0,645	0,000*	0,000	0,954	0,976	0,725	1,000	0,633	0,676	0,000
К фін стаб	13,582	2,249	20,842	1,528	1,816	0,000*	0,000	20,842	0,652	0,108	1,000	0,073	0,087	0,000
К ман роб кап	0,691	-0,338	0,704	0,808	0,192	0,000*	-0,338	0,808	0,898	0,000	0,910	1,000	0,462	0,000
Показники ліквідності														
Кпл	10,380	0,229	17,821	2,519	1,362	0,470	0,229	17,821	0,577	0,000	1,000	0,130	0,064	0,014
Кшл	6,346	0,199	12,562	2,129	0,742	0,399	0,199	12,562	0,497	0,000	1,000	0,156	0,044	0,016
Кал	4,327	0,0002	5,960	0,470	0,078	0,0003	0,0002	5,960	0,726	0,000	1,000	0,079	0,013	0,00001
Показники рентабельності														
Рпр	3,144	0,562	7,946	21,983	7,191	-10,593	-10,593	21,983	0,422	0,342	0,569	1,000	0,546	0,000
Ракт	3,978	0,363	8,651	36,660	11,212	-91,781	-91,781	36,660	0,746	0,717	0,782	1,000	0,802	0,000
Р вл кап	4,271	0,524	9,066	60,652	17,385	0,000*	0,000	60,652	0,070	0,009	0,149	1,000	0,287	0,000
Показники ділової активності														
К об оборот акт	2,118	5,822	1,852	2,624	3,592	0,887	0,887	5,822	0,250	1,000	0,196	0,352	0,548	0,000
К об акт	1,508	0,405	1,319	2,125	1,669	0,574	0,405	2,125	0,641	0,000	0,531	1,000	0,735	0,098
К об вл кап	1,619	0,585	1,382	3,515	2,588	0,000*	0,000	3,515	0,461	0,167	0,393	1,000	0,736	0,000
К д/к заборг	2,260	0,212	8,274	2,903	1,487	1,915	0,212	8,274	0,254	0,000	1,000	0,334	0,158	0,211

Таблиця 2.22

Розрахунок стандартизованих значень показників інвестиційної привабливості підприємств в 2024 році

Показники	Фактичні значення						Мінімальне значення	Максимальне значення	Стандартизовані значення					
	ТОВ «Домінік Ко»	ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»	ПрАТ «Харківська бісквітна фабрика»	ТОВ «Кондитерська фабрика «Ярич»	ПрАТ «Монделіс Україна»	ПрАТ «Виробниче об'єднання «Конті»			ТОВ «Домінік Ко»	ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»	ПрАТ «Харківська бісквітна фабрика»	ТОВ «Кондитерська фабрика «Ярич»	ПрАТ «Монделіс Україна»	ПрАТ «Виробниче об'єднання «Конті»
Показники майнового стану														
К моб акт	3,482	0,074	3,079	5,493	1,211	28,231	0,074	28,231	0,121	0,000	0,107	0,192	0,040	1,000
Кпр	0,282	0,736	0,238	0,422	0,688	0,026	0,026	0,736	0,360	1,000	0,299	0,557	0,932	0,000
Кприросту ОЗ	0,012	0,121	0,015	0,073	0,156	-1,298	-1,298	0,156	0,901	0,976	0,903	0,943	1,000	0,000
Показники фінансової стійкості														
Кавт	0,900	0,736	0,954	0,746	0,544	0,000*	0,000	0,954	0,943	0,771	1,000	0,782	0,571	0,000
К фін стаб	8,966	2,786	20,720	2,943	1,195	0,000*	0,000	20,720	0,433	0,134	1,000	0,142	0,058	0,000
К ман роб кап	0,752	-0,261	0,751	0,876	0,184	0,000*	-0,261	0,876	0,891	0,000	0,890	1,000	0,391	0,000
Показники ліквідності														
Кпл	7,743	0,265	19,622	4,411	1,224	0,203	0,203	19,622	0,388	0,003	1,000	0,217	0,053	0,000
Кшл	5,027	0,232	13,474	3,789	0,723	0,201	0,201	13,474	0,364	0,002	1,000	0,270	0,039	0,000
Кал	3,696	0,0001	7,012	0,952	0,203	0,005	0,0001	7,012	0,527	0,000	1,000	0,136	0,029	0,001
Показники рентабельності														
Рпр	7,166	-1,637	9,641	17,953	8,961	-31,460	-31,460	17,953	0,782	0,604	0,832	1,000	0,818	0,000
Ракт	9,619	0,211	10,131	27,888	12,055	-58,389	-58,389	27,888	0,788	0,679	0,794	1,000	0,816	0,000
Р вл кап	10,692	0,287	10,620	37,363	22,140	15,552	0,287	37,363	0,281	0,000	0,279	1,000	0,589	0,000*
Показники ділової активності														
К об оборот акт	1,980	6,411	1,689	2,257	3,342	1,676	1,676	6,411	0,064	1,000	0,003	0,123	0,352	0,000
К об акт	1,538	0,444	1,275	1,909	1,830	1,618	0,444	1,909	0,747	0,000	0,567	1,000	0,946	0,802
К об вл кап	1,709	0,603	1,337	2,558	3,361	0,000*	0,000	3,361	0,509	0,179	0,398	0,761	1,000	0,000
К д/к заборг	1,470	0,240	7,990	3,802	1,238	1,025	0,240	7,990	0,159	0,000	1,000	0,460	0,129	0,101

* – оскільки власний капітал ПрАТ «ВО «Конті» має від’ємні значення, усім показникам, розрахованим з його використанням присвоєні мінімальні значення.

Наступним етапом при розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості є визначення коефіцієнтів вагомості, за якими проводиться лінійне згортання показників в часткові ознаки інвестиційної привабливості та наступне лінійне згортання отриманих рівнів часткових ознак в інтегральний показник. На основі власного бачення щодо важливості окремих характеристик інвестиційної привабливості для потенційних інвесторів, а також окремих показників в кожній групі часткових показників визначені коефіцієнти вагомості (табл. 2.23).

Таблиця 2.23

Коефіцієнти вагомості часткових ознак інвестиційної привабливості та окремих фінансових коефіцієнтів

№ з/п	Часткова ознака інвестиційної привабливості/ Фінансовий коефіцієнт	Коефіцієнт вагомості	
		КВфк	КВч
	Показники майнового стану (Пмс)		0,1
1	Коефіцієнт мобільності активів	0,5	
2	Коефіцієнт придатності основних засобів	0,3	
3	Коефіцієнт приросту вартості основних засобів	0,2	
	Показники фінансової стійкості (Пфс)		0,25
4	Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,5	
5	Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	0,25	
6	Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,25	
	Показники ліквідності (Пл)		0,15
7	Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,5	
8	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,4	
9	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1	
	Показники рентабельності (Пр)		0,25
10	Рентабельність продажів	0,25	
11	Рентабельність активів	0,25	
12	Рентабельність власного капіталу	0,5	
	Показники ділової активності (Пда)		0,25
13	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,2	
14	Коефіцієнт оборотності активів	0,3	
15	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,4	
16	Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	0,1	
	Разом	1+1+1+1	1

На основі отриманих стандартизованих значень фінансових показників (табл. 2.21 та 2.22) та визначених коефіцієнтів вагомості (табл. 2.23) проведемо розрахунок часткових (ІПч) та інтегрального (ІПі) показників інвестиційної привабливості підприємств:

$$\text{ІПч} = \sum_{s=1}^n \text{ФК}_i * \text{КВфк}_i \quad (2.1)$$

де ФК – фінансовий коефіцієнт (показник);

n – кількість фінансових коефіцієнтів (показників) у відповідній групі часткових показників.

$$\text{ІПі} = \sum_{s=1}^5 \text{ІПч}_i * \text{КВч}_i \quad (2.2)$$

В таблиці 2.24 та 2.25 представлені результати розрахунків інтегрального та часткових показників інвестиційної привабливості підприємства за 2023–2024 роки.

Таблиця 2.24

Розрахунок інтегрального та часткових показників інвестиційної привабливості підприємств в 2023 році

№ з/п	Показники	Підприємство					
		ТОВ «Домінік Ко»	ПрАТ «Київська конди-терська фабрика «Рошен»	ПрАТ «Харків-ська бісквітна фабрика»	ТОВ «Конди-терська фабрика «Ярич	ПрАТ «Монделіс Україна»	ПрАТ «Виробниче об’єднання «Конті
Показники майнового стану (ІПмс)		0,429	0,421	0,386	0,810	0,544	0,384
1	Коефіцієнт мобільності активів	0,286	0,000	0,287	0,500	0,095	0,211
2	Коефіцієнт придатності основних засобів	0,035	0,300	0,000	0,135	0,249	0,173
3	Коефіцієнт приросту вартості основних засобів	0,107	0,121	0,100	0,175	0,200	0,000
Показники фінансової стійкості (ІПфс)		0,875	0,390	0,977	0,585	0,475	0,000
4	Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,488	0,363	0,500	0,317	0,338	0,000

Продовження таблиці 2.24

5	Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	0,163	0,027	0,250	0,018	0,022	0,000
6	Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,224	0,000	0,227	0,250	0,116	0,000
Показники ліквідності (ІПл)		0,560	0,000	1,000	0,135	0,051	0,013
7	Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,289	0,000	0,500	0,065	0,032	0,007
8	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,199	0,000	0,400	0,062	0,018	0,006
9	Коефіцієнт абсолют-ної ліквідності	0,073	0,000	0,100	0,008	0,001	0,000
Показники рентабельності (ІПр)		0,327	0,269	0,412	1,000	0,480	0,000
10	Рентабельність продажів	0,105	0,086	0,142	0,250	0,136	0,000
11	Рентабельність активів	0,186	0,179	0,195	0,250	0,200	0,000
12	Рентабельність власного капіталу	0,035	0,004	0,075	0,500	0,143	0,000
Показники ділової активності (ІПда)		0,452	0,267	0,456	0,804	0,640	0,051
13	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,050	0,200	0,039	0,070	0,110	0,000
14	Коефіцієнт оборотності активів	0,192	0,000	0,159	0,300	0,220	0,030
15	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,184	0,067	0,157	0,400	0,294	0,000
16	Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	0,025	0,000	0,100	0,033	0,016	0,021
Інтегральний рівень інвестиційної привабливості (ІПі)		0,540	0,274	0,650	0,699	0,461	0,053
Рейтинг підприємства (R)		3	5	2	1	4	6

Таблиця 2.25

**Розрахунок інтегрального та часткових показників інвестиційної
привабливості підприємств в 2024 році**

№ з/п	Показник	Підприємство					
		ТОВ «Домінік Ко»	ПрАТ «Київська конди- терська фабрика «Рошен»	ПрАТ «Харків- ська бісквітна фабрика»	ТОВ «Конди- терська фабрика «Ярич	ПрАТ «Монделіс Україна»	ПрАТ «Виробниче об'єднання «Конті
Показники майнового стану (ІПмс)		0,349	0,495	0,324	0,452	0,500	0,500
1	Коефіцієнт мобільності активів	0,061	0,000	0,053	0,096	0,020	0,500
2	Коефіцієнт придатності основних засобів	0,108	0,300	0,090	0,167	0,280	0,000
3	Коефіцієнт приросту вартості осн. засобів	0,180	0,195	0,181	0,189	0,200	0,000
Показники фінансової стійкості (ІПфс)		0,802	0,419	0,972	0,677	0,398	0,000
4	Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,472	0,386	0,500	0,391	0,285	0,000
5	Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	0,108	0,034	0,250	0,036	0,014	0,000
6	Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,223	0,000	0,222	0,250	0,098	0,000
Показники ліквідності (ІПл)		0,392	0,003	1,000	0,230	0,045	0,000
7	Коефіцієнт поточн ліквідності (покриття)	0,194	0,002	0,500	0,108	0,026	0,000
8	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,145	0,001	0,400	0,108	0,016	0,000
9	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,053	0,000	0,100	0,014	0,003	0,000

Продовження таблиці 2.25

Показники рентабельності (ІПр)		0,533	0,321	0,546	1,000	0,703	0,000
10	Рентабельність продажів	0,195	0,151	0,208	0,250	0,205	0,000
11	Рентабельність активів	0,197	0,170	0,199	0,250	0,204	0,000
12	Рентабельність власного капіталу	0,140	0,000	0,139	0,500	0,295	0,000
Показники ділової активності (ІПа)		0,456	0,272	0,430	0,675	0,767	0,251
13	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,013	0,200	0,001	0,025	0,070	0,000
14	Коефіцієнт оборотності активів	0,224	0,000	0,170	0,300	0,284	0,240
15	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,203	0,072	0,159	0,304	0,400	0,000
16	Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	0,016	0,000	0,100	0,046	0,013	0,010
Інтегральний рівень інвестиційної привабливості (ІПі)		0,542	0,303	0,669	0,668	0,524	0,113
Рейтинг підприємства (R)		3	5	1	2	4	6

Для узагальнення отриманих оцінок інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства складемо таблицю 2.26.

Таблиця 2.26

Результати оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Складові інвестиційної привабливості	2023 рік		2024 рік		Відхилення	
	ІПч	R	ІПч	R	ІПч	R
Показники майнового стану	0,429	3	0,349	5	-0,080	2
Показники фінансової стійкості	0,875	2	0,802	2	-0,073	0
Показники ліквідності	0,560	2	0,392	2	-0,168	0
Показники рентабельності	0,327	4	0,533	4	0,206	0
Показники ділової активності	0,452	4	0,456	3	0,004	-1
Інтегральний коефіцієнт інвестиційної привабливості	0,540	3	0,542	3	0,002	0

Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості на основі аналізу фінансових коефіцієнтів свідчить, що протягом 2023–2024 років ТОВ «Домінік

Ко» в цілому має посередню інвестиційну привабливість, займаючи у загальному рейтингу третє місце (з шести) як в 2023, так і в 2024 році. При цьому рівень інтегральної оцінки майже не змінився: з 0,540 в 2023 році він покращився до 0,542, тобто на 0,002. Можна також відзначити, що в 2023 році підприємство мало більш збалансований профіль інвестиційної привабливості: по окремим складовим інвестиційної привабливості підприємство займало місця з 2 по 4. В 2024 році, незважаючи на підвищення рівня інтегральної оцінки, за показниками майнового стану підприємство опустилося з третього на п'яте місце, що визначило майновий стан як основну слабку сторону підприємства. При цьому серед показників майнового стану на особливу увагу, на нашу думку, заслуговує загрозливе значення коефіцієнта придатності (вкрай низьке) при незначних темпах оновлення технічної бази, про що говорить низьке значення коефіцієнта приросту вартості основних засобів. В 2024 році порівняно з 2023 роком значно погіршилися показники ліквідності (-0,168), однак з урахуванням їх великих абсолютних значень, дана зміна не є, на нашу думку, загрозливою для підприємства. На особливу увагу заслуговує зростання в 2024 році показників рентабельності (+0,206), що найбільшою позитивною зміною на підприємстві в контексті забезпечення його високої інвестиційної привабливості. В цілому можна відмітити, що найсильнішою стороною підприємства є його фінансова стійкість та структура капіталу, а найслабшою – висока зношеність технічної бази та низькі темпи її оновлення (складова майнового стану), що в цілому визначає головний напрямок підвищення інвестиційної привабливості, а саме оновлення технічної бази, що може бути реалізовано як за рахунок власних ресурсів (високі значення показників рентабельності діяльності та наявність значного чистого прибутку в 2024 році), так і за допомогою залучення зовнішніх джерел фінансування (показники фінансової стійкості свідчать про незначне фактичне залучення позикового капіталу), що в свою чергу може принести додатковий економічний ефект за рахунок ефекту фінансового левериджу.

Факторний аналіз рентабельності власного капіталу за моделлю DuPont

Одним з найбільш важливих показників оцінки інвестиційної привабливості з точки зору як забезпечення інтересів інвестора так і з точки зору можливостей суб'єкта інвестування щодо генерування прибутку є рентабельність власного капіталу. Аналіз рентабельності власного капіталу таким чином є важливою діагностичною процедурою щодо оцінки як фактичного рівня інвестиційної привабливості, так і визначення основних резервів щодо її підвищення. Отже, з метою оцінки інвестиційної привабливості через визначення впливу на прибутковість власного капіталу підприємства ефективності основної (операційної), фінансової та інвестиційної його діяльності проведемо факторний аналіз рентабельності власного капіталу (ROE) по моделі Дюпон. Трьохфакторна модель рентабельності власного капіталу Дюпон має наступний вигляд:

$$РВК = \frac{ЧП}{ВК} = \frac{ЧП}{РП} * \frac{РП}{А} * \frac{А}{ВК}, \quad (2.3)$$

де ЧП – чистий прибуток;

РП – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

А – активи (майно) підприємства;

ВК – власний капітал.

Таким чином, маємо наступну модель рентабельності власного капіталу:

$$Рок = Рпр * Коб а * Фл, \quad (2.4)$$

де Рпр – рентабельність продажів;

Коб а – коефіцієнт оборотності активів;

Фл – показник фінансового левериджу (структури капіталу).

В таблиці 2.27 наведемо вихідну інформацію для побудови моделі для ТОВ «Домінік Ко».

Таблиця 2.27

Вихідна інформація для побудови моделі DuPont ТОВ «Домінік Ко»

Показник	2023 рік	2024 рік
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	735277	837760
Чистий прибуток, тис. грн	19398	52399
Власний капітал, тис. грн	454199	490098
Активи, тис. грн	487640,5	544757

Для зручності аналізу приведемо приватні показники рентабельності власного капіталу в таблиці 2.28, керуючись методологією наведеної вище.

Таблиця 2.28

Розрахунки приватних показників рентабельності власного капіталу

№	Показник	Формули	2021 рік	2022 рік
1	Рентабельність власного капіталу (Рвк), %	$R_{вк} = ЧП/ВК$	-11,285	25,631
2	Рентабельність продажів (Рпр)	$R_{пр} = ЧП/РП$	-2,023	4,114
3	Коефіцієнт оборотності активів (Коб а)	$K_{об а} = РП/А$	2,004	2,100
4	Фінансовий леверидж (Фл)	$Фл = А/ВК$	2,784	2,967

В таблиці 2.29 наведемо результати факторного аналізу показника рентабельності власного капіталу.

Таблиця 2.29

Розрахунок рентабельності власного капіталу ТОВ «Домінік Ко»

Показник	Рпр	Коб а	Фл	Рентабельність власного капіталу	Вплив показника
Базовий (2023) рік	2,638	1,508	1,074	4,271	
Рентабельність продажів (Рпр)	6,255	1,508	1,074	10,125	5,854
Коефіцієнт оборотності активів (Коб а)	6,255	1,538	1,074	10,327	0,202
Фінансовий леверидж (Фл)	6,255	1,538	1,112	10,692	0,365
Разом					6,421

На рисунку 2.3 представимо результати факторного аналізу.

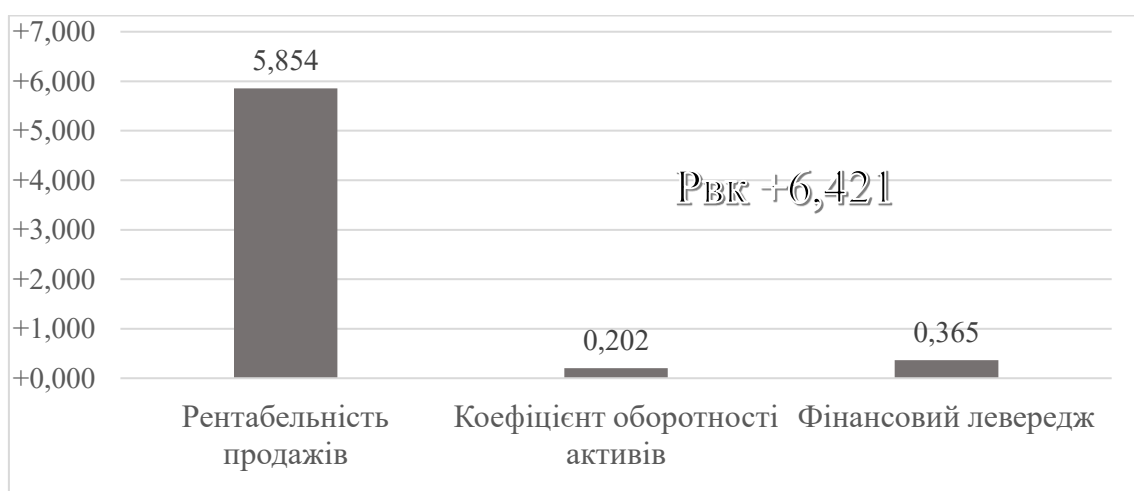

Рис. 2.3. Вплив приватних факторів прибутковості, оборотності та структури капіталу на показник рентабельності власного капіталу

Як видно з розрахунків, наведених вище, зростання рентабельності власного капіталу на 6,421% відбулося за рахунок позитивного впливу усіх

трьох чинників. Тим не менш, найбільший вплив (більше 91% від загального позитивного ефекту) спричинило зростання з 2,638% (2023 рік) до 6,255% (2024 рік) рентабельності продажів. Таким чином, головні переваги підприємства щодо забезпечення підвищення інвестиційної привабливості знаходяться в операційній діяльності (рентабельність продажів характеризує ефективність саме операційної діяльності). За рахунок дії показника фінансового левериджу (характеризує фінансову сферу) рентабельність власного капіталу зросла на 0,365% (6% від загального ефекту). Незважаючи на позитивний вплив, абсолютні значення показника (розраховується як відношення всього капіталу до власного капіталу), значно нижчі оптимальних, а саме 2. Це дає підстави зробити висновок про отримання позитивного ефекту (зростання рентабельності власного капіталу на 0,365%) за рахунок залучення більшої суми позикових коштів. Щодо інвестиційної діяльності, то, з огляду на прискорення оборотності активів, що забезпечило зростання рентабельності власного капіталу на 0,202% (3% від загального ефекту) можна зробити висновок про незначне підвищення її ефективності. Тим не менш, з огляду на незначний ефект, інтенсифікація оборотності активів все ще залишається актуальною задачею в контексті підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Висновки до розділу 2

В результаті аналізу сучасних тенденцій розвитку кондитерського ринку України визначено, що галузь зберігає відносну стійкість попиту навіть в умовах економічної нестабільності та логістичних обмежень, зумовлених воєнним станом. Опрацювання статистичних даних та галузевих оглядів дає підстави зробити висновок, що внутрішній ринок характеризується стабільним споживанням базових груп кондитерських виробів, натомість у сегменті преміальних та шоколадних виробів спостерігається висока чутливість до цінових коливань. Визначено, що основний вплив на розвиток галузі здійснюють фактори купівельної спроможності населення, експортна активність та інноваційність технологічних процесів. Обґрунтовано, що

перспективи розвитку галузі пов'язані з модернізацією технічної бази, розширенням експортних каналів, а також переходом до виробництва продукції з підвищеною харчовою цінністю.

В процесі аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «Домінік Ко» за 2023–2024 роки встановлено, що підприємство демонструє позитивну динаміку ключових виробничих та фінансових показників. Обсяг виробленої продукції збільшився на 320 тонн або на 104041 тис. грн, що свідчить про зміцнення позицій підприємства на ринку та ефективність використання наявного ресурсного потенціалу. Водночас у процесі аналізу товарної структури встановлено, що в 2024 році зросла частка менш рентабельної продукції при одночасному скороченні частки високорентабельних виробів, що свідчить про певне зміщення фокусу на продукти масового попиту та позитивно впливає на обсяги продажів, проте містить загрози для маржинальності. Особливу увагу та занепокоєння привертає технічний стан підприємства. В процесі аналізу основних засобів встановлено високий рівень їх фізичного зносу. Низькі темпи оновлення основних засобів визначено як ключовий стримуючий фактор інвестиційної привабливості, що потребує першочергового фінансування. Позитивні зміни простежуються у фінансових результатах діяльності. Чистий прибуток підприємства у 2024 році збільшився на 33001 тис. грн, що стало можливим завдяки значному зростанню операційної ефективності (+159,7%). В результаті проведеної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості встановлено, що ТОВ «Домінік Ко» посідає третє рейтингове місце серед шести провідних підприємств кондитерського ринку України. Загальний рівень інвестиційної привабливості підвищився з 0,540 у 2023 році до 0,542 у 2024 році, що свідчить про поступове зміцнення підприємства в конкурентному середовищі. В цілому можна відзначити, що інвестиційна привабливість ТОВ «Домінік Ко» формується під впливом поєднання позитивних чинників – стійкого фінансового стану, високої рентабельності та стабільного попиту на продукцію – і стримувальних факторів, серед яких провідне місце займає зношеність основних засобів та необхідність їх оновлення.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ПРОЄКТУ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ДОМІНІК КО»

Комплексна оцінка фінансово-господарської діяльності ТОВ «Домінік Ко» за 2023–2024 роки виявила, що попри позитивну динаміку чистого прибутку та високий рівень фінансової автономії, підприємство зіткнулося з низкою структурних загроз, які у довгостроковій перспективі знижують його інвестиційну привабливість. Аналіз показав критичний дисбаланс: на тлі накопичення значних обсягів високоліквідних активів (понад 50% оборотних коштів складають гроші) спостерігається стрімке фізичне старіння виробничої бази (коефіцієнт зносу зріс до критичних 0,745). Крім того, вимушена зміна структури асортименту в бік дешевшої продукції (печива та карамелі) замість шоколадних виробів призвела до недоотримання потенційної виручки у розмірі 16,7 млн грн. Зазначені обставини роблять виключно актуальним в контексті забезпечення інвестиційної привабливості підприємства перехід від пасивної стратегії накопичення коштів до активної інвестиційної фази. Враховуючи, що ринок демонструє стійкий попит на борошняні вироби, але їх рентабельність є нижчою за шоколадну групу, доцільним та перспективним на нашу думку є технічне переоснащення цеху борошняних виробів шляхом встановлення лінії глазурування. Вибір саме цього заходу, а не простого нарощування обсягів випуску звичайного печива, зумовлений необхідністю підвищення доданої вартості одиниці продукції. Захіл вирішує проблему «вузького місця» інвестиційної привабливості – низької оцінки майнового стану, оскільки відбувається реальне оновлення активної частини основних засобів.

Другим напрямком, що впливає з аналізу скорочення виробництва шоколаду та ускладнення логістики імпоротної сировини (какао-бобів), є розширення виробничої програми за рахунок впровадження лінійки пастили. Актуальність саме цього продукту, на відміну від інших кондитерських виробів (наприклад, тортів чи вафель), аргументується двома факторами: по-перше,

пастила виготовляється переважно з локальної сировини (яблука, ягоди), що мінімізує валютні ризики та залежність від імпорту; по-друге, це дозволяє підприємству вийти в зростаючу нішу «здорових солодошів», диверсифікуючи товарний портфель без значних капіталовкладень у складні технологічні лінії, оскільки частина процесів може бути інтегрована в існуючі потужності.

Деталізація логічного зв'язку між виявленими проблемами та запропонованими шляхи їх вирішення наведена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

**Обґрунтування проєкту з підвищення інвестиційної привабливості
ТОВ «Домінік Ко»**

Назва заходу	Результати аналізу (ПРИЧИНА)	Зміст заходу та аргументація вибору (НАСЛІДОК)	Прогнозований вплив на інвестиційну привабливість
1. Диверсифікація виробництва: запуск лінії натуральної пастили	1. Сировинний ризик: Скорочення обсягів виробництва шоколадної групи через залежність від дорогої імпортової сировини.	Актуальність: Виробництво пастили базується на вітчизняній технічній та сировинній базі (фрукти/ягоди), що є стратегічно безпечнішим під час війни, ніж продукти на основі імпортних жирів чи какао. Також це відповідає тренду на здорове харчування.	Стабілізація ділової активності: Завантаження потужностей та прискорення оборотності запасів сировини.
	2. Ринкова прогалина: Необхідність заповнення ніші, що утворилася після зменшення асортименту цукерок.	Зміст: Запуск виробництва фруктової пастили як альтернативи шоколадним цукеркам.	Зниження ризиків: Зменшення собівартості продукції за рахунок відмови від дорогого імпорту.
	3. Фінансова спроможність: Високий коефіцієнт автономії дозволяє експериментувати з новими продуктами з мінімальним ризиком банкрутства.		Конкурентна перевага: Позиціонування як виробника натуральної продукції, що підвищує лояльність споживачів та вартість бренду.

Продовження таблиці 3.1

2. Технічне переоснащення цеху борошняних виробів: встановлення глазурувальної лінії з тунелем охолодження	1. Майнова криза: Зростання коефіцієнта зносу ОЗ до 0,745 та падіння рейтингу майнового стану (з 3-го на 5-те місце). 2. Втрата доходності: Збитки від зміни структури асортименту (–16,7 млн грн) через перехід в тому числі на дешеве печиво. 3. Неефективність активів: Надлишок грошових коштів (50,25%), що «з'їдаються» інфляцією замість генерації прибутку.	Актуальність: Захід дозволяє трансформувати дешеву сировину (тісто) у дорожчий продукт (глазуроване печиво), використовуючи існуючий попит. Зміст: Інвестування вільних коштів у закупівлю автоматизованої лінії для зниження поточних витрат та збільшення прибутку підприємства	Підвищення майнового рейтингу: Зниження загального коефіцієнта зносу та оновлення технічної бази. Зростання рентабельності: Збільшення маржинального прибутку з 1 кг продукції, що нівелює негативний ефект від падіння продажів шоколаду. Оптимізація ліквідності: Переведення надлишкової грошової маси у працюючі виробничі активи.
--	--	---	---

Таким чином, запропоновані заходи є прямою реакцією на виявлені в ході аналізу «вузькі місця» діяльності ТОВ «Домінік Ко» і спрямовані на конвертацію наявного фінансового потенціалу в технологічний розвиток.

Диверсифікація виробництва: запуск лінії натуральної пастили

Запропонований напрям розвитку у вигляді запуску лінії натуральної пастили дозволяє максимально ефективно поєднати кілька ключових цілей підприємства: диверсифікувати асортимент у межах стратегії інноваційного оновлення, адаптувати продуктову пропозицію до змін ринкового середовища, а також посилити експортний вектор діяльності. Проте для досягнення максимальної ринкової адаптивності й економічної ефективності недостатньо створити лише один універсальний продукт. Саме тому запропоновано сформувати три цільові лінійки пастили, кожна з яких орієнтована на окремі споживчі запити та ринкові ніші – як на внутрішньому, так і на зовнішньому

ринках. Перша модифікація – пастила без підсолоджувачів – є відповіддю на зростаючий попит на «чисту етикетку» (clean label), дієтичне та натуральне харчування без доданого цукру. Вона розрахована як на людей із порушеннями вуглеводного обміну (діабет, предіабет), так і на споживачів, що свідомо уникають підсолоджувачів у раціоні. Цей продукт має потенціал до включення в спеціалізовані торгові мережі, аптечні канали, а також дитяче харчування. Друга лінійка – пастила на фруктозі – призначена для ширшої аудиторії споживачів, які віддають перевагу класичному солодкому смаку, але при цьому прагнуть уникнути традиційного цукру. Завдяки м'якому смаку, довшому терміну зберігання та доступній сировинній базі, ця версія пастили має добру перспективу для масштабного виробництва і реалізації як на внутрішньому ринку, так і на експорт. Третя лінійка – пастила з додаванням функціональних компонентів (кіноа, чіа, насіння льону) – відповідає актуальному глобальному тренду на функціональне харчування та суперфуди. В таблиці 3.2 представлено запропоновану асортиментну модель із трьох підгруп, кожна з яких представлена індивідуальними видами пастили, що відрізняються рецептурою, функціональними характеристиками та смаковими акцентами.

Таблиця 3.2

Асортиментна модель лінійки натуральної пастили

Категорія	Назва виробу	Складові (ключові компоненти)	Орієнтація на ринок / сегмент
1. Пастила без підсолоджувачів	Пастила «Яблуко-груша»	Яблучне пюре, грушеве пюре	Діабетичні дієти, споживачі 45+
	Пастила «Слива-журавлина-м'ята»	Сливе пюре, пюре журавлини, м'ята сушена	Веганські продукти, аптечні мережі
2. На фруктозі (низький глікемічний індекс)	Пастила «Вишня-яблуко»	Вишневе пюре, яблучне пюре, фруктоза	Мережі ЗСЖ, NoReCa
	Пастила «Смородина-груша»	Смородинове пюре, грушеве пюре, фруктоза	Рітейл, дитячі продукти
3. З додаванням суперфудів	Пастила «Яблуко-каркаде-чіа»	Яблучне пюре, пюре гібіскусу, насіння чіа	ЗСЖ, веганське харчування, експорт
	Пастила «Груша-журавлина-кіноа»	Грушеве пюре, журавлинове пюре, насіння кіноа	ЕС, функціональні снеки
	Пастила «Слива-айва-льон»	Сливе пюре, айвово пюре, насіння льону	ЕСО магазини

Розроблений асортимент базується переважно на використанні української рослинної сировини – яблук, груш, слив, айви, ягід і насіння, що забезпечує не лише стабільність постачання, а й формує позитивний екологічний імідж продукції. Вироби без підсолоджувачів дозволяють охопити нішу дієтичного та лікувально-профілактичного харчування, тоді як пастила на фруктозі слугує альтернативою традиційним солодошам з покращеним нутритивним профілем. Продукти з додаванням суперфудів відповідають тренду на функціональне харчування, що дозволяє виходити на експортно орієнтовані ринки та підвищувати додану вартість.

В таблиці 3.3 представлений комплекс технологічного обладнання, необхідного для виробництва пастили.

Таблиця 3.3

Технологічне обладнання для виробництва пастили

№ зп	Обладнання	Кількість
Основне технологічне обладнання		
1	Витратна ємність	3
2	Шнековий змішувач	1
3	Проміжна ємність	3
4	Відливальна машина	1
5	Інфрачервона сушильна шафа	1
6	Різальний автомат	1
7	Горизонтальна пакувальна машина Flow-pack	1
Обладнання для підготовки сировини до виробництва		
1	Просіювач центробіжний (просіювання фруктози)	1
2	Шнековий ошпарювач (десульфитація пюре)	1
3	Протирочна машина	1

Нижче проведемо розрахунки економічної ефективності та інвестиційної привабливості виробництва натуральної пастили.

Визначення інвестиційних витрат

На першому етапі визначимо інвестиційні витрати, які необхідно здійснити при впровадженні даного проєкту. Перша частина інвестиційних пов'язана з необхідністю купівлі, транспортування та монтажу нового технологічного устаткування.

В таблиці 3.4 представлена основна техніко-економічна інформація щодо впроваджуваного устаткування.

Таблиця 3.4

Техніко-економічна характеристика впроваджуваного устаткування

Показник	Витратна ємність	Шнековий змішувач	Проміжна ємність	Відливальна машина	Інфрачервона сушильна шафа	Різально-калібрувальний автомат	Горизонтальна пакувальна машина Flow-pack	Просіювач центробіжний (просіювання фруктози)	Шнековий ошпарювач (десульфатація поре)	Протирочна машина
Технічна норма продуктивності, кг / год.	-	2000	-	2000	100	300	400	350	300	200
Маса, кг.	-	400	-	400	800	600	450	180	250	200
Споживання електроенергії, кВт/год	-	4	-	5	15	3	3	2	8	8
Чисельність обслуговуючого персоналу (норма обслуговування), осіб у зміну	-	0,2	-	0,2	0,4	0,3	0,5	0,1	0,1	0,2
Ціна придбання устаткування, грн	8000	150000	8000	300000	900000	250000	500000	30000	40000	150000
Кількість	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1

Нормативно-довідкова інформація, використовувана при розрахунках представлена в таблиці 3.5

Таблиця 3.5

Нормативно-довідкова інформація використовувана для розрахунків

Показник	Позначення	Значення
1. Єдиний соціальний внесок, % від зарплати	V_{cf}	22
2. Норма амортизації устаткування, %	HA_y	20
3. Норма витрат на ремонтні роботи устаткування, %	HP_y	10,0
4. Норма витрат по утриманню й експлуатації устаткування, %	H_{uy}	5,0
5. Річний фонд робочого часу, годин	Φ_p	1500
6. Собівартість 1 кВт/год електроенергії, грн	C_e	4,32
7. Годинна тарифна ставка робітника	TCr	69

Інвестиції по устаткуванню (I_y) будуть сумою наступних видів витрат:

- вартість впроваджуваного устаткування;
- транспортні витрати (T_p) – 7% від вартості устаткування;
- монтажні роботи (M_n) – 10% від вартості устаткування;
- інші витрати (I_n) – 2% від вартості устаткування.

$$B = 8000 \cdot 3 + 150000 + 8000 \cdot 3 + 300000 + 900000 + 250000 + 500000 + 30000 + 40000 + 150000 = 2368000 \text{ грн} = 2368 \text{ тис. грн.}$$

$$I_y = 2368 + 2368 \cdot 0,07 + 2368 \cdot 0,10 + 2368 \cdot 0,02 = 2817,9 \text{ тис. грн.}$$

Розрахунок виробничої програми

Потужність по випуску пастили визначимо виходячи із продуктивності ведучого обладнання (сушильна шафа) й фонду роботи підприємства:

$$B_{пріч} = 100 \cdot 1500 = 150000 \text{ кг} = 150 \text{ тонн.}$$

Визначимо обсяг виробленої продукції в натуральному виразі при плановому коефіцієнті використання потужності 0,83 (83%).

$$O_{Пнат} = 150 \cdot 0,83 = 125 \text{ тонн.}$$

Показники планової виробничої програми підприємства (в розрахунку на рік) наведені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок показників планової виробничої програми

Продукція	Обсяг виробленої продукції, тонн	Планова ціна 1 страйпсу (15 г) без ПДВ, грн	Обсяг виробленої продукції, тис. грн
Пастила без підсолоджувачів			
Пастила «Яблуко-груша»	20	18	5400

Продовження таблиці

Пастила «Слива-журавлина-м'ята»	20	18	5400
Пастила на фруктозі (з низьким глікемічним індексом)			
Пастила «Вишня-яблуко»	20	18	5400
Пастила «Смородина-груша»	20	18	5400
Пастила з додаванням суперфудів			
Пастила «Яблуко-каркаде-чіа»	15	20	4500
Пастила «Груша-журавлина-кіноа»	15	20	4500
Пастила «Слива-айва-льон»	15	20	4500
Разом	125		35100

Проектом передбачено виробництво 125 тонн пастили на загальну суму 35100 тис. грн.

Розрахунок собівартості продукції (поточних операційних витрат)

Витрати на сировину та матеріали визначимо виходячи з рецептури пастили (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Витрати на сировину і матеріали

Сировина й матеріали	Норма витрат на 1 тонну, кг	Ціна за одиницю, грн	Вартість на 1 тонну, грн	Вартість на 1 страйпс (15 г), грн
Пастила «Яблуко-груша»				
Пюре яблучне (50%)	1421,8	40	56872	0,85
Пюре грушове (50%)	1421,8	50	71090	1,07
Разом	2843,6		127962	1,92
Пастила «Слива-журавлина-м'ята»				
Пюре сливове (85%)	2412,1	50	120603	1,81
Пюре журавлини (15%)	421,5	200	84308	1,26
Мята суха	10	150	1500	0,02
Разом	2843,6		206411	3,10
Пастила «Вишня-яблуко»				
Пюре яблучне (50%)	1241,1	40	49644	0,74
Пюре вишневе (50%)	1241,1	50	62055	0,93
Фруктоза	361,4	60	21684	0,33
Разом	2843,6		133383	2,00
Пастила «Смородина-груша»				
Пюре грушове (70%)	1737,5	50	86877	1,30
Пюре смородинове (30%)	744,7	180	134038,8	2,01
Фруктоза	361,4	60	21684	0,33
Разом	2843,6		242599,8	3,64
Пастила «Яблуко-каркаде-чіа»				
Пюре яблучне (95%)	2289,5	40	91580	1,37
Пюре гібіскусу (5%)	120,5	400	48200	0,72
Фруктоза	361,4	60	21684	0,33
Насіння кіноа	72,2	150	10830	0,16

Продовження таблиці 3.7

Разом	2843,6		172294	2,58
Пастила «Груша-журавлина-кіноа»				
Пюре грушове (85%)	2048,5	50	102425	1,54
Пюре журавлини (15%)	361,5	200	72300	1,08
Фруктоза	361,4	60	21684	0,33
Насіння кіноа	72,2	150	10830	0,16
Разом	2843,6		207239	3,11
Пастила «Слива-айва-льон»				
Пюре сливове (80%)	1928	50	96400	1,45
Пюре айви (20%)	482	50	24100	0,36
Фруктоза	361,4	60	21684	0,33
Насіння льону	72,2	150	10830	0,16
Разом	2843,6		153014	2,30

Визначимо загальний розмір витрат на сировину та матеріали виходячи з вартості зазначених ресурсів на 1 тонну продукції та планового обсягу виробленої продукції в натуральному виразі (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Розрахунок загальних планових витрат на сировину та матеріали

Продукція	Витрати сировини та матеріалів	
	На 1 тонну, грн	На весь обсяг виробництва, тис. грн
Пастила «Яблуко-груша»	127962	2559,2
Пастила «Слива-журавлина-м'ята»	206411	4128,2
Пастила «Вишня-яблуко»	133383	2667,7
Пастила «Смородина-груша»	242599,8	4852,0
Пастила «Яблуко-каркаде-чіа»	172294	2584,4
Пастила «Груша-журавлина-кіноа»	207239	3108,6
Пастила «Слива-айва-льон»	153014	2295,2
Разом		22195,3

Вартість допоміжних матеріалів, а також тари та пакування (Вм інш) визначимо непрямым шляхом (15% від вартості сировини та основних матеріалів (табл. 3.8)):

$$Вм \text{ інш} = 22195,3 * 0,15 = 3329,3 \text{ тис. грн.}$$

Загальний розмір прямих матеріальних витрат складе таким чином:

$$МВ_{\text{п}} = 22195,3 + 3329,3 = 25524,6 \text{ тис. грн.}$$

Далі визначимо зростання поточних витрат підприємства в результаті встановлення устаткування для виробництва пастили. Зазначені витрати включатимуть:

- амортизація устаткування;

- витрати на поточний ремонт устаткування;
- витрати на утримання та експлуатацію обладнання;
- витрати на енергоресурси, що споживає устаткування;
- витрати на оплату праці робітників, які зайняті обслуговуванням обладнання;
- відрахування на соціальні заходи від оплати праці робітників, які зайняті обслуговуванням устаткування.

Амортизація впроваджуваного устаткування:

$$A_y = 2817.9 * 0,20 = 563,6 \text{ тис. грн}$$

Витрати на ремонтні роботи із впроваджуваного устаткування:

$$P_y = 2817,9 * 0,10 = 281,8 \text{ тис. грн}$$

Витрати по утриманню й експлуатації впроваджуваного устаткування:

$$B_{ye} = 2817,9 * 0,05 = 140,9 \text{ тис. грн}$$

Витрати по електроенергії, що споживається устаткування, визначимо в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Витрати по електроенергії, що споживає впроваджуване устаткування

Найменування енергоресурсу	Од. вим.	Річне споживання	Вартість одиниці	Річні витрати, тис. грн
Електроенергія	кВт/год	$1500 * (4 + 5 + 15 + 3 + 3 + 2 + 8 + 8) = 72000$	4,32	311,1

Основна і додаткова заробітна плата робітників, що обслуговують устаткування (Зод):

$$Зод = ТС_{год} * (1 + К_{пд}) * Ф_{р} * (1 + К_{д}),$$

де $ТС_{год}$ – годинна тарифна ставка, грн;

$К_{пд}$ – коефіцієнт для визначення премій і доплат, 0,2;

$К_{д}$ – коефіцієнт для визначення додаткової заробітної платні, 0,15.

$$Зод = 69 * (1 + 0,2) * (1 + 0,15) * 1500 * (0,2 + 0,2 + 0,4 + 0,3 + 0,5 + 0,1 + 0,1 + 0,2) = 285,7 \text{ тис. грн}$$

Відрахування на соціальні заходи (22% від заробітної плати)

$$В_{сз} = 285,7 * 0,22 = 62,8 \text{ тис. грн}$$

В таблиці 3.10 розрахуємо загальні витрати, пов'язані з експлуатацією устаткування.

Таблиця 3.10

Поточні річні витрати по впроваджуваному устаткуванню, тис. грн

Найменування	Сума
Амортизація устаткування	563,6
Витрати на ремонтні роботи по устаткуванню	281,8
Витрати по утриманню й експлуатації устаткування	140,9
Витрати по електроенергії споживаній устаткуванням	311,0
Основна й додаткова зарплата робітників, що обслуговують устаткування	285,7
Відрахування на соціальні заходи на основі зарплати робітників, що обслуговують устаткування	62,8
Разом	1645,8

Окрім прямих матеріальних витрат, та витрат, пов'язаних з установкою нового устаткування, впровадження проекту вимагатиме наступних витрат:

— витрати на збут, що пов'язано із необхідністю просування нової продукції, яка відноситься до сегментів ринку, на якому підприємство майже не працює. При цьому для просування даного виду продукції передбачається такий комплекс заходів, як проведення дегустацій у супермаркетах, участь у публічних благодійних програмах і т. п. Бюджет даних заходів встановлений у розмірі 1000 тис. грн;

— роялті. З огляду на те, що впроваджувана у виробництво продукція, є інноваційною та такою, технологія якої є запатентованою та знаходиться під охороною відповідного законодавства, необхідно передбачити витрати, пов'язані з можливістю легітимного використання технології, тобто роялті. З огляду на світову та вітчизняну практику використання зазначеного об'єкта інтелектуальної власності, передбачимо роялті в розмірі 3% від планового обсягу продукції, що складе $35100 \cdot 0,03 = 1053,0$ тис. грн.

— відсотки за кредитом.

Для визначення необхідності залучення банківського кредиту, та відповідно сплати відсотків по ньому, визначимо загальний розмір інвестиційних витрат:

$$I_{\text{заг}} = I_y + I_{\text{обк}} \quad (3.1)$$

Інвестиції в оборотні кошти визначимо в розмірі середньомісячної потреби в їх матеріальних елементах:

$$I_{\text{обк}} = 25524,6/12 = 2127,1 \text{ тис. грн.}$$

Загальні інвестиційні витрати по проєкту складуть: $2817,9 + 2127,1 = 4945,0$ тис. грн.

Джерелами коштів для реалізації заходу можуть бути як власні (чистий прибуток, кошти від емісії цінних паперів, грошові кошти на поточних рахунках тощо), так і залучені (банківський кредит). З урахуванням достатньо високої прибутковості діяльності підприємства у 2024 році (52399 тис. грн) та значної суми тимчасово вільних грошових коштів (239908 тис. грн на кінець 2024 року) можна стверджувати, що саме власні кошти на сьогоднішній день є найбільш привабливим джерелом фінансування впровадження заходу. Отже, джерелом коштів для реалізації заходу будуть власні ресурси вільні грошові кошти), а тому відсотки за кредитом як структурний елемент витрат відсутні.

Загальна сума витрат підприємства в результаті реалізації проєкту представлена в таблиці 3.11.

Таблиця 3.11

Поточні витрати проєкту виробництва пастили

Елемент витрат	Сума, тис. грн	Структура, %
Матеріальні витрати (сировина, матеріали, тара, пакування, енергоресурси)	25835,7	88,4
Заробітна плата	285,7	1,0
Відрахування на соціальні заходи	62,8	0,2
Амортизація	563,6	1,9
Інші витрати (витрати на збут, роялті)	2475,7	8,5
Всього	29223,4	100

Розрахунок прибутку

Прибуток в результаті реалізації проєкту складе:

$$35100,0 - 29223,4 = 5876,6 \text{ тис. грн.}$$

Чистий прибуток підприємства в результаті впровадження заходу при 18% ставці податку на прибуток складе:

$$\text{ЧП} = 5876,6 - 5876,6 * 0,18 = 4818,8 \text{ тис. грн.}$$

Планова рентабельність продукції складе:

$$R_{\text{пр}} = \frac{5876,6}{29223,4} * 100\% = 20,1\%.$$

Технічне переоснащення цеху борошняних виробів: встановлення глазурувальної лінії з тунелем охолодження

Комплексним проєктом підвищення інвестиційної привабливості підприємства та ефективності його діяльності передбачено технічне переоснащення цеху борошняних виробів, а саме установка автоматизованого обладнання: глазурувальної машини з охолоджувальним тунелем та пакувальним устаткуванням (виробництво глазуrowаного печива).

Глазурувальна машина призначена для покриття виробів глазур'ю. Особливості глазурувальної машини:

- нагрівання ємності для плавлення глазури проводиться за допомогою водяної точки, що забезпечує м'який нагрів, стабільну підтримку заданої температури та економію енергоресурсів.
- подача глазури з ємності в дифузор здійснюється обертовим диском.
- глазур наноситься двома плоскими потоками по ширині транспортера, що гарантує якісне (без розривів) покриття.
- обдув повітряним струменем з регулюванням сили потоку дозволяє видалити надлишок глазури, забезпечити рівномірність покриття і регулювати його товщину.

Тунель холодильний призначений для швидкого охолодження кондитерських виробів після глазурування або декорування продукції.

Особливості холодильного тунелю лінії глазурування кондитерських виробів:

- холодильний агрегат підвищеної продуктивності дозволяє виходити на потрібний температурний режим протягом декількох хвилин і підтримувати стабільну температуру.
- тунель обшитий сендвіч-панелями для збереження потрібної температури всередині камери та забезпечує економію електроенергії.

- охолодження продукту відбувається примусово (безпосередньо в камері тунелю розміщені випарники), що істотно скорочує габаритні розміри охолоджуючого тунелю і дає можливість заощадити виробничі площі при збереженні ідеального зовнішнього вигляду кінцевого продукту.

- комплектація холодильного тунелю лінії глазурування кондитерських виробів:

- у обладнанні застосовуються високоякісні конвеєрні стрічки таких виробників як Ammerall (Нідерланди), Habasit (Швейцарія), Chiorino (Італія).

- холодильна установка виробництва Omnia Components (Італія).

- випарники фреонові Luvata ECO (Італія).

Додаткові опції холодильного тунелю:

- система автоматичного регулювання стрічки (положення стрічки контролюється фотодатчиками в парі з механізмом пневматичної регулювання положення стрічки).

- обшивка тунелю з нержавіючої сталі.

При виробництві устаткування використовуються імпорتنі комплектуючі провідних світових виробників з Німеччина, Нідерландів, Японії, Італії, що гарантує високу надійність роботи. Привід рухомих частин лінії здійснюється мотор-редукторами Transtecno (Італія). Плавне регулювання приводів виконується за допомогою частотних перетворювачів Schneider Electric (Німеччина).

Автоматична пакувальна станція з точки зору технологічності процесів має нижчий рівень інноваційної, ніж попереднє устаткування, однак представляє собою важливу ланку виробничого процесу з точки зору формування витрат та впливу на кінцеву продукцію людського чинника, а тому також має виключну актуальність в сучасних умовах.

Вихідна інформація, необхідна для розрахунку інвестиційних та поточних витрат по проєкту наведена в таблиці 3.12.

Таблиця 3.12

Техніко-економічні характеристики устаткування

Показник	Позначення	Устаткування (операції)				
		Замінюване			Впроваджуване	
		Глазурувальна машина	Холодильний тунель	Укладання продукції (ручна операція)	Автоматизована лінія глазурування	Пакувальна станція
1. Технічна норма продуктивності, кг/год	Нп	1000	1000	1000	1000	1000
2. Споживання електроенергії, кВт/год	Мт	15	45	-	27	3
3. Чисельність обслуговуючого персоналу (норма обслуговування), осіб	Чп	0,5	0,5	2	0,5	0,5
4. Ціна придбання устаткування (з ПДВ), грн.	Ц	-	-	-	500000	150000
5. Первісна вартість обладнання, грн	ОЗп	50000	70000	-	x	x
6. Ступінь зносу обладнання, %	Зн	80	80		0	0

В даному випадку інвестиційні витрати, пов'язані із заміною устаткування, розрахуємо по формулі:

$$I_{\text{оз}} = B + Tr + M_n + I_n + D + OЗ \text{ зал} - Л,$$

- вартість впроваджуваного устаткування (B);
- транспортні витрати (Tr) – 7% від вартості устаткування;
- монтажні роботи (Mn) – 10% від вартості устаткування;
- інші витрати (In) – 2% від вартості устаткування;
- витрати на демонтаж замінюваного устаткування (D) – 2% від первісної вартості устаткування, що замінюється;
- залишкова вартість замінюваного устаткування (OЗ зал).

Л – ліквідаційна вартість замінюваного устаткування (приймаємо 0).

$$I_y = (500000 + 150000) + (500000 + 150000) * 0,07 + (500000 + 150000) * 0,10 + (500000 + 150000) * 0,02 + (50000 + 70000) * 0,02 + (50000 + 70000) * (1 - 0,8) + 0 = 799900 \text{ грн.}$$

Первісна вартість впроваджуваного устаткування (необхідно для обліку основних засобів):

$$\text{ОЗ перв} = \text{Ц} + \text{Тр} + \text{Мн} + \text{Ін} = (500000+150000) + (500000+150000)*0,07 + (500000+150000)*0,10 + (500000+150000)*0,02 = 773500 \text{ грн.}$$

Вартість впроваджуваного устаткування, що амортизується (необхідно для визначення поточних витрат по устаткуванню).

$$\text{ОЗ}_a = \text{ОЗ перв} - \text{Л} = 773500 - 0 = 773500 \text{ грн.}$$

Нижче визначимо зміну поточних витрат, пов'язаних з заміною устаткування.

Амортизація устаткування (A_y)

– замінюваного

$$A_{y з} = 120000*0,20 = 24000 \text{ грн.}$$

– впроваджуваного

$$A_{y в} = 773500*0,20 = 154700 \text{ грн.}$$

Витрати на ремонтні роботи по устаткуванню (P_y)

– замінюваного

$$P_{y з} = 120000*0,05 = 6000 \text{ грн.}$$

– впроваджуваного

$$P_{y в} = 773500*0,05 = 38675 \text{ грн.}$$

Витрати на утримання і експлуатацію устаткування (B_y)

– замінюваного

$$B_{y з} = 120000*0,02 = 2400 \text{ грн.}$$

– впроваджуваного

$$B_{y в} = 773500*0,02 = 15470 \text{ грн.}$$

Витрати по електроенергії, що споживається устаткуванням

Таблиця 3.13

Витрати по електроенергії, що споживається устаткуванням

Найменування	Од. вим.	Річне споживання	Вартість одиниці, грн	Річні витрати, грн
Замінюване				
Електроенергія	кВт/год	$1500*(15+45)*0,8 = 72000$	4,32	428490
Впроваджуване				
Електроенергія	кВт/год	$1500*(27+3)*0,8 = 36000$	4,32	142830

Основна і додаткова заробітна плата робітників, що обслуговують устаткування (Зод):

– замінюване

$$\text{Зод з} = (0,5+0,5+2)*69*(1+0,2)*(1+0,15)*1500 = 428490 \text{ грн};$$

– впроваджуване

$$\text{Зод в} = (0,5+0,5)*69*(1+0,2)*(1+0,15)*1500 = 142830 \text{ грн.}$$

Відрахування до соціальних фондів на основі заробітної платні робітників, що обслуговують устаткування (єдиний соціальний внесок)

– замінюване: $428490*0,22 = 94268 \text{ грн.}$

– впроваджуване: $142830*0,22 = 31423 \text{ грн.}$

Таблиця 3.14

Сумарні річні витрати по устаткуванню

Найменування витрат	Замінюване устаткування	Впроваджуване устаткування
Амортизація устаткування	24000	154700
Витрати на ремонтні роботи по устаткуванню	6000	38675
Витрати на утримання і експлуатацію устаткування	2400	15470
Витрати по електроенергії, що споживає устаткування	311040	155520
Основна і додаткова заробітна плата робітників, що обслуговують устаткування	428490	142830
Відрахування до соціальних фондів на основі заробітної платні робітників, що обслуговують устаткування (єдиний соціальний внесок)	94268	31423
РАЗОМ	866198	538618

Таким чином, реалізація даного заходу приведе до зменшення поточних витрат на 327580 грн. ($866198 - 538618$).

Як і в попередньому випадку (при розширенні виробничої програми) джерелом коштів для фінансування заходу будуть власні кошти підприємства.

При реалізації даного заходу прибуток буде визначатися зниженням сукупних витрат, тобто складе 327580 грн.

Зростання чистого прибутку підприємства складе:

$$\Delta \text{ЧП} = 327580 - 327580*0,18 = 268616 \text{ грн} = 268,6 \text{ тис. грн.}$$

Визначимо нижче загальний ефект від впровадження комплексу заходів на ТОВ «Домінік Ко» (табл. 3.15).

Таблиця 3.15

**Визначення фінансових результатів та показників ефективності проекту
підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко»**

Показник	Розширення виробничої програми (виробництво натуральної пастили)	Технічне переоснащення в цеху борошняних виробів	Разом
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	35100,0	-	35100,0
Собівартість продукції (поточні операційні витрати), тис. грн, в т.ч.	29223,4	-327,6	28895,9
матеріальні витрати	25835,7	-155,5	25680,1
витрати на оплату праці	285,7	-285,7	0,0
відрахування на соціальні заходи	62,8	-62,8	0,0
амортизація	563,6	130,7	694,3
інші витрати	2475,7	45,7	2521,4
Прибуток, тис. грн	5876,6	327,6	6204,1
Чистий прибуток, тис. грн	4818,8	268,6	5087,4
Інвестиції, тис. грн. в т.ч. в	4945,0	799,9	5744,9
основні засоби	2817,9	799,9	3617,8
оборотні кошти	2127,1	0	2127,1
Строк окупності, років	1,03	2,98	1,13

Оцінимо інвестиційну привабливість проекту з використанням процедури дисконтування за допомогою показників чистого приведенного доходу (NPV), внутрішньої норми прибутковості (IRR), модифікованої внутрішньої норми прибутковості (MIRR), індексу дохідності (PI), період окупності (DPP), рентабельності інвестицій (ROI). Необхідні для визначення показників розрахунки проведемо в таблиці 3.16.

Таблиця 3.16

Розрахунок показників інвестиційної привабливості проекту

Показник	Рік					Разом
	0	1	2	3	4	
ІС, сума інвестованих у проект коштів, усього, тис. грн.	5744,9					5744,9
Середньозважена вартість капіталу (ставка дисконтування), %	20					
Дисконтний множник	1	0,833	0,694	0,579	0,482	
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проект коштів, тис. грн	5744,9					5744,9

Продовження таблиці 3.16

Приріст чистого прибутку від проекту, тис. грн.		5087,4	5087,4	5087,4	5087,4	
Приріст амортизації в результаті реалізації проекту, тис. грн.		694,3	694,3	694,3	694,3	
Грошовий потік від проекту, тис. грн.		5781,7	5781,7	5781,7	5781,7	23126,7
Дисконтований грошовий потік у році		4818,1	4015,1	3345,9	2788,2	14967,2
Дисконтований грошовий потік наростаючим підсумком, тис.грн		4818,1	8833,1	12179,0	14967,2	
Приріст дисконтованого чистого прибутку від проекту, тис.грн		4239,5	3532,9	2944,1	2453,4	13169,9
Чд - Чистий дохід, тис грн.	$ЧД = 23126,7 - 5744,9$					17381,8
NPV, тис. грн.	$NPV = 14967,2 - 5744,9$					9222,3
IRR,%	Розрахована за допомогою вбудованої в Excel функції ВСД					93%
MIRR,%	Розрахована за допомогою вбудованої в Excel функції МВСД					52%
Індекс доходності (PI);	$PI = 14967,2 / 5744,9$					2,61
Період окупності з врахуванням дисконтування (DPP), років	$DPP = 1 + \frac{5744,9 - 4818,1}{4015,1}$					1,23
Рентабельність інвестицій (ROI), %	$Ri = (13169,9 / 5744,9) / 4 * 100\%$					57,3

Представлені в таблиці розрахунки показників інвестиційної привабливості проекту свідчать про високий її рівень. Так, показник чистого приведенного доходу (NPV) складає 9222,3 тис. грн (тобто значно більше 0), індекс доходності 2,61 (значно більше 1), внутрішня ставка доходності (93%) та модифікована ставка доходності (52%) значно більші ставки дисконтування (20%). Також можна відзначити невеликий період окупності (1,23 роки) та високе значення рентабельності інвестицій (57,3%). Отже, в цілому можна констатувати, що запропонований проєкт підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко» є перспективним та потребує практичної реалізації.

Для відображення впливу проєкту на основні показники діяльності підприємства складемо таблицю 3.17.

Таблиця 3.17

**Основні техніко-економічні показники ТОВ «Домінік Ко» до та після
впровадження проекту**

Показник	2024 рік	Проект	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	16000	16150	150	0,9
2. Фактично вироблено продукції, тонн	12315	12440	125	1,0
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,7697	0,7703	0,0006	0,1
4. Обсяг виробленої продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	833918	869018	35100,0	4,2
- у порівнянних цінах, тис. грн	735616	770716	35100,0	4,8
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	837760	872860	35100,0	4,2
6. Середньорічна первісна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	426890	430507,8	3617,8	0,8
7. Фондовіддача, грн/грн	1,723	1,790	0,067	3,9
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	423208,5	425335,6	2127,1	0,5
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	1,98	2,05	0,07	3,7
10. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	494	494	0	0,0
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	1489,1	1560,2	71,1	4,8
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	824517	853412,9	28895,9	3,5
- матеріальні витрати	602037	627717,1	25680,1	4,3
- витрати на оплату праці	111214	111214,0	0,0	0,0
- відрахування на соціальні заходи	22198	22198,0	0,0	0,0
- амортизація	27931	28625,3	694,3	2,5
- інші операційні витрати	61137	63658,4	2521,4	4,1
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,989	0,982	-0,007	-0,7
14. Матеріалоемність, грн/грн	0,722	0,722	0,000	0,0
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	690612	719507,9	28895,9	4,2
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	60038	66242,14	6204,1	10,3
17. Чистий прибуток, тис. грн	52399	57486,4	5087,4	9,7
18. Рентабельність продажів, %	7,17	7,59	0,42	-
19. Рентабельність продукції, %	7,28	7,76	0,48	-

Як видно з наведених в таблиці 3.17 розрахунків, реалізація проекту має підвищити ефективність діяльності підприємства. Так, один з ключових показників, який характеризує ефективність діяльності підприємства – витрати на 1 грн продукції – зменшиться на 0,07 коп., що є ознакою підвищення ефективності виробничої діяльності та економії витрат виробничих ресурсів. Також слід зазначити, що по проекту підвищиться

прибутковість діяльності підприємства: рентабельність продажів зростає на 0,42%, рентабельність продукції збільшиться на 0,48%. В контексті теми роботи можна відзначити підвищення інвестиційної привабливості підприємства в проектному році, про що свідчить зростання чистого прибутку, підвищення показників рентабельності, збільшення чистого доходу підприємства, експансія на нові сегменти ринку, оновлення технічної бази підприємства, підвищення рівня механізації та автоматизації технологічних процесів.

Висновки до розділу 3

На основі аналізу результатів роботи ТОВ «Домінік Ко» в 2023-2024 роках та актуального стану ринку кондитерських виробів до реалізації був запропонований комплексний проєкт підвищення інвестиційної привабливості підприємства, який поєднав два ключові заходи: розширення виробничої програми підприємства, а саме виробництво натуральної пастилки з використанням локальних інгредієнтів, а також підвищення рівня механізації та автоматизації технологічних процесів, а саме проведення технічного переоснащення в цеху борошномельних виробів. Реалізація проєкту потребує інвестиційних вкладень у розмірі 5744,9 тис. грн, з яких 3617,8 тис. грн становлять витрати на основні засоби, а 2127,1 тис. грн – на поповнення оборотного капіталу, зумовлене необхідністю формування додаткових запасів сировини та матеріалів. Водночас очікуване зростання обсягу виробленої продукції на 35100,0 тис. грн при підвищенні собівартості на 28895,9 тис. грн створює умови для отримання додаткового чистого прибутку в розмірі 5087,4 тис. грн. Розрахунок інвестиційних показників проєкту свідчить про його фінансову привабливість. В цілому можна констатувати, що обидва запропонованих заходи (в межах одного проєкту) мають високий рівень ефективності і інвестиційної привабливості, а отже мають значні перспективи щодо практичної реалізації.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ

Аналіз потенційно небезпечних та шкідливих виробничих факторів при розробці та впровадженні проєкту

Реалізація інвестиційного проєкту на кондитерському підприємстві зумовлює необхідність поглибленого аналізу специфічних виробничих ризиків, які можуть впливати на безпеку працівників. В процесі функціонування кондитерського виробництва визначено широкий спектр небезпечних і шкідливих виробничих факторів, що регламентуються ДСТУ 2293-99 та класифікуються відповідно до ДСН 3.3.6.042-99.

До фізичних факторів належать підвищені рівні шуму та вібрації, які виникають під час роботи тістомісильних машин, дробарок, змішувачів, транспортерів та іншого механізованого обладнання. Тривалий вплив шуму понад 80 дБ може призводити до зниження працездатності, порушення слуху та розвитку професійних захворювань. Вібрація, яка передається через корпус машин, також становить ризик для опорно-рухового апарату працівників. Значним є вплив температурних факторів: при випіканні, варінні сиропів та сушінні виробів температура у робочій зоні може перевищувати оптимальні значення, що обґрунтовує потребу у вентиляційних та теплоізоляційних заходах.

Хімічні фактори представлені переважно пилом борошна, цукрової пудри та порошкоподібних інгредієнтів. За відсутності належних фільтраційних систем пил може потрапляти в дихальні шляхи, викликаючи алергічні реакції, бронхоспазми та професійні захворювання дихальної системи. Крім того, використання мийних і дезінфекційних засобів, що містять активні хімічні компоненти, потребує суворого дотримання вимог безпеки згідно з ДСанПіН 2.2.4-171-10.

До біологічних факторів належать мікроорганізми, що можуть розвиватися у сировині при порушенні умов зберігання. Особливо

небезпечними є грибкові мікроорганізми, які здатні впливати на органи дихання та викликати алергічні реакції. Тому технології зберігання сировини мають відповідати вимогам НАССР та ДСТУ ISO 22000.

Психофізіологічні фактори пов'язані з високою інтенсивністю праці, монотонністю операцій, стоячим характером роботи, а також необхідністю точного виконання трудових функцій. Значне навантаження на увагу та зоровий аналізатор працівника може зумовлювати підвищену стомлюваність, зниження концентрації уваги та збільшення кількості помилок.

Таким чином, системна ідентифікація небезпечних і шкідливих факторів обґрунтовує необхідність впровадження комплексу превентивних заходів відповідно до Закону України «Про охорону праці», що забезпечать безпечні умови праці та мінімізують ризики для персоналу в умовах реалізації інвестиційного проєкту.

Вимоги з охорони праці при організації робочого місця

Організація робочого місця працівника є основою формування безпечних умов праці. Відповідно до ДБН А.3.2-2-2009 та Правил охорони праці у харчовій промисловості робочі місця повинні відповідати вимогам ергономічності, безпеки та раціональності. Розташування обладнання має забезпечувати мінімізацію зайвих рухів та зменшення фізичного навантаження, що є особливо важливим на виробництвах із значною трудомісткістю ручних операцій.

Усі машини та механізми повинні бути обладнані захисними кожухами, огороженнями та блокувальними пристроями, які унеможливають доступ до рухомих частин під час роботи. Відповідно до ДСТУ EN 60204-1 на обладнанні мають бути встановлені аварійні кнопки «Стоп» у легкодоступних місцях. Особливу увагу слід приділяти безпечному розміщенню органів керування, які мають відповідати антропометричним параметрам працівників та вимогам ДСТУ EN 614-1 щодо ергономічності робочого місця.

Робочі поверхні мають бути розміщені на відповідній висоті, що дозволяє зменшити навантаження на хребет і сприяє збереженню

працездатності. Підлога повинна бути рівною, стійкою до вологи, мати антиковзне покриття з урахуванням вимог ДБН В.1.1-7:2016. Проходи та проїзди повинні бути позначені спеціальною розміткою і мати достатню ширину для безпечного пересування працівників.

Засоби індивідуального захисту (рукавиці, фартухи, респіратори, окуляри, спеціальне взуття) повинні відповідати вимогам ДСТУ EN 340 та забезпечуватися підприємством безоплатно. Регулярні інструктажі, перевірка знань та навчання персоналу також є обов'язковими елементами системи охорони праці.

Забезпечення нормованих показників мікроклімату та чистоти повітря

Мікроклімат виробничих приміщень має відповідати нормам, встановленим ДСН 3.3.6.042-99, які регламентують оптимальні та допустимі значення температури, відносної вологості та швидкості руху повітря. У кондитерських цехах особливо виділяються тепловиділяючі ділянки – варильні котли, печі, сушильні камери. В цих умовах температура повітря може перевищувати нормативи, що потребує впровадження систем теплоізоляції обладнання, локальної витяжки та припливно-витяжної вентиляції.

Система вентиляції повинна включати загальнообмінну та місцеву витяжну вентиляцію. Очищення повітря від пилу забезпечується фільтрами різних ступенів – від механічних до тонкого очищення. Згідно з ДБН В.2.5-67:2013 у приміщеннях, де утворюється борошняний пил, повинна застосовуватися аспіраційна система з уловлюванням пилу не менше ніж на 95%.

Підтримання чистоти повітря також передбачає регулярне вологе прибирання виробничих приміщень, миття обладнання з використанням дозволених дезінфекційних засобів, що відповідають санітарним нормам. Важливим елементом є контроль за концентрацією пилу у повітрі, який здійснюється відповідно до методик ДСТУ та вимог системи НАССР.

Ефективне регулювання мікроклімату сприяє збереженню здоров'я працівників, запобігає розвитку теплових перевантажень та забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних норм у процесі виробництва кондитерської продукції.

Освітлення робочого місця, заходи і засоби забезпечення нормованих показників освітлення

Освітлення виробничих приміщень має відповідати нормам ДБН В.2.5-28:2018 щодо природного та штучного освітлення. На кондитерських підприємствах, де виконуються як дрібні точні операції, так і контрольні технологічні процедури, важливо забезпечити достатній рівень освітленості для кожного виду робіт.

Природне освітлення відіграє важливу роль у забезпеченні сприятливого психологічного стану працівників та зменшенні зорового напруження. Вікна повинні забезпечувати достатню площу світлових прорізів, мати чисте скління та не бути загородженими меблями чи обладнанням. У випадках, коли природне освітлення є недостатнім, застосовується комбіноване освітлення.

Штучне освітлення повинно включати загальні стельові світильники з рівномірним розподілом світлового потоку, а також локальні джерела світла у місцях виконання точних операцій. Світильники повинні мати антивідблискові решітки та відповідати класу захисту не нижче IP54, оскільки виробництво харчових продуктів характеризується підвищеною вологістю та забрудненням. Використання сучасних LED-світильників дозволяє забезпечити енергоефективність та стабільність світлового потоку.

Дотримання нормативів освітлення запобігає розвитку зорової втоми, підвищує точність виконання технологічних операцій і знижує ризик травматизму.

Заходи і засоби захисту від ураження електричним струмом

Електробезпека є ключовим аспектом безпечної експлуатації обладнання на кондитерському підприємстві. Відповідно до ПУЕ, ДСТУ EN 61140:2017 та Правил експлуатації електроустановок споживачів на обладнанні повинні бути

встановлені системи захисного заземлення та занулення, що забезпечують швидке відведення струму при пошкодженні ізоляції.

Захист забезпечується установленням автоматичних вимикачів, пристроїв захисного відключення (УЗО), запобіжників, а також пристроїв захисту від перенапруги. Кабельні лінії мають бути прокладені у металевих коробах або гофрованих трубах із негорючих матеріалів відповідно до вимог пожежної безпеки.

Персонал, що працює з електрообладнанням, повинен проходити навчання та перевірку знань, отримувати відповідні групи допуску, а також бути забезпечений діелектричним взуттям, рукавицями та килимками. Регулярні огляди електрообладнання та випробування ізоляції проводяться згідно з експлуатаційними регламентами, що дозволяє знижувати ризик аварій та забезпечувати безпеку персоналу.

Пожежовибухобезпека, заходи і засоби

Пожежна безпека кондитерського підприємства повинна відповідати вимогам ДБН В.1.1-7:2016, Правил пожежної безпеки в Україні та ДСТУ EN 13501, оскільки технологічний процес пов'язаний з утворенням борошняного пилу, використанням нагрівальних приладів та електрообладнання. Борошняний пил є вибухонебезпечним у випадку накопичення у повітрі у певних концентраціях, що потребує регулярного очищення технологічних поверхонь та вентиляційних систем.

Для підвищення рівня пожежної безпеки проводиться зонування приміщень за класами вибухопожежної небезпеки, встановлюються системи автоматичного пожежогасіння, пожежної сигналізації та оповіщення. У підприємстві повинні бути наявні вогнегасники порошкового, вуглекислотного чи водяного типу, внутрішні пожежні крани та плани евакуації.

Особлива увага приділяється правильній експлуатації електрообладнання та недопущенню перегріву нагрівальних елементів. Навчання персоналу щодо дій у разі пожежі проводиться не рідше одного разу на пів року.

Шляхи евакуації

Шляхи евакуації є основним елементом системи забезпечення безпеки у надзвичайних ситуаціях. Вони мають відповідати вимогам ДБН В.1.1-7:2016, що регламентують ширину коридорів, висоту дверних отворів, напрямок руху евакуації, освітлення та маркування. Виходи мають бути вільними від будь-яких предметів, що можуть перешкоджати евакуації.

Евакуаційні двері повинні відчинятися за напрямом виходу людей. На підприємстві має бути аварійне освітлення, а також світлові покажчики з відповідною фотолюмінісцентною яскравістю. Схеми евакуації повинні бути розміщені у доступних місцях і містити чітке позначення основних та запасних маршрутів.

Висновки до розділу 4

В процесі дослідження питань охорони праці на кондитерському підприємстві встановлено, що забезпечення безпечних і здорових умов праці є ключовою передумовою ефективного функціонування виробництва та успішної реалізації інвестиційного проєкту. Проведений аналіз потенційно небезпечних і шкідливих виробничих факторів підтвердив необхідність комплексного впровадження технічних, організаційних та санітарно-гігієнічних заходів, здатних мінімізувати ризики для працівників у процесі розробки та експлуатації нових технологічних рішень у кондитерській галузі. Забезпечення нормативних показників мікроклімату, якості повітря та освітлення визначено важливими передумовами зниження професійної втоми, підвищення продуктивності та профілактики професійних захворювань. Узагальнення проведених результатів доводить, що інтеграція вимог охорони праці в систему управління інвестиційним проєктом сприяє зниженню виробничих ризиків, підвищенню соціальної відповідальності підприємства та формуванню позитивного іміджу, що безпосередньо впливає на інвестиційну привабливість кондитерського підприємства.

ВИСНОВКИ

В роботі здійснено узагальнення теоретичних основ, практичних аспектів проєктного аналізу в контексті підвищення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської промисловості України. Проведене дослідження дозволяє узагальнити його результати у відповідних висновках.

Узагальнення теоретичних основ досліджуваних економічних категорій дозволило встановити, що інвестиційна привабливість є комплексною характеристикою, яка відображає здатність підприємства забезпечувати ефективне використання вкладених ресурсів, формувати стабільні фінансові результати та створювати передумови для довгострокового розвитку. В процесі аналізу літературних джерел обґрунтовано, що інвестиції виступають ключовим чинником модернізації виробничого потенціалу, підвищення конкурентоспроможності та реалізації стратегічних цілей підприємства, а їх ефективність значною мірою визначається якістю управління інвестиційними проєктами. В ході критичного аналізу теоретичних підходів визначено зміст та структурні елементи категорії «інвестиційна привабливість», яка охоплює майновий стан підприємства, його фінансову стійкість, ліквідність, ділову активність, рентабельність та здатність до інноваційного розвитку. Встановлено, що формування інвестиційної привабливості залежить від поєднання внутрішніх факторів (технічний стан основних засобів, ефективність операційної діяльності, структура капіталу, корпоративне управління) та зовнішніх (стан ринку, макроекономічна стабільність, рівень конкуренції, регуляторне середовище). В результаті опрацювання наукових джерел доведено, що системна взаємодія цих факторів визначає спроможність підприємства забезпечувати інвестору прийнятний рівень доходності за мінімально прийнятного рівня ризику. В процесі аналізу теоретичних і методичних підходів обґрунтовано, що оцінювання інвестиційної привабливості здійснюється з використанням широкого спектра методів і показників, серед яких фінансовий аналіз, рейтингові методики, інтегральні

оцінки, методи проєктного аналізу, а також критерії ефективності інвестиційних рішень (NPV, IRR, PI, період окупності). З'ясовано, що сучасні підходи до управління інвестиційними проєктами ґрунтуються на концепціях системності, життєвого циклу проєкту, управління ризиками, а також на застосуванні інструментів прогнозування та економічного моделювання.

Узагальнення результатів аналітичного дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємств кондитерської галузі, а також оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко» дозволило сформувати комплексне уявлення про чинники, що визначають ефективність управління проєктом підвищення інвестиційної привабливості підприємства. В процесі аналізу ринкового середовища встановлено, що кондитерська галузь України функціонує в умовах високої конкуренції, нестабільного платоспроможного попиту та зростання собівартості продукції під впливом інфляційних процесів, логістичних ризиків і коливань цін на сировину. Разом з тим, в результаті опрацювання літературних джерел обґрунтовано наявність позитивних тенденцій розвитку ринку – поступове відновлення споживчої активності, зростання попиту на продукцію з покращеними характеристиками, активізацію експортної діяльності та збільшення інтересу інвесторів до підприємств із високим рівнем технологічної готовності та інноваційності. Встановлено, що зазначені тенденції формують сприятливе, хоча й нестабільне, зовнішнє середовище для реалізації інвестиційних проєктів у кондитерській промисловості. В процесі аналізу внутрішнього середовища ТОВ «Домінік Ко» ідентифіковано ключові фактори, що визначають поточний рівень його конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. На основі проведеного фінансово-економічного аналізу обґрунтовано, що підприємство характеризується достатнім виробничо-технічним потенціалом, налагодженими технологічними процесами, стабільністю збуту на локальному ринку та позитивною динамікою фінансових результатів. Водночас встановлено наявність низки внутрішніх обмежень, зокрема потреби у модернізації обладнання, оптимізації витрат та посиленні маркетингової

активності. Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко» показала, що підприємство має поєднання сильних сторін (стабільна фінансова база, сформована клієнтська база, перспективність ринкової ніші) та певних ризиків, що можуть бути мінімізовані за рахунок реалізації ефективного інвестиційного проєкту. Встановлено, що в цілому підприємство демонструє достатній потенціал для залучення інвестицій за умови впровадження заходів щодо підвищення операційної ефективності та оновлення технічної бази.

На основі визначених тенденцій розвитку кондитерського ринку та з урахуванням сильних та слабких сторін ТОВ «Домінік Ко» до реалізації був запропонований проєкт підвищення його інвестиційної привабливості, який поєднав два ключові заходи: розширення виробничої програми підприємства (впровадження у виробництво натуральної пастили) та проведення технічного переоснащення в цеху борошномельних виробів. Результати економічних розрахунків переконливо доводять інвестиційну привабливість проєкту: показник чистого приведенного доходу (9222,3 тис. грн), індекс доходності (2,61), високі значення внутрішньої та модифікованої ставок доходності (93% та 52% відповідно) та короткий період окупності (1,23 роки) свідчать про значний потенціал формування доданої вартості для підприємства. Отримані результати підтверджують доцільність спрямування інвестицій на модернізацію виробничої інфраструктури та розширення асортименту продукції, що дозволяє підприємству підвищити конкурентні позиції на ринку й забезпечити стале зростання фінансових результатів. З точки зору формування інвестиційної привабливості впровадження проєкту має комплексний позитивний вплив. По-перше, модернізація виробничих потужностей зменшує технічні ризики, підвищує продуктивність праці та скорочує собівартість окремих видів продукції, що в цілому підвищує операційну ефективність підприємства. По-друге, запуск виробництва пастили як інноваційного продукту створює додатковий сегмент ринку, зменшує залежність від традиційних груп продукції та забезпечує підприємству більш стійку структуру доходів. По-третє, поліпшення фінансових показників відповідно до проведених розрахунків – зростання чистого прибутку на 5087,4

тис. грн, підвищення рентабельності продажів і продукції, а також зниження витрат на 1 грн продукції – формує підстави для позитивної оцінки потенційними інвесторами рівня ефективності діяльності підприємства. Таким чином, реалізація проєкту дозволяє не лише усунути ключові проблеми, виявлені у результаті аналізу діяльності ТОВ «Домінік Ко», але й забезпечує стратегічні конкурентні переваги: технологічну модернізацію, диверсифікацію асортименту, зростання фінансової результативності та зміцнення ринкових позицій. В підсумку, запропоновані заходи можуть бути розцінені як важливий етап підвищення інвестиційної привабливості підприємства та формування його стійкої траєкторії розвитку в умовах посилення конкуренції та змін ринкової кон'юнктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *The Wealth of Nations* / Adam Smith. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/the-Wealth-of-Nations> (дата звернення: 23.11.2025).
2. OECD. *Gross Fixed Capital Formation* OECD. URL: <https://www.oecd.org/en/data/indicators/investment-gfcf.html> (дата звернення: 23.11.2025).
3. Investopedia. *Investment* – Investopedia. – URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/investment.asp> (дата звернення: 23.11.2025).
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» – ВР України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12/ed20170420> (дата звернення: 23.11.2025).
5. Лизунова М. О. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах сталого розвитку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2014. № 2. С. 20–23.
6. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / пер. з нім. В. Старка. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 242 с. URL: <https://www.ilibertyinstitute.org/freedom-library/teoriya-ekonomichnogo-rozvitku-doslidzhennya-pributkiv-kapitalu-kreditu-vidsotka-ta-ekonomichnogo-cziklu> (дата звернення: 23.11.2025).
7. Соболева Г.Г. Сутність управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 6 (17). С. 342–346 Режим доступу до ресурсу: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/17_2018/62.pdf (дата звернення: 13.11.2025).
8. Грідасов В.М., Кривченко С.В., Ісаєва О.Є. Інвестування. Київ: Центр навч. літ-ри, 2004. 164 с.

9. Дорошенко Т. В. Сутність інвестицій як економічної категорії. *Фінанси України*. 2000. № 11. С. 114–118.
10. Гриценко Л. Л. Державна інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22, ч. 2. С. URL: [https://kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/15.pdf](https://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/15.pdf) (дата звернення: 23.11.2025).
11. Ячменьова В. М., Зіньо З. О. Стійкість діяльності підприємства: сутність та оцінка. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. Вип. 22, ч. 2. С. 106–111.
12. Лук 'яник М. М. Сутність інвестицій як економічної категорії. *Вісник Сумського нац. аграрн. ун.-ту. Серія: Фінанси і кредит*. 2003. №2. С. 107–110.
13. Бондар В. С. Підходи щодо визначення економічної сутності терміна «інвестиції». *Економіка, фінанси, право*. 2013. № 12. С.25–27.
14. Тягунська Т.Д. Класифікація інвестицій. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2006. №9 (64). С. 37–41.
15. Хрущ Н.А. Інвестиційна діяльність: сучасні стратегії і технології: монографія. Хмельницький: Вид-во ХНУ, 2004. 309 с.
16. Васильченко С.М. Теоретичні основи інвестування. *Фінанси України*. 2001. № 1. С. 93–98.
17. Скупейко В. Теоретичні засади та зміст поняття інвестицій. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2010. Вип. 5. С. 89–92.
18. Ткаченко А.М., Плаксина Є.М. Економічна сутність інвестицій. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1(2). С. 99–102.
19. Мойсеєнко І. П. Інвестування: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 490 с.

20. Cammeraat E., Samek L., Squicciarini M. The role of innovation and human capital for the productivity of industries. *OECD Science, Technology and Industry Policy Papers*. 2021. No. 103. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/03/the-role-of-innovation-and-human-capital-for-the-productivity-of-industries_737ec506/197c6ae9-en.pdf (дата звернення: 23.11.2025).

21. Галько Л. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка та суспільство*. 2021. (31). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>

22. Bondarchuk N. Investment and economic security of the enterprise. *The Actual Problems of Regional Economy Development* 2020. 1(16), 94–101. <https://doi.org/10.15330/apred.1.16.94-101>.

23. Валірунова Л. С., Казакова О.Б. Інвестування: підручник для ВУЗів. Київ: Волтерс Клівер, 2010. 448 с.

24. Investment. *OECD*. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/policy-issues/investment.html> (дата звернення: 23.11.2025).

25. Improving Investment Climates : An Evaluation of World Bank Group Assistance / K. Hallberg ; The World Bank Group. – Washington, D.C. : The World Bank, 2006. – 319 p. – (World Bank Independent Evaluation Group). – ISBN 0-8213-6282-8. — URL: https://documents1.worldbank.org/curated/en/348861468134710215/pdf/366130I_mproving0investment01PUBLIC1.pdf (дата звернення: 23.11.2025).

26. Гуткевич С. О., Пулій О. В. Інвестиційна привабливість: сутність, показники і чинники впливу. *Інтелект XXI*. 2019. № 2. С. 88–93. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d8ee05dd-6d8d-426e-8ebd-b00ca996405d/content> (дата звернення: 23.11.2025).

27. World Investment Report 2025 : International Investment in the Digital Economy / United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). – Geneva : United Nations, 2025. – (UNCTAD/WIR/2025). – URL:

https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf (дата звернення: 23.11.2025).

28. World Investment Report 2024 : Investment Facilitation and Digital Government / United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). – Geneva : United Nations, 2024. – (UNCTAD/WIR/2024). – URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2024_en.pdf (дата звернення: 23.11.2025).

29. Attractiveness for Innovation : Location Factors for International Investment / OECD. – Paris : OECD Publishing, 2011. – 100 p. – ISBN 978-92-64-10481-5. – URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2011/04/attractiveness-for-innovation_g1g12e70/9789264104815-en.pdf (дата звернення: 23.11.2025).

30. Investment attractiveness of enterprises: evaluation, organizational support, management competences. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2020. Т. 16, № 2. С. 158–170. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.16.158-170>. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/4583> (дата звернення: 23.11.2025).

31. Melnyk O., Adamiv M., Smereka L. Diagnostics of investment attractiveness of business entities in conditions of European integration. Економіка, підприємництво, менеджмент. 2018. Т. 5, № 1. С. 17–24. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/may/12788/180583maket17-24.pdf> (дата звернення: 23.11.2025).

32. Краснокутська Н.С., Струк В.В. Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкт оцінювання. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2017. № 54 (1257) С. 69–74.

33. Бланк І.О. Інвестиційний менеджмент: підруч. Київ:КНТЕУ, 2003. 397 с.

34. Амоша О. І. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення. *Економіст*. 2005. № 6. С. 16–31.
35. Васильців Т. Г., Городня Т. А., Лупак Р. Л. Економічні аспекти диверсифікації підприємства з використанням інноваційних інвестицій. *Інтелект XXI*. 2017. Вип. 1. С. 52-57.
36. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій: монографія. Київ : КНТЕУ, 2001. 580 с.
37. Школа І. М., Вдовічен А. А., Верстяк О. М., Соколюк О. В. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ. 2015. 368 с.
38. Дупляк Т.П. Інвестиційна привабливість підприємств виставкової діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 19. С. 22–27.
39. Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. Управління інвестиціями: навч. посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 232 с.
40. Конакова К. Фактори впливу на інвестиційну привабливість України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. URL: <https://ppeu.stu.cn.ua/article/view/147312> (дата звернення: 23.11.2025).
41. Гулей А. І., Гулей С. А., Гуменний М. І., Лазорчин В. А., Шапка В. Ключові фактори оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. № 4. С. 153–160. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-18>. URL: <https://ujae.org.ua/klyuchovi-factory-otsinky-investytsijnoyi-pryvablyvosti-pidpryyemstva> (дата звернення: 23.11.2025).
42. Корнєва Н. А. Методичні підходи до побудови комплексної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості на регіональному рівні. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 2 (68). С. 106–111.
43. Bellemore D.H. Investments Principles, practices and analysis 2d ed. N.Y., Simmons Boardam, 1960. 898 p.

44. Francis J.C. Management of investment. 2d ed. N.Y. etc.: Mc.Graw Hill, 1988. 826 p.
45. Крамаренко К. М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 10. С. 101-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_10_22. (дата звернення: 12.11.2025).
46. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: за даними Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98> (дата звернення: 16.11.2025).
47. Савицька, Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 668 с.
48. Загричанська А. В., Голюк В. Я. Аналіз сучасного кондитерського ринку України. *Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених*. 2021. Вип. 15. URL: <https://ela.kpi.ua/items/e14f2414-3e59-4b97-adf5-61f2fdebe64f> (дата звернення: 16.11.2025).
49. Разумова Г. В., Оскома О. В. Confectionery market of Ukraine: Analysis and Prospects of Development. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/353592640_CONFECTIONERY_MARKET_OF_UKRAINE_ANALYSIS_AND_PROSPECTS_OF_DEVELOPMENT (дата звернення: 16.11.2025).
50. Лазебна І. В. Ринок кондитерських виробів України. *Товари і ринки*. 2018. № 1. С. 67–76.
51. Кондитерська промисловість України: стан, тенденції, перспективи розвитку URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кондитерська_промисловість_України (дата звернення 10.05.2025).
52. Ukrainian Confectionery Market Overview. URL: <https://www.statista.com/outlook/cmo/food/confectionery-snacks/confectionery/ukraine> (дата звернення 18.11.2025).

53. Смаглюк А. А., Надточій А. О. Аналіз ринку кондитерських виробів України та перспективи його розвитку. Інтернаука. 2020. № 2. URL: <https://www.internauka.com/uploads/public/15823961346397.pdf> (дата звернення: 18.11.2025).

54. Варченко О. М., Крисанов Д. Ф., Герасименко І. О., Ткаченко К. В., Варченко О. О., Тур, О. В. Діяльність підприємств харчової індустрії України у кризові, проміжні та воєнний періоди. *Продовольчі ресурси*, 2024. 12(22), 219–233. <https://doi.org/10.31073/foodresources2024-22-22> (дата звернення 19.11.2025).

55. Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість. *Державна служба статистики України*: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 19.11.2025).

56. Бочко О. Ю., Балик У. О., Карпій О. П. Дослідження ринку кондитерських виробів: вплив пандемії та війни. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Випуск 18. Том 2. С. 264–274.

57. Характеристика підприємства ТОВ «Домінік Ко». URL: <https://dominik.ua/ru/o-nas/> (дата звернення 19.11.2025).

58. Корпоративна інформація ТОВ «Домінік Ко». URL: <https://dominik.ua/korporativna-informatsiya/> (дата звернення 19.11.2025).

59. Методичні вказівки до виконання і оформлення кваліфікаційної роботи магістра напряму підготовки 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Підприємництво і торгівля, товарознавство і експертиза в митній справі» денної та заочної форми навчання / Укл. Н.Й. Басюркіна, Я.Г. Верхівкер, В.А. Шалений. Одеса: ОНТУ, 2023. 40 с.

60. Методичні вказівки до виконання і оформлення кваліфікаційної роботи магістра напряму підготовки 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка підприємства», «Управління бізнесом», «Міжнародна торгівля» та «Міжнародна торгівля

зерном» денної та заочної форми навчання / Укл. Н.Й. Басюркіна, Т.В. Свистун. Одеса: ОНАХТ, 2016. 40 с.

61. Методичні вказівки до виконання і оформлення дипломної роботи – економічної частини міжкафедрального комплексного дипломного проєкту студентів напряму підготовки 076 «Підприємництво та торгівля» за освітньою програмою «Підприємництво і торгівля, товарознавство і експертиза в митній справі» денної та заочної форми навчання / Укл. Н.Й. Басюркіна, В.А. Шалений. Одеса: ОНТУ, 2023. 38 с.

62. Методичні вказівки до оцінки науково-технічної ефективності розробки нової технології, нового обладнання та інших інновацій. Для студентів всіх спеціальностей СВО «бакалавр» і «магістр» денної і заочної форм навчання. Укладачі Басюркіна Н.Й., Свистун Т.В. Одеса: ОНТУ, 2023 р. 18 с.

63. Методичні вказівки до виконання курсової роботи «Управління проєктами» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / Укл. Н.Й. Басюркіна. Одеса : ОНТУ, 2023. 45 с.

64. Басюркіна Н.Й. «Антикризове управління підприємницькими структурами»: конспект лекцій для студентів за напрямом підготовки магістра 07 «Управління та адміністрування» спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» освітньою програмою «Підприємництво і торгівля, товарознавство і експертиза в митній справі» / Н.Й. Басюркіна. Одеса : ОНТУ, 2023. 50 с.

65. Басюркіна Н.Й. «Управління проєктами»: конспект лекцій для студентів, що навчаються за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» освітньою програмою «Підприємництво і торгівля, товарознавство і експертиза в митній справі» за напрямом підготовки магістра денної і заочної форм навчання / Н.Й. Басюркіна. Одеса : ОНТУ, 2023. 172 с.

66. Басюркіна Н.Й. Кон'юнктура світових ринків товарів та послуг : конспект лекцій для бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» денної та заочної форм навчання. Одеса: ОНТУ, 2023. – 27 с.

67. Карпов В.А., Басюркіна Н.Й., Горбаченко С.А., Шевченко-Перепьолкіна Р.І. Проєктний аналіз : навч. посібник / за ред. проф. Карпова В.А. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

68. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення /[Басюркіна Н.Й. та ін.]; за ред. д.е.н., проф. Басюркіної Н.Й.; Одеський нац. технологічний ун-т. Ів.-Франківськ : ОНТУ, 2023. 467 с.

69. Економічні трансформації бізнес-структур в Україні : монографія / Басюркіна Н.Й. та ін.; за ред. д.е.н. Басюркіної Н.Й. Одеса : ОНАХТ, 2018. 288 с.

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут – Економіки, управління
і бізнесу ім. Г.Е. Вейнштейна
Кафедра – Бізнесу і торгівлі
Ступінь вищої освіти – другий (магістр)
Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство
та експертиза в митній справі»

ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

**на тему: «Управління проєктом підвищення інвестиційної
привабливості кондитерського підприємства»**

Здобувач: _____ Драчков Микола Олександрович
Підпис *(ПІБ)*

Керівники: _____ д.т.н., проф. Верхівкер Я.Г.
Підпис *(науковий ступень, вчене звання, ПІБ)*

_____ к.е.н., доц. Шалений В.А.
Підпис *(науковий ступень, вчене звання, ПІБ)*

Класифікація інвестицій за основними ознаками

Ознака класифікації	Види інвестицій	Характеристика
За об'єктом вкладення	Реальні	Вкладення у матеріальні та нематеріальні активи (основні засоби, технології, модернізацію виробництва тощо)
	Фінансові	Вкладення у фінансові інструменти – цінні папери, депозити, частки у статутному капіталі
За формою власності інвестора	Державні	Здійснюються органами державної влади або державними установами
	Приватні	Здійснюються фізичними та юридичними особами недержавної форми власності
	Змішані	Спільне фінансування держави та приватного сектору
За джерелами формування	Власні	Амортизаційні відрахування, нерозподілений прибуток та інші внутрішні ресурси
	Залучені	Банківські кредити, інвестиційні фонди, випуск облігацій
	Позикові	Залученні кошти на умовах повернення і плати за використання
За характером участі інвестора	Прямі	Передбачають участь інвестора в управлінні об'єктом інвестування
	Портфельні	Придбання фінансових активів без участі в управлінні
За періодом вкладення	Короткострокові	Термін окупності до 1 року
	Середньострокові	Термін окупності 1–5 років
	Довгострокові	Термін понад 5 років
За регіональним напрямом	Внутрішні	Здійснюються на території країни інвестора
	Закордонні	Вкладення в підприємства інших країн
За економічним призначенням	Відтворювальні	Спрямовані на оновлення виробничих фондів
	Розширювальні	Спрямовані на збільшення виробничого потенціалу
	Інноваційні	Спрямовані на впровадження нових технологій, продуктів, методів

Таблиця 2

Підходи до визначення інвестиційної привабливості в економічній літературі

Автор (джерело)	Трактування	Ключовий акцент
UNCTAD	Інвестиційна привабливість – здатність економіки або сектора залучати і утримувати інвестиції, особливо стратегічні, інноваційні та сталого розвитку.	Пріоритет якості інвестицій, стійкість, розвиток технологій.
OECD	Привабливість території визначається конкурентними інституційними, технологічними, кадровими та інфраструктурними перевагами.	Розвиток інновацій, інвестицій у НДДКР, людський капітал.
І. Бланк	Інвестиційна привабливість підприємства – інтегральна оцінка перспектив залучення інвестицій, заснована на аналізі фінансового стану, рентабельності, ризиків та життєвого циклу бізнесу.	Класичний фінансово-економічний підхід, акцент на інвесторських мотивах.
Н. Краснокутська	Інвестиційна привабливість – сукупність умов і властивостей об’єкта інвестування, що формують його конкурентоспроможність як об’єкта капіталовкладень.	Інтеграція конкурентоспроможності та інвестиційного аналізу.
О. Руда	Інвестиційна привабливість характеризує сукупність фінансових, ринкових та стратегічних властивостей, що впливають на очікувану вигоду інвестора.	Інституційно-фінансовий аналіз об’єкта інвестування.
Р. Вільзутська	Привабливість підприємства відображає прогнозовану майбутню ринкову вартість і потенціал капіталізації бізнесу.	Підхід через оцінку вартості.
О. Рудницька	Категорія інвестиційної привабливості поєднує аналіз зовнішнього середовища та внутрішніх результатів діяльності підприємства.	Комбінований підхід: рейтинг та фінансові коефіцієнти.
І. Школа	Привабливість підприємства – результат синергії фінансової стабільності, рентабельності та конкурентних переваг у межах галузі.	Поєднання факторного та діагностичного підходу.
С. Покропивний	Привабливість визначається здатністю підприємства забезпечувати довгострокову ефективність, фінансову стабільність і прогнозованість розвитку.	Акцент на стабільності та життєздатності бізнесу.
Л. Лігоненко	Інвестиційна привабливість – індикатор конкурентної стійкості підприємства, який показує його потенціал залучення ресурсів у порівнянні з іншими.	Рейтинговий конкурентний аналіз.
Т. Васильців	Привабливість підприємства – результат взаємодії інституційних і ринкових чинників, що визначають ризики та можливості інвестування.	Фінанси та ризики.
О. Амоша	Інвестиційна привабливість базується на рівні конкурентоспроможності, інноваційності та промисловій модернізації підприємства.	Промислово-інноваційний підхід.

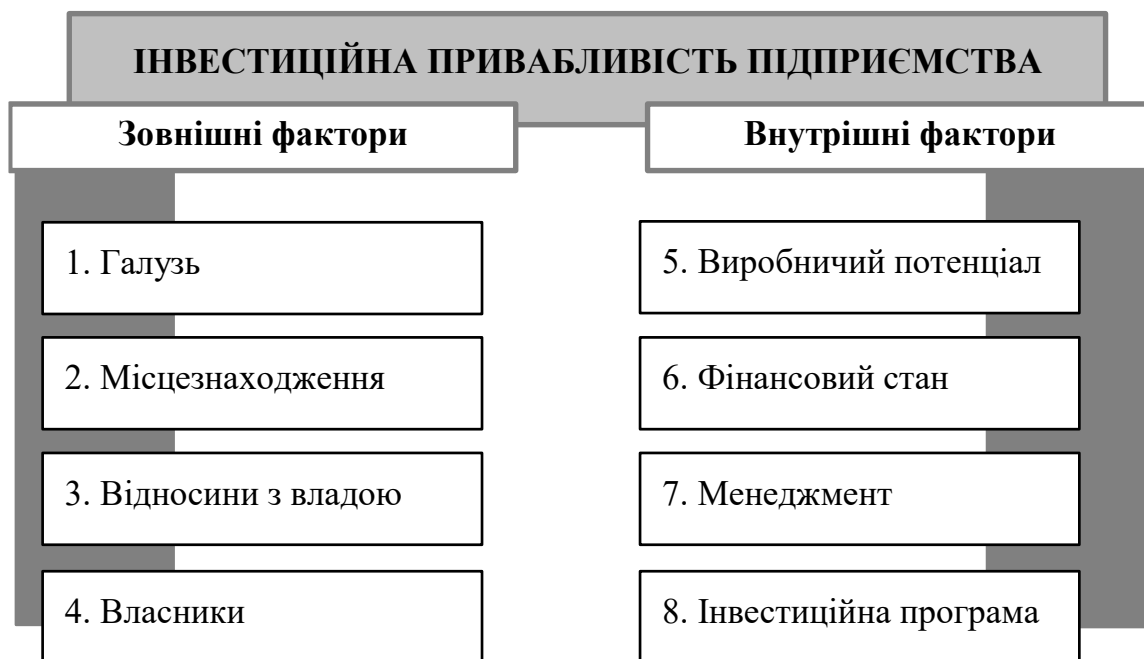

Рис. 1. Головні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства

Таблиця 3

Узагальнення факторів, що формують інвестиційну привабливість підприємства

Група	Фактор	Сутність і вплив на інвестиційну привабливість
Зовнішні фактори	Галузь функціонування	Галузеві бар'єри входу, місткість ринку, рівень конкуренції, технологічна динаміка та регуляторні ризики визначають очікувану дохідність інвестицій. Інвестори зазвичай обирають галузі з високими темпами зростання та помірною конкуренцією, що підтверджують емпіричні дослідження галузевої економіки.
	Місцезнаходження підприємства	Географічне положення впливає на логістичні витрати, доступ до сировини, кваліфікованої робочої сили та збутових ринків. Підприємства, розташовані у розвинених інфраструктурних центрах, демонструють вищу інвестиційну привабливість.
	Відносини з державними органами та регуляторами	Стабільність законодавства, доступність державних програм підтримки, швидкість та прозорість адміністративних процедур впливають на рівень ризику інвестування. Неприятливий регуляторний клімат підвищує ризик та стримує приплив капіталу.
	Структура власності	Репутація та фінансова стійкість власників, прозорість корпоративного управління та дотримання інтересів інвесторів визначають рівень довіри учасників ринку. Відомі міжнародні інвестори або фондові структури підвищують інвестиційну привабливість.
Внутрішні фактори	Виробничий потенціал	Характеризує технологічний рівень підприємства, стан основних засобів, обсяги та ефективність виробництва. Високий виробничий потенціал свідчить про здатність генерувати стабільні грошові потоки та підтримувати конкурентні позиції.
	Фінансовий стан	Оцінюється за ліквідністю, платоспроможністю, рентабельністю, фінансовою стійкістю та структурою капіталу. Стабільний фінансовий стан сприймається інвесторами як гарантія повернення вкладених ресурсів і зменшення ризиків втрат.
	Рівень менеджменту	Компетенції керівної команди, наявність стратегічного управління, корпоративна культура та якість управлінських рішень впливають на прогнозованість розвитку та здатність підприємства реалізувати інвестиційні проєкти.
	Інвестиційна програма підприємства	Інвестори оцінюють наявність чіткої стратегії розвитку, обґрунтування майбутніх напрямів капіталовкладень, інноваційні вектори, розрахунок ефектів та ризиків. Прозорі й реалістичні інвестиційні плани підвищують інвестиційну привабливість.

Таблиця 4

Фактори формування та підвищення інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі

Група	Фактор	Характеристика та механізми підвищення інвестиційної привабливості
Зовнішні фактори	Галузеві умови ринку	Сприятливий попит на кондитерські вироби, особливо на продукти преміум- та функціонального сегментів, забезпечує потенціал для розширення виробництва й експорту. Підприємства можуть підвищувати привабливість через адаптацію продуктового портфеля до трендів «здорового харчування».
	Регуляторне середовище	Наявність державної підтримки експортерів, спрощення сертифікації, відповідність міжнародним стандартам (HACCP, ISO, IFS) знижує ризики та підвищує довіру інвесторів.
	Географічне розташування	Вигідне розміщення підприємств поблизу транспортних вузлів, портів чи сировинних регіонів зменшує логістичні витрати та підвищує ефективність експорту.
	Рівень конкуренції на внутрішньому ринку	Жорстка конкуренція стимулює впровадження інновацій та модернізацію виробництва, що є позитивним сигналом для інвесторів.
Внутрішні фактори	Технологічний рівень виробництва	Модернізація обладнання, автоматизація виробничих ліній, впровадження енергоощадних технологій та гнучких систем управління виробництвом підвищують продуктивність, якість та рентабельність продукції.
	Фінансова стійкість	Забезпечення стабільних показників прибутковості, платоспроможності та оптимальної структури капіталу створює основу для довгострокового інвестування.
	Якість та інноваційність продукції	Розробка нових видів виробів із доданою цінністю (збагачених вітамінами, пребіотиками, з низьким вмістом цукру тощо) сприяє зміцненню конкурентних позицій та розширенню ринків збуту.
	Сировинна політика	Використання якісної натуральної сировини, диверсифікація постачальників та розвиток довгострокових контрактів знижує виробничі ризики та покращує контроль якості.
	Менеджмент та корпоративна культура	Наявність ефективної системи управління, стратегічного планування, прозорості звітності та корпоративно-соціальної відповідальності підвищує довіру інвесторів та партнерів.
	Маркетинг і брендинг	Розвинена бренд-стратегія, активна участь у міжнародних виставках, ефективне позиціонування на зовнішніх ринках та розбудова омніканальної системи продажу сприяють зміцненню ринкових позицій.
	Інвестиційні програми	Підготовка реалістичних бізнес-планів, інвестиційних меморандумів, техніко-економічних обґрунтувань та оцінки ризиків допомагає формувати позитивне сприйняття підприємства серед потенційних інвесторів.

Характеристика основних методів оцінки інвестиційної привабливості

Метод	Характеристика	Основні показники та інструменти	Переваги
Фінансово-коефіцієнтний (традиційний) аналіз	Ґрунтується на оцінці фінансового стану підприємства за системою коефіцієнтів ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності	Коефіцієнт поточної ліквідності, покриття, автономії, рентабельність продажів, активів, власного капіталу	Доступність вихідної інформації; формалізований підхід; можливість порівняння з конкурентами
Метод оцінки інвестиційних ризиків	Передбачає ідентифікацію та оцінку можливих негативних факторів, які впливають на ефективність проєкту чи підприємства	Сценарний аналіз, оцінка ймовірності та впливу ризику, матриця ризиків, VaR	Враховує невизначеність та мінливість середовища
Інтегральний метод	Передбачає формування комплексного інтегрального показника, який узагальнює сукупність внутрішніх та зовнішніх факторів привабливості	Зважені експертно або алгоритмічно показники ресурсів, фінансів, інновацій, конкурентної позиції	Можливість всебічної оцінки; адаптивність до галузевих та макроекономічних особливостей
Метод оцінки на основі ринкової капіталізації	Ґрунтується на визначенні вартості підприємства на ринку (акцій, капіталу, підприємства як майнового комплексу)	Капіталізація, MVA, ринкова вартість акцій	Об'єктивність у випадку публічних підприємств; відображає очікування інвесторів
Метод NPV та дисконтованих грошових потоків	Відображає здатність підприємства генерувати дохід у майбутньому з урахуванням вартості грошей у часі	NPV, IRR, PI, дисконтований грошовий потік	Висока аналітична точність; придатність для оцінки реальних інвестиційних проєктів
EVA (економічна додана вартість)	Базується на визначенні різниці між чистим операційним прибутком і вартістю залученого капіталу	EBIT, WACC, чисті операційні активи	Відображає зростання реальної вартості бізнесу; орієнтована на інвестора
Balanced Scorecard (BSC)	Передбачає стратегічну оцінку результативності бізнесу за чотирма групами показників	Фінансові, клієнтські, внутрішні бізнес-процеси, розвиток і навчання	Орієнтований на довгостроковий стратегічний розвиток
Методика Дюпона	Передбачає факторний аналіз рентабельності власного капіталу шляхом розкладання ROE на ключові компоненти впливу	$ROE = (\text{Чистий прибуток} / \text{Виручка}) \times (\text{Виручка} / \text{Активи}) \times (\text{Активи} / \text{Власний капітал})$	Дозволяє виявити джерела формування рентабельності та слабкі місця бізнесу

Таблиця 6

Показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Показник	Економічний зміст
	Показники майнового стану
Коефіцієнт мобільності активів	Показує швидкість з якою, підприємство може змінити структуру активів протягом короткого періоду часу.
Коефіцієнт придатності основних засобів	Характеризує стан технічної бази підприємства
Коефіцієнт приросту вартості основних засобів	Характеризує процес відтворення основних засобів (розширене, просте або звужене)
	Показники фінансової стійкості
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних коштів
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	Характеризує ступінь мобільності використання власних коштів підприємством.
Коефіцієнт фінансової стабільності	Характеризує структуру пасивів підприємства та показує ступінь залежності від зовнішніх джерел фінансування
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними активами запасів	Характеризує, наскільки запаси забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування
	Показники ліквідності
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	Є індикатором здатності підприємства відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів.
Коефіцієнт швидкої ліквідності (Acid Test Ratio, Quick Ratio).	Показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена не тільки за рахунок наявних у підприємства грошових коштів, але і за рахунок очікуваних надходжень за
Коефіцієнт абсо-люотної ліквідності (Quick Assets Ratio).	Показує, яка частка поточних зобов'язань може бути покрита за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів (короткострокових ринкових цінних паперів і депозитів).
	Показники рентабельності
Рентабельність операційних витрат	Показує, скільки прибутку від операційної діяльності отримує підприємство з кожної вкладеної в цю діяльність гривні
Рентабельність продажів	Показує, яку суму операційного прибутку одержує підприємство з кожної гривні проданої продукції.
Рентабельність активів	Показує, яку суму чистого прибутку одержує підприємство в розрахунку на одну гривню вартості активів.
Рентабельність власного капіталу	Показує, яку суму чистого прибутку одержує підприємство в розрахунку на одну гривню власного капіталу
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Характеризує ефективність використання оборотних активів та показує кількість оборотів цих активів протягом звітного періоду
Коефіцієнт оборотності активів	Характеризує ефективність використання активів та показує скільки продукції реалізовано на одну гривню вартості активів
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Характеризує ефективність використання власного капіталу та показує скільки продукції реалізовано на одну гривню власного капіталу
Оборотність дебіторської заборгованості	Характеризує ефективність управління дебіторською заборгованістю та показує кількість оборотів дебіторської заборгованості
Оборотність кредиторської заборгованості	Характеризує платоспроможність підприємства тобто ступінь фінансування діяльності підприємства кредиторами
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	Характеризує можливості підприємства щодо фінансування своєї кредиторської заборгованості за рахунок заборгованостей дебіторів

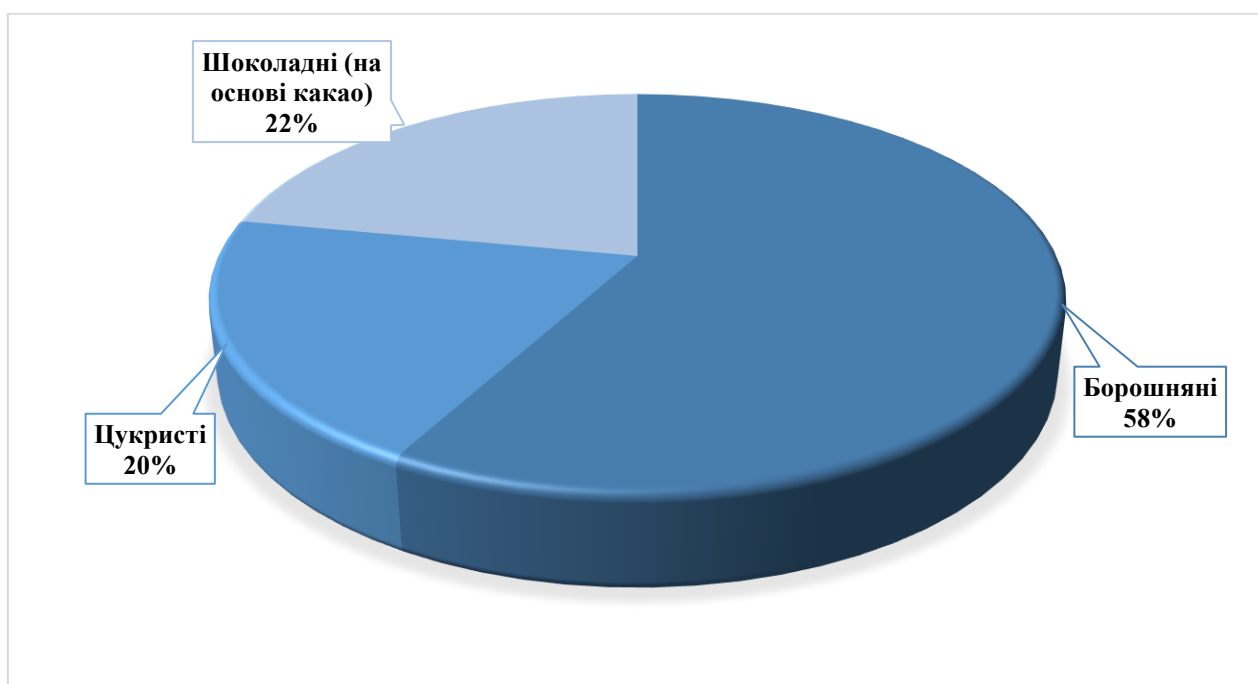

Рис. 2. Продуктова структура ринку кондитерських виробів в Україні

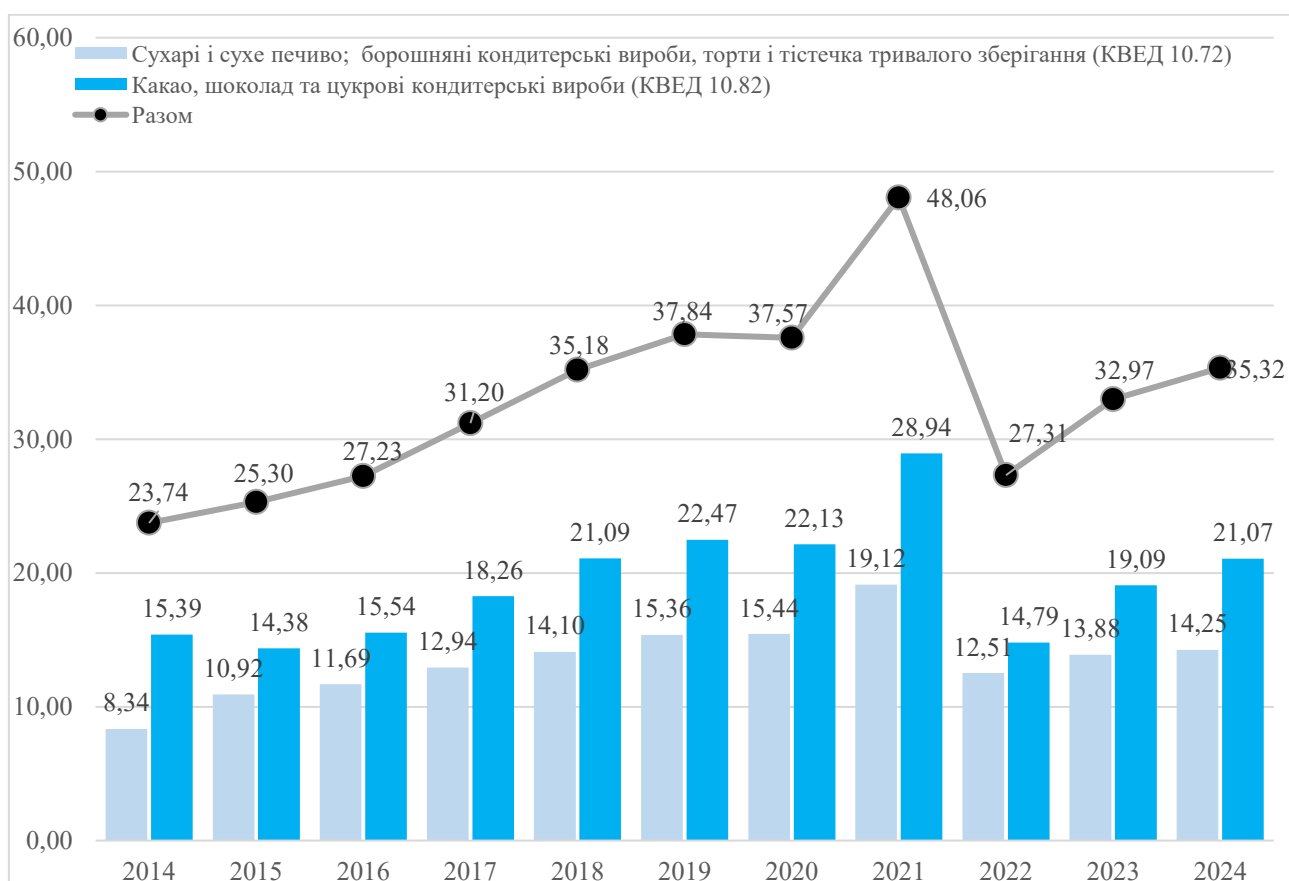

Рис. 3. Динаміка реалізації кондитерської продукції в Україні, млрд грн.

Оцінка сучасного стану кондитерської галузі України

Ознака	Характеристика стану галузі
Обсяги реалізації	Загальні обсяги реалізації поступово відновлюються після спаду 2022 року; стабільне зростання забезпечують борошняні та цукристі вироби, тоді як сегмент шоколаду демонструє помірні темпи через високу собівартість сировини.
Структура виробництва	Переважають борошняні вироби (печиво, вафлі), далі – цукристі (карамель, ірис, зефір), тоді як частка шоколаду зменшується через подорожчання какао-бобів та імпортозалежність.
Собівартість виробництва	Залишається високою через здорожчання енергоносіїв, логістики, какао-сировини, борошна, жирів та допоміжних компонентів. Виробники активно оптимізують рецептури та технології для стримування зростання цін.
Виробничі потужності	Значна частина підприємств працює нижче проектної потужності (коефіцієнт завантаження 50–70%). Частина потужностей втрачена або недоступна через бойові дії. Водночас великі компанії проводять релокацію та модернізацію.
Технологічна база	Відзначається високим рівнем зношення обладнання на малих підприємствах і помірним рівнем модернізації у великих виробників. Активно впроваджуються енергозберігаючі технології та автоматизовані лінії.
Ринок праці	Спостерігається дефіцит кваліфікованих технологів і операторів виробничих ліній. Підвищена міграція робочої сили, але галузь залишається привабливою для працівників завдяки стабільному попиту.
Експортний потенціал	Галузь зберігає сильні позиції у сегменті печива, вафель, карамелі. Основні ринки – ЄС, країни Близького Сходу, Азії. Проблемами залишаються логістика та вимоги до якості відповідно до стандартів ЄС.
Внутрішній попит	Попит є стабільним завдяки доступній ціновій категорії більшості виробів. Споживачі частіше обирають продукцію середньої ціни, а також вироби з підвищеною харчовою цінністю (здорові альтернативи).
Інституційна підтримка	Держава підтримує галузь у контексті загальних програм для переробної промисловості (гранти, релокація), однак спеціальних програм для розвитку кондитерського виробництва бракує.
Інноваційність	Зростає виробництво виробів з пониженням вмістом цукру, збагачених клітковиною, білком, пребіотиками. Поширюються інновації у пакуванні, автоматизації та рецептурних рішеннях.
Ризики	Високі логістичні ризики, коливання цін на імпортні інгредієнти (какао, жири), енергетична нестабільність, зміни регуляторних вимог, конкуренція з імпортом та ризики втрати ринків через війну.

Таблиця 8

Основні напрями розвитку кондитерської галузі України

Напрямок розвитку	Сутність напрямку	Очікувані результати
1. Технологічна модернізація виробництва	Оновлення обладнання, впровадження енергоощадних, автоматизованих та роботизованих ліній, цифровізація контролю якості	Зниження собівартості, підвищення продуктивності, стабільність якості, посилення конкурентоспроможності
2. Розвиток інноваційних продуктів	Створення лінійок із зменшеним вмістом цукру, безглютенових виробів, батончиків функціонального призначення, органічних солодошів	Вихід на нові сегменти ринку, відповідність трендам healthy food, розширення цільової аудиторії
3. Поглиблення диверсифікації асортименту	Розробка нових рецептур, комбінування смаків, розширення лінійок преміальних та економ-продуктів, private label	Зміцнення ринкових позицій, підвищення лояльності споживачів, адаптація до коливань попиту
4. Підвищення якості та безпечності продукції	Впровадження міжнародних стандартів (НАССР, ISO 22000), контроль сировини, прозорість ланцюгів постачання	Підвищення довіри споживачів, можливість виходу на експортні ринки
5. Оптимізація логістики та ланцюгів постачання	Локалізація постачання, розвиток вертикальної інтеграції, впровадження цифрових платформ управління логістикою	Зменшення ризиків перебоїв у постачанні, стабільність виробництва, скорочення витрат
6. Розвиток експортного потенціалу	Орієнтація на ринки ЄС, Близького Сходу, Азії; участь у міжнародних виставках; адаптація продуктів до вимог зовнішніх ринків	Збільшення валютних надходжень, диверсифікація збуту, підвищення стійкості бізнесу
7. Підсилення брендингу та маркетингових стратегій	Розвиток digital-маркетингу, storytelling, активність у соцмережах, колаборації з відомими брендами	Зростання упізнаваності бренду, формування стійкої прихильності споживачів
8. Розвиток e-commerce та роботи з маркетплейсами	Створення інтернет-магазинів, просування через Rozetka, Amazon, Etsy, Glovo Market, підсилення D2C-моделей	Розширення каналів збуту, збільшення обсягів реалізації, зменшення залежності від офлайн-мереж
9. Удосконалення кадрового потенціалу	Підготовка технологів, операторів, фахівців зі стратегічного маркетингу; корпоративне навчання	Зростання інноваційної здатності підприємств, підвищення ефективності виробництва
10. Підвищення енергоефективності та екологічності	Встановлення енергоощадного обладнання, переробка відходів, екоупаковка, використання альтернативних джерел енергії	Зниження витрат, відповідність екологічним вимогам, формування екоорієнтованого іміджу
11. Розвиток кооперації та кластеризації галузі	Формування регіональних кластерів, співпраця з сировинними виробниками, об'єднання для експорту та інновацій	Підвищення галузевої конкурентоспроможності, оптимізація виробничих процесів
12. Підвищення стійкості до ризиків та кризових факторів	Ризик-менеджмент, стратегічна гнучкість, формування резервів, диверсифікація постачальників	Зменшення вразливості підприємств, стійкість у періоди нестабільності

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Домінік Ко»

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	16000	16000	0	0,0
2. Фактично вироблено продукції, тонн	11995	12315	320	2,7
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,750	0,770	0,020	2,7
4. Обсяг виробленої продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	729877	833918	104041	14,3
- у порівняних цінах, тис. грн	729877	735616	5739	0,8
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	735277	837760	102483	13,9
6. Середньорічна первісна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	420309,5	426890,0	6580,5	1,6
7. Фондовіддача, грн/грн	1,74	1,72	-0,02	-0,8
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	347119,5	423208,5	76089	21,9
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	2,12	1,98	-0,14	-6,5
10. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	546	494	-52	-9,5
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	1336,8	1489,1	152,3	11,4
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	730195	824517	94322	12,9
- матеріальні витрати	537066	602037	64971	12,1
- витрати на оплату праці	98414	111214	12800	13,0
- відрахування на соціальні заходи	19196	22198	3002	15,6
- амортизація	26121	27931	1810	6,9
- інші операційні витрати	49398	61137	11739	23,8
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	1,000	0,989	-0,012	-1,2
14. Матеріалоемність, грн/грн	0,736	0,722	-0,014	-1,9
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	620962	690612	69650	11,2
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	23120	60038	36918	159,7
17. Чистий прибуток, тис. грн	19398	52399	33001	170,1
18. Рентабельність продажів, %	3,14	7,17	4,02	-
19. Рентабельність продукції, %	3,17	7,28	4,12	-

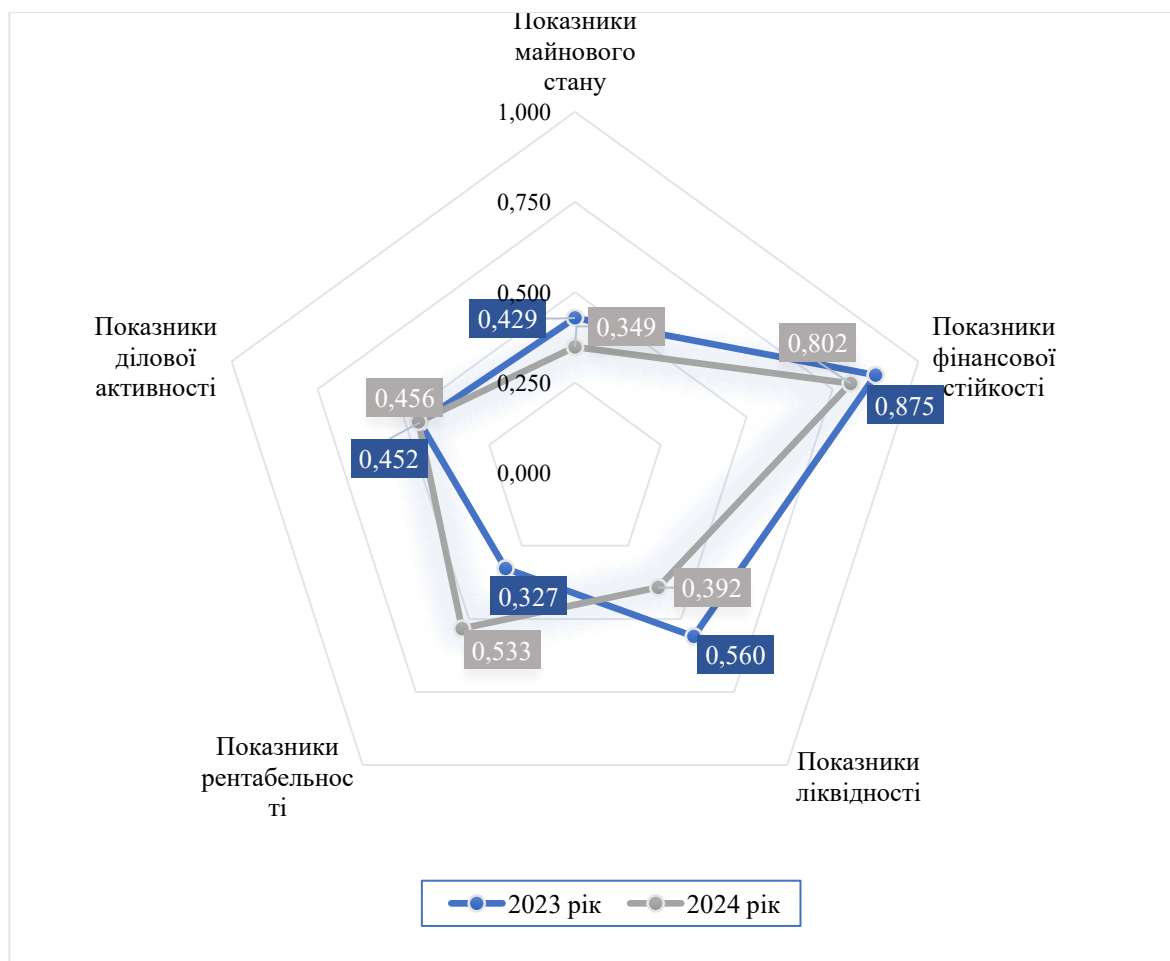

Рис. 4. Багатокутник інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко»

Таблиця 10

Результати оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Складові інвестиційної привабливості	2023 рік		2024 рік		Відхилення	
	ІПч	R	ІПч	R	ІПч	R
Показники майнового стану	0,429	3	0,349	5	-0,080	2
Показники фінансової стійкості	0,875	2	0,802	2	-0,073	0
Показники ліквідності	0,560	2	0,392	2	-0,168	0
Показники рентабельності	0,327	4	0,533	4	0,206	0
Показники ділової активності	0,452	4	0,456	3	0,004	-1
Інтегральний коефіцієнт інвестиційної привабливості	0,540	3	0,542	3	0,002	0

Таблиця 11

Розрахунок рентабельності власного капіталу ТОВ «Домінік Ко»

Показник	Рпр	Коб а	Фл	Рентабельність власного капіталу	Вплив показника
Базовий (2023) рік	2,638	1,508	1,074	4,271	
Рентабельність продажів (Рпр)	6,255	1,508	1,074	10,125	5,854
Коефіцієнт оборотності активів (Коб а)	6,255	1,538	1,074	10,327	0,202
Фінансовий леверидж (Фл)	6,255	1,538	1,112	10,692	0,365
Разом					6,421

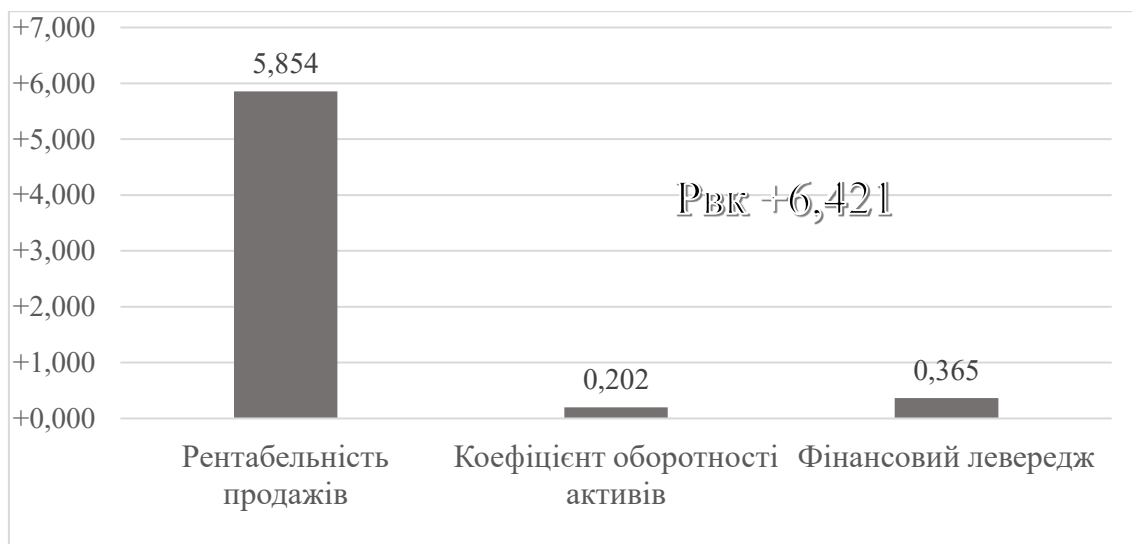

Рис. 5. Вплив приватних факторів прибутковості, оборотності та структури капіталу на показник рентабельності власного капіталу

Таблиця 12

Обґрунтування проєкту з підвищення інвестиційної привабливості

Назва заходу	Результати аналізу (ПРИЧИНА)	Зміст заходу та аргументація вибору (НАСЛІДОК)	Вплив на інвестиційну привабливість
1. Диверсифікація виробництва: запуск лінії натуральної пастили	1. Сировинний ризик: Скорочення обсягів виробництва шоколадної групи через залежність від дорогої імпортової сировини. 2. Ринкова прогалина: Необхідність заповнення ніші, що утворилася після зменшення асортименту цукерок. 3. Фінансова спроможність: Високий коефіцієнт автономії дозволяє експериментувати з новими продуктами з мінімальним ризиком банкрутства.	Актуальність: Виробництво пастили базується на вітчизняній технічній та сировинній базі (фрукти/ягоди), що є стратегічно безпечнішим під час війни, ніж продукти на основі імпортованих жирів чи какао. Також це відповідає тренду на здорове харчування. Зміст: Запуск виробництва фруктової пастили як альтернативи шоколадним цукеркам.	Стабілізація ділової активності: Завантаження потужностей та прискорення оборотності запасів сировини. Зниження ризиків: Зменшення собівартості продукції за рахунок відмови від дорогого імпорту. Конкурентна перевага: Позиціонування як виробника натуральної продукції, що підвищує лояльність споживачів та вартість бренду.
2. Технічне переоснащення цеху борошняних виробів: встановлення глазурувальної лінії з тунелем охолодження	1. Майнова криза: Зростання коефіцієнта зносу ОЗ до 0,745 та падіння рейтингу майнового стану (з 3-го на 5-те місце в загальному рейтингу). 2. Втрата доходності: Збитки від зміни структури асортименту (–16,7 млн грн) через перехід в тому числі на дешеве печиво. 3. Неефективність активів: Надлишок грошових коштів, що «з'їдаються» інфляцією замість генерації прибутку.	Актуальність: Захід дозволяє трансформувати дешеву сировину (тісто) у дорожчий продукт (глазуроване печиво), використовуючи існуючий попит. Зміст: Інвестування вільних коштів у закупівлю автоматизованої лінії для зниження поточних витрат та збільшення прибутку підприємства	Підвищення майнового рейтингу: Зниження загального коефіцієнта зносу та оновлення технічної бази. Зростання рентабельності: Збільшення маржинального прибутку з 1 кг продукції, що нівелює негативний ефект від падіння продажів шоколаду.

Таблиця 13

Асортиментна модель лінійки натуральної пастили

Категорія	Назва виробу	Складові (ключові компоненти)	Орієнтація на ринок / сегмент
1. Пастила без підсолоджувачів	Пастила «Яблуко-груша»	Яблучне пюре, грушеве пюре	Діабетичні дієти, споживачі 45+
	Пастила «Слива-журавлина-м'ята»	Сливе пюре, пюре журавлини, м'ята сушена	Веганські продукти, аптечні мережі
2. На фруктозі (низький глікемічний індекс)	Пастила «Вишня-яблуко»	Вишневе пюре, яблучне пюре, фруктоза	Мережі ЗСЖ, NoReCa
	Пастила «Смородина-груша»	Смородинове пюре, грушеве пюре, фруктоза	Рітейл, дитячі продукти
3. З додаванням суперфудів	Пастила «Яблуко-каркаде-чіа»	Яблучне пюре, пюре гібіскусу, насіння чіа	ЗСЖ, веганське харчування, експорт
	Пастила «Груша-журавлина-кіноа»	Грушеве пюре, журавлинове пюре, насіння кіноа	ЕС, функціональні снеки
	Пастила «Слива-айва-льон»	Сливе пюре, айвово пюре, насіння льону	ЕСО магазини

Таблиця 14

Визначення фінансових результатів та показників ефективності проєкту підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Домінік Ко»

Показник	Розширення виробничої програми (виробництво натуральної пастили)	Технічне переоснащення в цеху борошняних виробів	Разом
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	35100,0	-	35100,0
Собівартість продукції (поточні операційні витрати), тис. грн, в т.ч.	29223,4	-327,6	28895,9
матеріальні витрати	25835,7	-155,5	25680,1
витрати на оплату праці	285,7	-285,7	0,0
відрахування на соціальні заходи	62,8	-62,8	0,0
амортизація	563,6	130,7	694,3
інші витрати	2475,7	45,7	2521,4
Прибуток, тис. грн	5876,6	327,6	6204,1
Чистий прибуток, тис. грн	4818,8	268,6	5087,4
Інвестиції, тис. грн. в т.ч. в	4945,0	799,9	5744,9
основні засоби	2817,9	799,9	3617,8
оборотні кошти	2127,1	0	2127,1
Строк окупності, років	1,03	2,98	1,13

Таблиця 15

Розрахунок показників інвестиційної привабливості проекту

Показник	Рік					Разом
	0	1	2	3	4	
ІС, сума інвестованих у проект коштів, усього, тис. грн.	5744,9					5744,9
Середньозважена вартість капіталу (ставка дисконтування), %	20					
Дисконтний множник	1	0,833	0,694	0,579	0,482	
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проект коштів, тис. грн.	5744,9					5744,9
Приріст чистого прибутку від проекту, тис. грн.		5087,4	5087,4	5087,4	5087,4	
Приріст амортизації в результаті реалізації проекту, тис. грн.		694,3	694,3	694,3	694,3	
Грошовий потік від проекту, тис. грн.		5781,7	5781,7	5781,7	5781,7	23126,7
Дисконтований грошовий потік у році		4818,1	4015,1	3345,9	2788,2	14967,2
Дисконтований грошовий потік наростаючим підсумком, тис.грн		4818,1	8833,1	12179,0	14967,2	
Приріст дисконтованого чистого прибутку від проекту, тис.грн		4239,5	3532,9	2944,1	2453,4	13169,9
Чд - Чистий дохід, тис грн.	ЧД = 23126,7 – 5744,9					17381,8
NPV, тис. грн.	NPV = 14967,2 – 5744,9					9222,3
IRR,%	Розрахована за допомогою вбудованої в Excel функції ВСД					93%
MIRR,%	Розрахована за допомогою вбудованої в Excel функції МВСД					52%
Індекс доходності (PI);	PI=14967,2/5744,9					2,61
Період окупності з врахуванням дисконтування (DPP), років	$DPP = 1 + \frac{5744,9 - 4818,1}{4015,1}$					1,23
Рентабельність інвестицій (ROI), %	$Ri = (13169,9 / 5744,9) / 4 * 100\%$					57,3

**Основні техніко-економічні показники ТОВ «Домінік Ко» до та після
впровадження проекту**

Показник	2024 рік	Проект	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	16000	16150	150	0,9
2. Фактично вироблено продукції, тонн	12315	12440	125	1,0
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,7697	0,7703	0,0006	0,1
4. Обсяг виробленої продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	833918	869018	35100,0	4,2
- у порівнянних цінах, тис. грн	735616	770716	35100,0	4,8
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	837760	872860	35100,0	4,2
6. Середньорічна первісна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	426890	430507,8	3617,8	0,8
7. Фондовіддача, грн/грн	1,723	1,790	0,067	3,9
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	423208,5	425335,6	2127,1	0,5
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	1,98	2,05	0,07	3,7
10. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	494	494	0	0,0
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	1489,1	1560,2	71,1	4,8
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	824517	853412,9	28895,9	3,5
- матеріальні витрати	602037	627717,1	25680,1	4,3
- витрати на оплату праці	111214	111214,0	0,0	0,0
- відрахування на соціальні заходи	22198	22198,0	0,0	0,0
- амортизація	27931	28625,3	694,3	2,5
- інші операційні витрати	61137	63658,4	2521,4	4,1
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,989	0,982	-0,007	-0,7
14. Матеріалоемність, грн/грн	0,722	0,722	0,000	0,0
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	690612	719507,9	28895,9	4,2
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	60038	66242,14	6204,1	10,3
17. Чистий прибуток, тис. грн	52399	57486,4	5087,4	9,7
18. Рентабельність продажів, %	7,17	7,59	0,42	-
19. Рентабельність продукції, %	7,28	7,76	0,48	-